

บทที่ 1

บทนำ

1. ความสำคัญของการจัดกิจกรรมส่งเสริมความปลอดภัยในการทำงาน

การส่งเสริมความปลอดภัยในการทำงาน เป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญยิ่งในการสร้างเสริมทัศนคติ จิตสำนึก ความรู้ ความเข้าใจของพนักงานทุกระดับ คือ ตั้งแต่ฝ่ายจัดการ ผู้บังคับบัญชา จนถึงพนักงาน นั่นคือ เมื่อผู้บริหารทุกระดับมีจิตสำนึกและรับผิดชอบในเรื่องความปลอดภัย และถือปฏิบัติเช่นเดียวกับการบริหารงานด้านอื่นๆ แล้ว ก็ย่อมจะหวังได้ว่าพนักงานระดับปฏิบัติจะได้รับการคุ้มครองดูแลทั้งในด้านการป้องกันอุบัติเหตุและสุขภาพอนามัย และในอันดับถัดไปจะต้องพยายามส่งเสริมให้พนักงานทุกคนได้มีจิตสำนึกและทัศนคติตลอดจนความรู้ในการปฏิบัติงานอย่างปลอดภัย และร่วมมือในการดูแลให้สถานที่ทำงานนั้นปลอดภัยตลอดเวลา การแบ่งความรับผิดชอบและหน้าที่ในการทำงานของบริษัทนั้น เริ่มมาจากจุดสูงสุดคือ ฝ่ายจัดการจ่ายงานมาสู่ผู้ควบคุมงานให้มีความรับผิดชอบภายในขอบเขตหนึ่งๆ และมีหน้าที่ต้องดูแลควบคุมลูกน้องให้ทำงานเป็นไปตามเป้าหมายของบริษัท จากนั้นผู้ควบคุมงานก็ควรแจกจ่ายงานพร้อมทั้งความรับผิดชอบงานแก่พนักงานในส่วนตัวเองควบคุมอยู่ทำนองเดียวกันเมื่อคำนึงถึงระบบความปลอดภัยของพนักงานฝ่ายจัดการระดับสูงสุดจะเป็นผู้กำหนดนโยบายให้เกิดความปลอดภัยโดยทั่วไปของพนักงาน จากนั้นผู้ควบคุมจะเป็นผู้รับสนองนโยบายของฝ่ายจัดการมาดำเนินการต่อไป พร้อมทั้งหาวิธีปฏิบัติให้แก่ลูกน้องในสายงานให้เกิดความสนใจแกมบังคับให้ต้องช่วยกันดูแลความปลอดภัยของตัวเองและส่วนรวม พนักงานจะเกิดความสนใจในเรื่องความปลอดภัยได้นั้น จะเริ่มมาจากการสังเกตเห็นผู้ควบคุมงานมีความกระตือรือร้นในด้านการดูแลความปลอดภัย มีความพยายามในการดูแลทุกข์สุขของพนักงาน มีการชี้แนะถึงอันตรายต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นพร้อมทั้งความเสียหายที่ตามมา มีการหมั่นดูแลรักษาเครื่องจักรให้ทำงานอยู่ในสภาพปกติ และเกิดความปลอดภัยอยู่เสมอ เป็นต้น สำหรับผู้ควบคุมงานนั้น จะเกิดความสนใจในการดูแลความปลอดภัยก็อยู่ที่ฝ่ายจัดการมีนโยบายหลักที่แน่นอน มีความกระตือรือร้นถึงความปลอดภัย มีการสนับสนุนช่วยเหลือตามข้อเสนอแนะที่ผู้ควบคุมงานเสนอมา จัดให้มีหน่วยพยาบาล พร้อมทั้งให้มีการตรวจร่างกายพนักงานทุกคนเป็นประจำให้ความสนใจ และรับแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เป็นบ่อเกิด

แห่งอันตราาย ฝ่ายจัดการควรแสดงความจริงใจต่อการดูแลความปลอดภัยให้ปรากฏแก่ผู้ควบคุมงาน พร้อมทั้งสร้างทัศนคติที่ดีแก่พนักงานด้วย

การส่งเสริมความปลอดภัยในการทำงานเพื่อสร้างความสนใจของพนักงานก่อนอื่นควรทราบถึงปัจจัยแห่งความสนใจพื้นฐานของบุคคล และวิธีการตอบสนองของความสนใจของบุคคลดังกล่าว ประกอบด้วย

1. ความกลัว ที่จะเกิดการบาดเจ็บ ตาย สูญเสียรายได้ ครอบครัวทุกทีใหม่ นัลถูกตัดออกจากกลุ่ม ถูกวิพากษ์วิจารณ์
2. ความภาคภูมิใจ ในการทำงานที่ได้เป็นบุคคลที่ได้รับยกย่องว่าทำงานอย่างปลอดภัย มีประวัติการทำงานดี ทั้งโดยส่วนบุคคลและโดยกลุ่ม
3. การเป็นที่ยอมรับ ประารถนาที่จะเป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่นในกลุ่มและครอบครัวและเป็นที่ยอมรับของผู้บังคับบัญชา
4. การมีส่วนร่วม ประารถนาที่จะเป็น "ส่วนหนึ่งของกลุ่ม" เพื่อร่วมกิจกรรมแข่งขัน ประารถนาที่จะชนะเหนือบุคคลอื่น เช่น การแข่งขันกีฬา
5. ค่าตอบแทนเป็นเงิน จากผลกำไรของบริษัท เป็นต้น

เมื่อทราบความสนใจของบุคคลและแนวหรือวิธีการตอบสนองความสนใจของบุคคลดังกล่าวแล้ว ก็จะทำให้เข้าใจได้ชัดเจนยิ่งขึ้นว่า การจัดกิจกรรมส่งเสริมความปลอดภัยในการทำงานนั้นเป็นสิ่งที่จะช่วยกระตุ้นและสร้างเสริมความสนใจของพนักงานในส่วนที่เกี่ยวกับความปลอดภัยได้ ซึ่งจะต้องมีการติดต่อสื่อสารอย่างใกล้ชิดระหว่างผู้บังคับบัญชาและพนักงาน โดยมีเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน เป็นผู้ประสานงานในระดับโรงงาน เพื่อให้มีการจัดกิจกรรมต่างๆ อย่างเหมาะสม กิจกรรมส่งเสริมความปลอดภัยที่จะดำเนินการนี้อาจกำหนดขึ้นโดยคณะกรรมการของโรงงาน ทั้งนี้จะต้องมีความสอดคล้องกับนโยบายของฝ่ายจัดการ และมีความจำเป็นจริงๆ มิใช่เป็นการตามอย่างโรงงานอื่น เพียงเพื่อให้มีการจัดให้ทัดเทียมเท่านั้น แต่ต้องกระทำเพื่อหวังผลอย่างแท้จริง

ในการทำงานด้านความปลอดภัยในสถานประกอบการต่างๆ นอกเหนือจากการดำเนินการป้องกันควบคุมการเกิดอุบัติเหตุและโรคจากการทำงานแล้ว สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งที่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานความปลอดภัยในการทำงานจะต้องสร้างให้เกิดขึ้นก็คือ การสร้างความสนใจในเรื่องความปลอดภัยในการทำงานให้เกิดขึ้นในผู้ปฏิบัติงานทุกคนทุกระดับ และรักษาให้ความสนใจนี้มีอยู่ตลอดไป ทั้งนี้เพราะสิ่งเหล่านี้เป็นพื้นฐานสำคัญ

ที่จะทำให้การดำเนินงานป้องกันควบคุมการเกิดอุบัติเหตุและโรคจากการทำงานสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ทั้งนี้วิธีการที่จะได้มาซึ่งการสร้างและการรักษาความสนใจในเรื่องดังกล่าวสามารถทำได้โดยการจัดกิจกรรมความปลอดภัยที่น่าสนใจและเหมาะสมกับสภาพต่างๆ ของสถานประกอบกิจการนั้นอย่างสม่ำเสมอ และในขณะเดียวกันก็ต้องจัดให้มีการรณรงค์เพื่อความปลอดภัยในการทำงานขึ้น และควรที่จะมีการวางแผนเป็นอย่างดีก่อน โดยจะต้องมีการสำรวจข้อมูลว่าเรื่องใดควรที่จะจัดให้มีการรณรงค์ขึ้นมา ซึ่งแน่นอนว่าควรเป็นเรื่องที่ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานมองว่าเป็นเรื่องที่สำคัญ ทั้งนี้เพื่อจะได้รับความเห็นชอบให้ดำเนินการรณรงค์ อันจะทำให้ผู้ปฏิบัติงานเห็นความสำคัญในเรื่องนั้นๆ ในที่สุด จากนั้นก็พิจารณาดูว่ามีปัจจัยพื้นฐานต่างๆ รองรับการรณรงค์ที่จะจัดขึ้นแล้วหรือยัง และจะมีใครเข้าร่วมในการรณรงค์บ้าง แต่ละฝ่ายแต่ละคนจะมีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการในเรื่องอะไรบ้าง ถ้าได้ดำเนินการในลักษณะดังกล่าวก็เชื่อว่าการรณรงค์เพื่อความปลอดภัยย่อมประสบผลสำเร็จตามที่มุ่งไว้

แนวคิดของการรณรงค์เพื่อความปลอดภัย ดังต่อไปนี้

1. ผู้บริหารต้องมีนโยบายเห็นด้วยและสนับสนุนให้จัดการรณรงค์เพื่อความปลอดภัยขึ้น
2. ต้องกำหนดคณะผู้รับผิดชอบซึ่งแน่นอนว่าเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานต้องอยู่ในคณะดังกล่าว และนอกนั้นก็ประกอบด้วยบุคคลจากฝ่ายต่างๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับจัดการรณรงค์เพื่อความปลอดภัย
3. ควรมีการวางแผนการดำเนินการอย่างรอบคอบ สำรวจข้อมูลที่เกี่ยวข้องให้พร้อมเพื่อการพิจารณาวางแผนที่ถูกต้องเหมาะสม
4. เรื่องที่จะทำการรณรงค์ต้องเหมาะสมและตรงกับสภาพของปัญหาที่มีอยู่
5. ตัวชี้วัดว่าขณะนี้ถึงเวลาที่ควรที่จะจัดให้มีการรณรงค์เพื่อความปลอดภัย โดยพิจารณาได้จาก

5.1 สถิติการเกิดอุบัติเหตุ การบาดเจ็บ และหรือเหตุการณ์ที่ "เกือบจะ" เกิดอุบัติเหตุ (Near Accidents) มีค่าเพิ่มขึ้นจากเดิม โดยพบว่า สาเหตุที่ทำให้เกิดเหตุการณ์ต่างๆ เหล่านี้มีได้มาจากความผิดพลาดของวิธีการทางวิศวกรรม หรือเกิดจากการขาดการนิเทศติดตามงานของหัวหน้างาน และเกิดจากความไม่สนใจหรือเพิกเฉยหรือลืมของผู้ปฏิบัติงานที่จะทำตามวิธีการด้านความปลอดภัยที่กำหนดไว้ กรณีเช่นนี้ก็แสดงว่าควรจะมีการรณรงค์ได้แล้ว เพื่อกระตุ้นให้เกิดความสนใจและรักษาไว้ซึ่งความสนใจในความปลอดภัยในการทำงานต่อไป

5.2 สภาพความเป็นระเบียบเรียบร้อยเปลี่ยนไปในทางที่เลวลง เช่น การวาง
 สิ่งของระเกะระกะ วัสดุสิ่งของต่างๆ ไม่อยู่ในที่ที่ควรอยู่ กล้องวัสดุอุปกรณ์ กองวัสดุติด
 กองสินค้าวางออกมานอกเส้นที่ตีกรอบไว้ ผู้ปฏิบัติงานล้นหลามบ่อยขึ้น เป็นต้น

5.3 ปรากฏการณ์ที่พบว่า ผู้ปฏิบัติงานไม่ใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล
 ตลอดเวลาที่ปฏิบัติงานอยู่ หรือการป้องกันอันตรายจากเครื่องจักรถูกตัดทิ้งไว้

6. การจัดการรณรงค์เพื่อความปลอดภัยต้องทำในโอกาสที่เหมาะสม เช่น ไม่เป็น
 ช่วงที่กำลังเร่งผลิตสินค้าเป็นพิเศษ เป็นต้น

7. การจัดการรณรงค์เพื่อความปลอดภัยทุกครั้ง ต้องมีการประชาสัมพันธ์
 ล่วงหน้าให้ทราบโดยทั่วกัน และควรเป็นกิจกรรมที่ผู้ปฏิบัติงานจะมีโอกาสเข้าร่วมได้มากที่สุด

8. รูปแบบการรณรงค์เพื่อความปลอดภัยควรเปลี่ยนไปจากครั้งก่อนๆ หรือ
 เปลี่ยนแปลงจากเดิมบ้าง เพื่อหลีกเลี่ยงความจำเจอันอาจส่งผลให้การรณรงค์ไม่ดึงดูดความ
 สนใจเท่าที่ควร

9. เลือกใช้กิจกรรมความปลอดภัยและสื่อในการรณรงค์เพื่อความปลอดภัย
 ให้เหมาะสมกับการรณรงค์ที่จัดขึ้น กิจกรรมและสื่อต่างๆ มีมากมาย การเลือกใช้กิจกรรมหรือ
 สิ่งใดก็ขึ้นกับปัจจัยหลายประการด้วยกัน เช่น ขึ้นกับรูปแบบและวิธีการรณรงค์ ขึ้นกับ
 ความคุ้นเคยหรือประสบการณ์ที่มีต่อกิจกรรม หรือสิ่งที่จะใช้ขึ้นกับความพร้อมของสื่อที่มีอยู่
 ขึ้นกับงบประมาณและเวลาที่มีอยู่ และขึ้นกับปัจจัยแห่งความสนใจพื้นฐานของผู้ปฏิบัติงาน
 แต่ละคน (Basic human interests) เป็นต้น

10. ปัจจัยแห่งความสนใจพื้นฐานของมนุษย์ที่สำคัญๆ และอาจเป็นประโยชน์
 ต่อการนำมาประยุกต์ใช้ในการรณรงค์เพื่อความปลอดภัยดังกล่าว

กิจกรรมส่งเสริมความปลอดภัยในการทำงานเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญ
 ถึงแม้ว่าในการทำงานจะมีความปลอดภัยดีเพียงใด หรือมีการกำหนดวิธีการทำงานที่ปลอดภัย
 แล้วก็ตาม ก็ต้องไม่ลืมว่าการกระทำที่ไม่ปลอดภัยของผู้ปฏิบัติงาน เป็นอีกสาเหตุหนึ่งของ
 การเกิดอุบัติเหตุการณ์ในทุกวันนี้ นอกจากนี้แล้วคงจะต้องยอมรับกันว่าโดยสภาพความเป็นจริง
 ในปัจจุบันผู้ปฏิบัติงานยังคงให้ความสนใจต่อการทำงานที่ปลอดภัยน้อยกว่าเท่าที่ควรเป็น
 ความเชื่อถือเจตคติของผู้ปฏิบัติงานยังคงคิดว่า อุบัติเหตุที่เกิดขึ้นเป็นเรื่องของเคราะห์กรรมหรือภัย
 หรือเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ตามเคราะห์กรรมของแต่ละคน ดังนั้นถ้าพึงการป้องกันควบคุม
 การเกิดอุบัติเหตุและโรคจากการทำงาน โดยวิธีการที่กล่าวถึงไม่มีกิจกรรมส่งเสริมความปลอดภัย

ในการทำงานเป็นกิจกรรมเสริม ก็อาจจะทำให้ผลสำเร็จเกิดขึ้นไม่รวดเร็วเท่าที่ควรจะเป็น หรือ อาจไม่ประสบความสำเร็จก็เป็นได้ ที่กล่าวเช่นนี้เพราะว่าสิ่งหนึ่งที่มีหน้าที่รับผิดชอบงาน ความปลอดภัยในสถานประกอบกิจการจะสร้างให้เกิดขึ้นทั้งในระดับผู้บริหารและระดับ ผู้ปฏิบัติ คือ การมีความสนใจเรื่องความปลอดภัยในการทำงานตลอดเวลา เมื่อใดที่บุคคล ทั้งสองระดับข้างต้นหมดความสนใจในเรื่องความปลอดภัย เมื่อนั้นโอกาสการเกิดอุบัติเหตุ และโรคจากการทำงานย่อมจะมีมาก การรณรงค์เพื่อความปลอดภัยในการทำงาน จึงเป็น แนวทางหนึ่งที่มีความสำคัญในการสร้างความสนใจต่องานความปลอดภัยให้เกิดขึ้นกับบุคคล ทั้งสองระดับข้างต้น

นอกจากความสำคัญของกิจกรรมส่งเสริมความปลอดภัยในการทำงานในฐานะ ที่เป็นกิจกรรมที่สร้างให้เกิดความสนใจต่อความปลอดภัยในการทำงานแล้ว ยังมีประเด็นต่างๆ ที่แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของกิจกรรมนี้ ดังนี้

1. การช่วยพัฒนาให้เกิดนิสัยการทำงานที่ปลอดภัย เกิดเจตคติที่ถูกต้องต่องาน ความปลอดภัย ทั้งนี้เพราะโดยกิจกรรมที่ใช้ในการส่งเสริม เช่น การใช้ระบบให้ข้อเสนอแนะจาก ผู้ปฏิบัติงานในวิธีการทำงานที่ปลอดภัย หรือการแข่งขันการทำงานโดยไม่เกิดอุบัติเหตุ หรือการ ได้รับรางวัลเป็นผู้ปฏิบัติงานดีเด่นด้านความปลอดภัย เป็นต้น จะเป็นสิ่งที่สร้างให้ผู้ปฏิบัติงาน เกิดนิสัยหรือความเคยชินต่อการทำงานที่ปลอดภัย และทำให้เห็นว่าถ้าทำงานด้วยความระมัดระวังแล้ว อุบัติเหตุจะไม่เกิดขึ้น อุบัติเหตุจึงเป็นสิ่งที่ป้องกันควบคุมได้และ ในที่สุดก็ทำให้เจตคติที่ถูกต้องต่องานความปลอดภัยเกิดขึ้น

2. กิจกรรมที่ทำอย่างน่าสนใจในช่วงเวลาสั้นๆ แต่เป็นระยะๆ เช่น การจัด นิทรรศการความปลอดภัย การจัดประกวดเดือนแห่งการปลอดอุบัติเหตุ เป็นต้น จะทำให้ ความสนใจต่องานความปลอดภัยที่มีอยู่แล้วยังคงมีอยู่ตลอดไป (Maintaining interest in safety) เรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญมาก เพราะเมื่อผู้ปฏิบัติงานมีความสนใจในเรื่องความปลอดภัย ตลอดเวลาจะเป็นพื้นฐานที่สำคัญ และส่งผลทำให้การดำเนินงานความปลอดภัยด้านอื่นๆ เป็นไปอย่างราบรื่น

3. การเป็นช่องทางติดต่อสื่อสารทางหนึ่งระหว่างผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน ที่จะทำให้เกิดความเข้าใจที่ดีต่อกัน เป็นการส่งเสริมงานแรงงานสัมพันธ์ในสถานประกอบ- กิจการนั้น ๆ พบว่ามีผู้บริหารหลายแห่งที่แสดงออกถึงความปรารถนาดีและแสดงความจริงใจ ต่อความปลอดภัยในการทำงานของผู้ปฏิบัติงานในรูปแบบของการทำกิจกรรมต่างๆ เช่น

กิจกรรมการพบปะพูดคุยในเรื่องความปลอดภัยระหว่างผู้บริหารกับผู้ปฏิบัติงาน ทำให้ทั้งสองฝ่ายต่างสนิทสนมเข้าใจกันและกัน เมื่อมีปัญหาด้านแรงงานสัมพันธ์ก็สามารถพูดคุยตกลงกันได้ด้วยดี โดยไม่เกิดปัญหาการหยุดงานแต่อย่างใด

4. การเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานทุกคนทุกแผนกได้มีส่วนร่วมในงานความปลอดภัย ทั้งนี้เพราะโดยเนื้อหาของกิจกรรมต่างๆ ต้องการการมีส่วนร่วมของผู้ปฏิบัติงานมาก และสิ่งนี้ก็ถือเป็นหัวใจอย่างหนึ่งของการดำเนินงานความปลอดภัย กล่าวคือ การป้องกันควบคุมอุบัติเหตุและภัย จะต้องได้รับความร่วมมือจากผู้ปฏิบัติงานเท่านั้น จึงจะเกิดในทางปฏิบัติการมีส่วนร่วมของผู้ปฏิบัติงาน จะทำให้เกิดการรับรู้และยอมรับที่จะปฏิบัติอย่างเต็มที่

กิจกรรมส่งเสริมความปลอดภัยในการทำงานอาจมีหลายกิจกรรมทั้งที่เป็นกิจกรรมที่ให้พนักงานปฏิบัติ และกิจกรรมจูงใจเพื่อสนับสนุนให้พนักงานได้ปฏิบัติด้วยความปลอดภัย

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาวิเคราะห์การประกวดสถานประกอบกิจการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ตลอดจนการประกวดคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน เพื่อที่จะได้ทราบถึงปัญหาอุปสรรค แนวทางการส่งเสริม การจูงใจ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นในอนาคต

2. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับเจ้าหน้าที่ของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ในการให้คำปรึกษา แนะนำ และการให้ความรู้ด้านกฎหมายความปลอดภัยในการทำงานให้แก่เจ้าหน้าที่หรือบุคลากรที่รับผิดชอบงานทางด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานของสถานประกอบกิจการ เกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมการประกวดสถานประกอบกิจการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน รวมทั้งการประกวดคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพ

3. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้บริหาร นายจ้าง หน่วยงานด้านความปลอดภัย และผู้ที่รับผิดชอบด้านความปลอดภัยในสถานประกอบกิจการ เช่น คณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับต่างๆ ในการส่งเสริมการดำเนินงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานในสถานประกอบกิจการ ตลอดจนเพื่อส่งเสริมการปฏิบัติ

หน้าที่ของหน่วยงานและบุคลากรที่รับผิดชอบงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

4. เพื่อเป็นมาตรฐานและต้นแบบในด้านการประกวดสถานประกอบกิจการ และบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานประกอบกิจการ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาและขยายไปสู่การประกวดในด้านอื่นๆ ต่อไปในอนาคต

5. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการประกวดสถานประกอบกิจการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ตลอดจนการประกวดคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

3. ขอบเขตของการศึกษา

เป็นการศึกษารูปแบบและแนวทางการประกวดสถานประกอบกิจการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน โดยครอบคลุมในประเภทกิจการอุตสาหกรรม กิจการขนส่ง กิจการก่อสร้าง และกิจการบริการ (เช่น ห้างสรรพสินค้า โรงแรม โรงพยาบาล สถาบันการเงิน ฯลฯ) ซึ่งสถานประกอบกิจการทุกขนาด สามารถเข้าร่วมการประกวดได้ นอกจากนี้ ยังศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับรูปแบบและแนวทางการประกวดคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ซึ่งเป็นคณะกรรมการ ตามประกาศกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม เรื่อง คณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ลงวันที่ 27 มิถุนายน พ.ศ.2538 และการประกวดเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพ ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน ตามประกาศกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม เรื่อง ความปลอดภัยในการทำงานของลูกจ้าง ลงวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ.2540

4. วิธีการศึกษา

เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีลักษณะของการศึกษาดังนี้

1. ลักษณะของงานที่ดำเนินการศึกษา ลักษณะของงานเรื่องนี้ เป็นงานด้านส่งเสริมการบริหารจัดการและการจัดกิจกรรมส่งเสริมความปลอดภัยและสุขภาพอนามัย โดยศึกษาจากแนวคิด รูปแบบ วิธีการ หลักเกณฑ์ และเงื่อนไขในการประกวดสถานประกอบ-

กิจการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และการประกวด
คณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน รวมทั้งการ
ประกวดเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพ นอกจากนี้ยังได้ศึกษาจากข้อเสนอ-
แนะ ข้อคิดเห็น และปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการประกวดและการดำเนินงานเพื่อนำไปสู่การ
พัฒนาและเสริมสร้างประสิทธิภาพในการดำเนินงานและการประกวดในอนาคต

2. ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย ข้อมูลที่ได้มาจากการดำเนินการ
ประกวดสถานประกอบการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อม
ในการทำงาน ระหว่างปี พ.ศ. 2544- 2546 ซึ่งในปีดังกล่าวได้มีการจัดงานสัปดาห์ความปลอดภัย
ในการทำงานแห่งชาติ ครั้งที่ 15 - 17 ได้แก่

- หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการประกวด
- แบบเสนอชื่อเพื่อพิจารณาสำหรับการเข้าร่วมกิจกรรม
- คู่มือการตรวจประเมินตามเกณฑ์ในแบบเสนอชื่อเพื่อพิจารณาที่ได้รับ

รางวัล

- ผลจากการตรวจประเมินตามเกณฑ์ในแบบเสนอชื่อของคณะทำงาน

ตรวจคัดเลือก

- ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนและประเภทกิจการที่เข้าร่วมการประกวด
- ปัญหาและอุปสรรคในการประกวดและการดำเนินงาน
- กฎหมายความปลอดภัยในการทำงาน
- มาตรฐานหรือระบบบริหารจัดการด้านความปลอดภัย และอาชีวอนามัย

ทั้งที่เป็นระบบภายในประเทศ และต่างประเทศ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้รวบรวมจากเอกสารการรายงาน เอกสารการประชุม
เอกสารและหนังสือต่างๆ นอกจากนี้ได้รวบรวมข้อมูลจากกฎหมายความปลอดภัย
ในการทำงานและแบบรายงานต่างๆที่กฎหมายกำหนด ประกาศกรมสวัสดิการและคุ้มครอง
แรงงาน รวมทั้งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 และกฎกระทรวง แบบเสนอชื่อ
ของสถานประกอบการประเภทอุตสาหกรรม กิจการขนส่ง กิจการบริการ และก่อสร้าง
แบบเสนอชื่อคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน
แบบเสนอชื่อเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพ นอกจากนี้ได้ศึกษาและรวบรวม
ข้อมูลจากมาตรฐานหรือระบบบริหารจัดการความปลอดภัยและอาชีวอนามัยในประเทศ เช่น

มอก.18000 หรือจากรูปแบบที่บริษัทหรือหน่วยงานต่างๆได้มีการนำเอามาตรฐานหรือระบบบริหารจัดการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานมาใช้ในการดำเนินงานของหน่วยงาน ข้อมูลจากประเด็นปัญหาและอุปสรรคของการประกวดสถานประกอบกิจการ การประกวดคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และการประกวดเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพ ด้วยเช่นกัน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย

- (1) การศึกษาและวิเคราะห์ประเด็นต่างๆ ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา
- (2) การศึกษาเปรียบเทียบข้อมูลในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประกวด

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

1. ด้านการพัฒนาและส่งเสริมมาตรฐานในการประกวดและการตรวจประเมินผลการดำเนินงานและการปฏิบัติงานของสถานประกอบกิจการ คณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพ ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

2. ด้านการใช้เป็นแนวทางสำหรับหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบ ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค และเป็นแนวทางสำหรับผู้บริหาร นายจ้าง และผู้ที่รับผิดชอบด้านความปลอดภัยในสถานประกอบกิจการ เช่น คณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับต่างๆ รวมทั้งหน่วยงานด้านความปลอดภัย เพื่อส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจในกฎเกณฑ์การประกวด และมีความสอดคล้องกันในแนวทางการดำเนินการและการตรวจประเมินรวมทั้งจะเป็นประโยชน์ในด้านการเตรียมความพร้อมสำหรับสถานประกอบกิจการ คณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพ ทำให้มีเวลาสำหรับการเตรียมการล่วงหน้าเพียงพอ

3. ด้านการใช้เป็นแนวทางสำหรับเจ้าหน้าที่ของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ในการให้คำปรึกษา แนะนำ และการให้ความรู้ด้านกฎหมายความปลอดภัยในการทำงานให้แก่เจ้าหน้าที่หรือบุคลากรที่รับผิดชอบงานทางด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานของสถานประกอบกิจการเกี่ยวกับการบริหารจัดการเพื่อควบคุมป้องกันและส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

4. ด้านการใช้เป็นต้นแบบในการจัดการประกวดสถานประกอบกิจการและบุคคลที่มีหน้าที่รับผิดชอบในสถานประกอบกิจการในด้านอื่นๆ และสามารถให้เป็นแนวทางในการพัฒนาการประกวดและการตรวจประเมินผลการดำเนินงานของสถานประกอบกิจการ คณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพให้เกิดความสมบูรณ์และกว้างขวางต่อไป

5. ด้านการใช้เป็นมาตรฐานและเป็นแนวทางในการบริหารจัดการและการดำเนินงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ในสถานประกอบกิจการ รวมทั้งเป็นแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่และการดำเนินงานของคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพตามที่กฎหมายกำหนด เพื่อส่งเสริมให้สถานที่ทำงานมีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี มีความปลอดภัย ลดความสูญเสีย ลดปัญหาความเดือดร้อนรำคาญ ความไม่สะดวกไม่สบายในการทำงาน เป็นการสร้างขวัญกำลังใจให้แก่ลูกจ้าง พร้อมทั้งเป็นการสร้างความมั่นใจ และเป็นหลักประกันในความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินของชุมชน และประชาชนที่อยู่ใกล้เคียง

6. ด้านการพัฒนาและส่งเสริมการดำเนินงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานในสถานประกอบกิจการให้เป็นไปอย่างมีระบบ และได้มาตรฐานยิ่งขึ้น เนื่องจากสถานประกอบกิจการและผู้ที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบบางแห่งยังขาดความเข้าใจ และขาดแนวทางในการดำเนินงานที่เป็นระบบ ดังนั้นแนวทางการดำเนินงานและการบริหารจัดการในเรื่องความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ซึ่งผลงานนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร นายจ้าง และผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบด้านความปลอดภัย ในสถานประกอบกิจการ เช่น คณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับต่างๆ รวมทั้งหน่วยงานด้านความปลอดภัย จะได้ใช้เป็นแนวทางในการประยุกต์ใช้ในสถานประกอบกิจการ ซึ่งจะส่งผลให้สถานประกอบกิจการจะมีความปลอดภัยมากยิ่งขึ้น และจะส่งผลดีต่อการคุ้มครองความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

7. ด้านการสนับสนุนและช่วยผลักดันการลดการประสพอันตรายจากการทำงาน การลดความเสี่ยง ความสูญเสีย และช่วยเสริมสร้างภาพลักษณ์ ชื่อเสียงให้กับสถานประกอบกิจการ นายจ้าง ผู้บริหาร ลูกจ้าง และผู้ที่เกี่ยวข้อง และส่งเสริมด้านผลผลิตและการดำเนิน

ธุรกิจ โดยเฉพาะในสายตาของต่างประเทศ และช่วยบรรเทาปัญหาการกีดกันทางการค้า
ได้ระดับหนึ่ง และส่งผลดีต่อสังคมชุมชนและประเทศชาติโดยรวม

8. ด้านการประหยัดทรัพยากร การประหยัดเวลา และการประหยัดค่าใช้จ่าย
ทั้งของภาคราชการและภาคเอกชน จะเห็นว่าทุกฝ่ายไม่ว่าจะเป็นนายจ้าง ผู้บริหาร
เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน และผู้ที่มีขีดชอบงานด้านความปลอดภัย
ในการทำงานของสถานประกอบกิจการที่ประสงค์จะเข้าร่วมการประกวด หรือเจ้าหน้าที่
ที่มีขีดชอบในการบริหารจัดการเกี่ยวกับการประกวดและทำหน้าที่ในการตรวจประเมิน
สถานประกอบกิจการ คณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อม
ในการทำงาน และเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพ เกิดความเข้าใจ
ในแนวทางการดำเนินงานและการประกวด รวมทั้งเกิดความเข้าใจและมีความมั่นใจเพิ่มขึ้น
ทำให้สามารถดำเนินการและปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง เกิดความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพและ
ลดขั้นตอนในการดำเนินงาน จึงทำให้ไม่สิ้นเปลืองและประหยัดในด้านการใช้ทรัพยากรบุคลากร
ที่เกี่ยวข้อง ประหยัดเวลาและลดค่าใช้จ่ายทั้งภาครัฐและเอกชนในการดำเนินงานในด้านต่างๆ
ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการประกวดและการเข้าร่วมการประกวดสถานประกอบกิจการดีเด่น
ด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน อาทิเช่น ภาพด้าน
การติดต่อประสานงาน การประชาสัมพันธ์ การสอบถาม การตอบข้อสงสัย การจัดเตรียม
เอกสารหลักฐาน และข้อมูลต่างๆ เพื่อพิสูจน์กิจกรรม

บทที่ 2

แนวความคิดส่งเสริมความปลอดภัยในการทำงาน

ก. แนวความคิดจัดกิจกรรมส่งเสริมความปลอดภัยในการทำงานสำหรับสถานประกอบกิจการ

ก่อนที่จะกล่าวถึงแนวคิดในการจัดกิจกรรมส่งเสริมความปลอดภัยในการทำงาน จะขอกล่าวถึงเรื่องที่เกี่ยวข้องและน่าจะเป็นที่มาของการจัดกิจกรรมส่งเสริมความปลอดภัยในการทำงาน คือ แนวคิดเรื่องมนุษย์และพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน การสร้างแรงจูงใจและการรณรงค์เพื่อความปลอดภัยในการทำงาน ได้แก่

1. มนุษย์กับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน

มนุษย์ถือว่าเป็นสัตว์สังคมที่ประเสริฐเหนือสิ่งมีชีวิตอื่นๆ ในโลก ซึ่งจะมีลักษณะที่แตกต่างกันไป ไม่ว่าจะเป็นลักษณะเฉพาะบุคคล เช่น อายุ เพศ ทักษะ สภาพทางด้านร่างกาย และจิตใจ เป็นต้น สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม เช่น ความร่ำรวย ความยากจน ขนบธรรมเนียม ประเพณี เป็นต้น และสภาพทางด้านสิ่งแวดล้อมในการทำงาน เช่น แสงสว่าง เสียง ลักษณะงานที่ทำ เครื่องมือ อุปกรณ์ต่างๆ เป็นต้น แต่โดยรวมแล้วมนุษย์ที่จะมีความต้องการตามธรรมชาติอันดับแรกๆ ที่เหมือนกัน คือ ปัจจัยพื้นฐาน 4 ประการ ได้แก่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรค หลังจากนั้นมนุษย์ก็ต้องการความปลอดภัยและความมั่นคงตามมาเป็นอันดับสอง แล้วจึงต้องการสิ่งอื่นๆ ตามมาเป็นอันดับถัดไปเรื่อยๆ ซึ่งความต้องการเหล่านั้น จะมีผลทำให้มนุษย์มีการกระทำหรือพฤติกรรมที่แตกต่างกันไป เช่น บางคนชอบฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบ บางคนชอบเสี่ยง บางคนเชื่อว่าอุบัติเหตุเป็นเรื่องของเคราะห์กรรมที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ บางคนเข้าใจว่ากฎระเบียบเพื่อความปลอดภัยเป็นการเพิ่มการจับผิด บางคนเชื่อถือในสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ตนเองยึดถือว่าจะป้องกันอันตรายได้ บางคนคิดว่าความปลอดภัยของตนเองเป็นความรับผิดชอบของผู้อื่นได้ ผู้บังคับบัญชา เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน คณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน เป็นต้น ดังนั้นการที่จะสร้างหรือเปลี่ยนแปลงให้มนุษย์มีการกระทำหรือพฤติกรรมที่ดี โดยเน้นเรื่องความปลอดภัยในการทำงานนั้น จะต้องพิจารณาหรือหาวิธีดำเนินการต่างๆ ที่เหมาะสม เพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและสร้างจิตสำนึกที่ดีรวมทั้งสร้างแรงจูงใจและการรณรงค์ เพื่อให้มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยใช้สื่อประชาสัมพันธ์หรือกิจกรรมส่งเสริมความปลอดภัยในการทำงานด้านต่างๆ

2. การสร้างจิตสำนึกเพื่อความปลอดภัยในการทำงาน

การสร้างจิตสำนึก คือ การสร้างนิสัย การสร้างสติสัมปชัญญะหรือสร้างความระลึกรู้ตัวพร้อมใจเสมอ และการสร้างความตระหนักไว้ในจิตใจเกี่ยวกับสิ่งใด สิ่งหนึ่ง เช่น การสร้างความตระหนักในหน้าที่ความรับผิดชอบ จนเกิดผลสำเร็จอย่างดีงาม เป็นต้น ดังนั้น การสร้างจิตสำนึกเพื่อความปลอดภัยในการทำงานก็คือ การสร้างนิสัยความปลอดภัยในการทำงานไว้เสมอ ซึ่งเป็นการเตือนสติไว้เสมอว่า "อย่าประมาท ต้องไม่ประมาท และจงทำ ความไม่ประมาทให้เกิดขึ้น" เพื่อความปลอดภัยในการทำงาน และมีความพยายาม เพื่อความปลอดภัยไว้ก่อน ทั้งก่อนทำงาน ขณะทำงาน และหลังทำงานแล้ว

การสร้างจิตสำนึกเพื่อความปลอดภัยในการทำงานนั้น มีความสำคัญมาก เนื่องจากการที่มีผลผลิตตกต่ำ การเกิดอุบัติเหตุสูง ความเครียดสูง ความขัดแย้งสูง มนุษย์สัมพันธ์ในการทำงานไม่ดี และความไม่ปลอดภัยในการทำงาน ฯลฯ ล้วนมีเหตุเนื่องมาจาก ผู้บริหารทุกระดับและผู้ปฏิบัติงานทุกคนขาดการสร้างจิตสำนึกเพื่อความปลอดภัยในการทำงานนั้นยาก แต่จำเป็นจะต้องสร้างจิตสำนึกเพื่อความปลอดภัยในการทำงานให้ได้ด้วยหลักการใดหลักการหนึ่ง ซึ่งมีมากมายหลายประการ เช่น การประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างจิตสำนึกด้านความปลอดภัยในการทำงาน การฝึกอบรมเพื่อสร้างจิตสำนึกด้านความปลอดภัยในการทำงาน เป็นต้น

การรณรงค์เพื่อสร้างจิตสำนึกด้านความปลอดภัยในการทำงาน เป็นการกระตุ้นให้เกิดความสนใจและตระหนักในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ในระยะเวลาอันจำกัด เพื่อให้เกิดความสำเร็จในเรื่องนั้น การรณรงค์ด้านความปลอดภัยเป็นการกระตุ้นให้เกิดความสนใจ มีเจตคติที่ดี มีความสำนึก มีความตระหนัก และมีพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานไว้ก่อนเสมอในระยะเวลาอันจำกัด อาจเป็นวัน เป็นสัปดาห์ก็ได้แล้วแต่ความเหมาะสม และมีจุดมุ่งหมายอย่างแน่นอนในด้านความปลอดภัยในการทำงาน

การรณรงค์เพื่อความปลอดภัยในการทำงานนั้น เป็นแรงเสริมให้เกิดสิ่งที่ต้องการคือ ความสนใจเรื่องความปลอดภัยในการทำงานให้เกิดขึ้นในผู้ปฏิบัติงานทุกระดับและทุกคน และรักษาความสนใจนี้ให้มีอยู่ตลอดไป ก็จะทำให้เกิดการสร้างจิตสำนึกด้านความปลอดภัยในการทำงาน ซึ่งถือว่าเป็นกิจกรรมความปลอดภัยที่สำคัญ และนิยมใช้ในกรณีที่ต้องการสร้างจุดสนใจเรื่องความปลอดภัยเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยเฉพาะเพื่อให้เกิดจิตสำนึกด้านความปลอดภัยในการทำงาน เช่น จัดสัปดาห์งดบุหรี่ เป็นต้น

3. การสร้างแรงจูงใจเพื่อความปลอดภัยในการทำงาน

แรงจูงใจ คือสภาพการณ์หรือพฤติกรรมที่เกิดขึ้นภายในตัวบุคคล และถูกสิ่งเร้าหรือถูกกระตุ้นให้แสดงออกมาเพื่อตอบสนองไปในทิศทางของเป้าหมาย หรือเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ดังนั้น แรงจูงใจเพื่อความปลอดภัยในการทำงาน หมายถึง สภาพการณ์หรือพฤติกรรมที่เกิดขึ้นภายในตัวบุคคล และมีสิ่งเร้าหรือสิ่งกระตุ้นให้แสดงออกหรือ ตอบสนอง เพื่อความปลอดภัยในชีวิต ทรัพย์สิน สถานประกอบกิจการ และสังคม

การสร้างแรงจูงใจ จัดว่าเป็นเรื่องที่สลับซับซ้อนและยุ่งยากที่สุดเรื่องหนึ่งของผู้บริหารทุกระดับชั้น แต่ก็มีความสำคัญยิ่งสำหรับผู้บริหาร เพราะไม่ว่าผลผลิตจะดีหรือความปลอดภัยจะสูงก็ขึ้นอยู่กับผู้บริหารที่สามารถสร้างแรงจูงใจให้กับผู้บังคับบัญชาหรือพนักงานของตนให้ทำงานอย่างกระตือรือร้นมากขึ้นและทุ่มเทความคิดจิตใจให้แก่องค์กรมากที่สุดเท่าที่จะมากได้ การสร้างแรงจูงใจให้แก่องค์กรมากที่สุดเท่าที่จะมากได้ การสร้างแรงจูงใจเพื่อความปลอดภัยนั้นเกิดขึ้นจากสมมติฐานที่ว่าโดยทั่วไปแล้วมนุษย์มิได้ทำงานอย่างเต็มความสามารถที่มีอยู่ การที่มนุษย์จะทำงานได้เต็มตามความสามารถหรือไม่ขึ้นอยู่กับว่าเขาเต็มใจหรือพอใจที่จะทำแค่ไหน เพราะฉะนั้นการสร้างแรงจูงใจเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกสำนึกคิดอันเป็นจิตวิสัยของมนุษย์ การที่จะสร้างแรงจูงใจของมนุษย์ให้ถูกต้องตรงกับความประสงค์ขององค์กรได้ จำเป็นจะต้องศึกษาถึงเหตุและผลของพฤติกรรมสิ่งล่อใจตลอดจนปัจจัยที่จะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมทางใดทางหนึ่งของมนุษย์ด้วย เมื่อมนุษย์มีความไม่พอใจอย่างใดอย่างหนึ่ง อาจทำให้แสดงออกซึ่งอาการบางอย่าง เช่น พฤติกรรมที่ไม่ปลอดภัย พฤติกรรมที่หุนหันเหิน การร้องเรียน การนัดหยุดงาน ผลงานลดลง การเกิดอุบัติเหตุ การขาดงาน การลาออกจากงาน เป็นต้น และในทางตรงกันข้ามหากมนุษย์มีความเต็มใจหรือพอใจในองค์การที่ตนอยู่ร่วม ก็อาจทุ่มเทความคิดสร้างสรรค์ให้แก่องค์กร ระดมกำลังผลิตอันจะเป็นผลให้เกิดประสิทธิภาพที่จะสร้างงานให้ นอกเหนือจากการทำงานตามหน้าที่ปกติและจะช่วยป้องกันอุบัติเหตุและความไม่ปลอดภัยด้านอื่นๆ มากขึ้นอีกด้วย การสร้างแรงจูงใจเพื่อความปลอดภัย แบ่งได้เป็น 4 ประเภทตามสาเหตุของสิ่งที่ก่อให้เกิดแรงจูงใจ มีดังต่อไปนี้

(1) แรงจูงใจเพื่อความปลอดภัยที่เกิดจากแรงผลักดันทางสรีรวิทยาในร่างกาย (Internal Safety Motivation) แรงจูงใจประเภทนี้เกิดจากสภาวะของสรีรวิทยาภายในร่างกายของมนุษย์แล้วกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมในทิศทางที่กำหนดไว้ แรงจูงใจประเภทนี้จะเหมือนกันทุกชาติ ทุกเพศ ทุกวัย และทุกวัฒนธรรม เพราะเป็นแรงผลักดันของร่างกายที่เกิดขึ้น เช่น ความหิว ความปลอดภัยในชีวิต เป็นต้น ทุกคนจะมีแรงจูงใจประเภทนี้เหมือนกัน

แต่จะแสดงออกในพฤติกรรมที่แตกต่างกัน เช่น พฤติกรรมปอกผลไม้ของชาวตะวันตก จะแตกต่างกับการปอกผลไม้ของชาวเอเชียตะวันออก แต่จะมีทิศทางที่กำหนดเหมือนกัน คือความปลอดภัยจากการปอกผลไม้ เป็นต้น

(2) แรงจูงใจเพื่อความปลอดภัยที่เกิดจากสิ่งเร้าภายนอก (Extensic Safety Motivation) แรงจูงใจประเภทนี้เกิดจากสิ่งของภายนอกร่างกายหรือภายนอกตัวบุคคลมีทั้งในลักษณะนามธรรมและรูปธรรม เช่น การเลื่อนยศ ตำแหน่ง การขึ้นเงินเดือน การชม การติเตียน เป็นต้น ตัวอย่างของพฤติกรรมประเภทนี้ คือ ผู้ปฏิบัติงานในแผนก บั้มโลหะของสถานประกอบกิจการแห่งหนึ่งที่ไม่เกิดอุบัติเหตุจากการทำงานเลย จะได้รับ คำชมเชยหรือประกาศเกียรติคุณว่าในแผนกนี้มีความปลอดภัยในการปฏิบัติงานสมควร ที่แผนกอื่นควรปฏิบัติตาม เป็นต้น จากตัวอย่างที่กล่าวมานี้สิ่งเร้าภายนอกนี้ ทำให้เกิดแรงจูงใจ แก่ผู้ปฏิบัติงานเป็นทั้งนามธรรมและรูปธรรม

(3) แรงจูงใจเพื่อความปลอดภัยที่เกิดจากภายใน (Intensic Safety Motivation) แรงจูงใจประเภทนี้เกิดขึ้นภายในตัวบุคคลเอง โดยไม่มีสิ่งเร้าหรือกระตุ้นให้เกิด แต่บุคคลนั้นจะสังเกตเห็นว่าการกระทำหรือพฤติกรรมที่แสดงออกมานั้นมีความเหมาะสมกับตนเอง สังคม หรือเกิดจากค่านิยมของตนเอง โดยไม่ได้หวังผลตอบแทนใดๆ หรือกฎเกณฑ์ต่างๆ มาบังคับ เช่นผู้ปฏิบัติงาน ณ สถานประกอบกิจการแห่งหนึ่งอยู่ในแผนกที่เครื่องจักร มีเสียงดังเกิน 90 เดซิเบล ผู้ปฏิบัติงานทุกคนมีความเชื่อว่าขณะปฏิบัติงานทุกครั้งจะใส่ ที่ครอบหูกันเสียงทุกคน เป็นต้น

(4) แรงจูงใจเพื่อความปลอดภัยที่เกิดจากการเรียนรู้ (Learning Safety Motivation) แรงจูงใจประเภทนี้จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอันเนื่องมาจากประสบการณ์หรือการฝึกฝนที่ได้รับ การสร้างแรงจูงใจประเภทนี้มี 3 ประการคือ

4.1 การสร้างแรงจูงใจเพื่อความปลอดภัยให้สัมพันธ์กับผู้อื่น เช่น การมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้ร่วมงานจะทำให้ผู้ปฏิบัติงานทุกคนมีความระมัดระวังในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ตนรับผิดชอบและคำนึงความปลอดภัยในการทำงานของตนเองและต่อผู้ร่วมงาน เป็นต้น

4.2 การสร้างแรงจูงใจเพื่อความปลอดภัยให้อำนาจ เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอันอาจเกิดจากประสบการณ์หรือการฝึกฝนที่ได้รับ ทำให้เกิดการกระทำเพื่อต้องการอยู่เหนือผู้อื่นในเรื่องความปลอดภัย เช่น การปฏิบัติงานด้วยความระมัดระวังและตรวจสอบวัสดุอุปกรณ์ในการทำงานทุกครั้งก่อนปฏิบัติงาน เพื่อไม่ให้เกิดอันตรายแก่ตนเองมากกว่าผู้อื่น เป็นต้น และประการสุดท้ายคือ

4.3 การสร้างแรงจูงใจเพื่อความปลอดภัยใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอันเกิดจากประสบการณ์หรือการฝึกฝนที่ได้รับความสำเร็จในอดีต แล้วนำมากำหนดเป็นแนวทางสำหรับประพฤติก่อให้เกิดความสำเร็จในอนาคต เช่น นายแดงในอดีตเคยสอบได้ที่ 1 จากการใช้การประพฤติปฏิบัติอย่างไรจนทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการสอบได้ที่ 1 ดังนั้นในปัจจุบันหรืออนาคตเมื่อนายแดงเป็นหัวหน้าคนงานมีเป้าหมายในการทำงานคือ ต้องการให้ผู้ร่วมงานทุกคนปฏิบัติงานโดยไม่เกิดอุบัติเหตุเลย นายแดงจะใช้แนวทางในการประพฤติปฏิบัติจากประสบการณ์ในอดีตที่ทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์มาประยุกต์ใช้ในการประพฤติปฏิบัติในการทำงานปัจจุบัน เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์คือผู้ร่วมงานทุกคนปฏิบัติงาน โดยไม่เกิดอุบัติเหตุเลย เป็นต้น

4. แนวคิดของแรงจูงใจเพื่อความปลอดภัยในการทำงาน

แนวคิดแรงจูงใจเพื่อความปลอดภัยในการทำงาน สามารถแบ่งได้เป็น 8 แนวคิด ดังนี้

แนวคิดที่ 1 เกิดจากความต้องการความสุขส่วนตัว มนุษย์มีความต้องการหาความสุขและต้องการความปลอดภัยให้กับตนเอง หลีกเลียงความไม่พอใจและความไม่ปลอดภัย ดังนั้นการสร้างแรงจูงใจจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้มนุษย์แสดงพฤติกรรมเพื่อความปลอดภัยและแสวงหาความสมดุลไม่ว่าจะเป็นในด้านความสุขหรือความเจ็บปวดหรือว่าอุบัติเหตุ ซึ่งขึ้นอยู่กับความพอใจแห่งตน

แนวคิดที่ 2 การสร้างแรงจูงใจเพื่อความปลอดภัย เกิดจากการตอบสนองสัญชาตญาณโดยไม่ต้องมีการเรียนรู้ เช่น การตอบสนองต่อความเจ็บปวดต่างๆ การตอบสนองต่อความปลอดภัยในชีวิต เป็นต้น

แนวคิดที่ 3 เกิดขึ้นตามหลักเหตุและผล คนเรามีอิสระที่จะกระทำหรือตัดสินใจต่างๆ โดยมีเหตุผลและรู้ว่าตนต้องการอะไร เช่น ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เป็นต้น ดังนั้นการตัดสินใจเลือกกระทำพฤติกรรมต่างๆ จึงเป็นการสร้างแรงจูงใจตามเหตุและผล

แนวคิดที่ 4 เกิดจากแรงขับหรือแรงผลักดัน (Drives) การกระทำที่มนุษย์เลือกกระทำขึ้นอยู่กับความมากน้อยของแรงขับที่จะตัดสินใจให้เกิดการกระทำนั้นๆ เช่น หิวจัด อิมจัด เป็นต้น

แนวคิดที่ 5 เกิดจากการกระตุ้นของอารมณ์ เพราะในบางครั้งคนเราก็จะแสดงพฤติกรรมตามพลังของอารมณ์ เช่น ได้สิ่งที่น่าพอใจก็เป็นสุข ดีใจ ได้สิ่งที่ไม่น่าพอใจก็เป็นทุกข์ เสียใจ และบางครั้งไม่ว่าจะได้อะไรมาหรือเสียอะไรไปก็เฉย ๆ เป็นปกติ

แนวคิดที่ 6 เกิดจากสิ่งล่อใจต่างๆ ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม ซึ่งเป็นการสร้างแรงจูงใจเพื่อให้เกิดพฤติกรรมความปลอดภัยในสังคม

แนวคิดที่ 7 เกิดจากธรรมชาติของแรงจูงใจตามแนวความคิดของฮิลการ์ด (Hilgard) คือ

1. แรงจูงใจชนิดเดียวกันอาจก่อให้เกิดพฤติกรรมต่างกันได้
2. แรงจูงใจต่างชนิดกันอาจก่อให้เกิดพฤติกรรมเหมือนกันได้
3. แรงจูงใจที่แสดงออกมาในแต่ละครั้ง อาจเกิดมาจากแรงจูงใจหลายๆ ชนิด

แนวคิดที่ 8 เกิดจากความต้องการของมนุษย์ตามทฤษฎีของอับราฮัม มาสโลว์ ซึ่งประกอบด้วย 5 ลำดับ ชั้นคือ

ชั้นที่ 1 คือ ความต้องการทางด้านร่างกาย อันมีปัจจัย 4 เป็นสิ่งสำคัญ

ชั้นที่ 2 คือ ความต้องการความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ชั้นที่ 3 คือ ความต้องการความรัก ความอบอุ่นใจในชีวิตหน้าที่การงาน และ

สังคม

ชั้นที่ 4 คือ ความต้องการชื่อเสียงเกียรติยศ การยอมรับจากสังคม

ชั้นที่ 5 คือ ความต้องการความสำเร็จในชีวิตและการสร้างสรรค์ชีวิต

จากความต้องการของมนุษย์ทั้ง 5 ชั้นนี้ เราสามารถนำมาสร้างแรงจูงใจเพื่อให้เกิดความปลอดภัยได้ดังตัวอย่างเช่น สถานประกอบการกิจการแห่งหนึ่ง ผู้บริหารต้องการสร้างแรงจูงใจเพื่อความปลอดภัยในการทำงานแก่ผู้ปฏิบัติทุกคน โดยกำหนดนโยบายว่า แผนกใดที่สามารถปฏิบัติเพื่อผลผลิตได้สูงกว่าในปีที่แล้วร้อยละ 20 และไม่เกิดอุบัติเหตุในการทำงานเลย ผู้ปฏิบัติงานในแผนกนั้นจะได้รับเงินค่าครองชีพเพิ่มขึ้นอีกคนละ 400 บาทจากการเพิ่มให้ตามปกติ จากตัวอย่างนี้แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารใช้แนวคิดของทฤษฎีอับราฮัม มาสโลว์ เริ่มต้นในชั้นที่ 1 ก่อน คือการให้ค่าครองชีพเพิ่มขึ้น เพื่อนำไปใช้ในปัจจัย 4 ของการดำรงชีวิต

จากแนวคิดทั้ง 8 ประการนี้ ผู้บริหารสามารถนำมาสร้างแรงจูงใจ เพื่อความปลอดภัยโดยมุ่งเน้นให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดพฤติกรรมที่เหมาะสมและแสดงออกในการปฏิบัติเพื่อความปลอดภัยในการทำงานเป็นสำคัญ

5. องค์ประกอบของการสร้างแรงจูงใจเพื่อความปลอดภัยในการทำงาน
- ในการสร้างแรงจูงใจ จะมีองค์ประกอบหลัก 3 องค์ประกอบคือ

องค์ประกอบที่ 1 การสร้างแรงจูงใจเพื่อความปลอดภัยจากความต้องการ ได้แก่ สภาพของอินทรีย์ในขณะที่ขาดบางสิ่งบางอย่างที่มีความจำเป็น คนเราเมื่อ

มีความต้องการที่จำเป็นจริงๆ แล้วก็สามารถสร้างแรงจูงใจให้เกิดพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งได้ เช่น พฤติกรรมความปลอดภัย เป็นต้น ซึ่งอาจแบ่งเป็น 2 อย่างคือ

(1) ความต้องการด้านสรีระ ได้แก่ การขาดอาหาร น้ำ อากาศ ฯลฯ การขาดสิ่งเหล่านี้ จะทำให้ร่างกายเกิดความต้องการอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงทางเคมีในร่างกาย จากแนวคิดนี้คนเราสามารถสร้างแรงจูงใจให้เกิดพฤติกรรมความปลอดภัยได้ เช่น ความต้องการอากาศที่บริสุทธิ์ในการหายใจ ความต้องการอาหาร ความต้องการเพื่อความอยู่รอดของชีวิต เป็นต้น

(2) ความต้องการด้านจิตใจ ได้แก่ ความต้องการความรัก ความมีชื่อเสียง ความอิสระ ค่ายกย่องชมเชย การหลีกเลี่ยงสิ่งทีกระทบกระเทือนจิตใจ ฯลฯ สิ่งเหล่านี้คนเราสามารถสร้างแรงจูงใจ เพื่อให้เกิดพฤติกรรมความปลอดภัยได้

จากความต้องการเหล่านี้คนเราสามารถสร้างแรงจูงใจเพื่อให้เกิดพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานและในสังคมได้

องค์ประกอบที่ 2 การสร้างแรงจูงใจเพื่อความปลอดภัยจากแรงขับหรือแรงผลักดัน ได้แก่ สภาพความเครียดที่เกิดขึ้นภายในอินทรีย์ในขณะที่เกิดความต้องการแรงขับหรือแรงผลักดันเป็นกระบวนการภายในซึ่งจะเพิ่มผลให้แก่พฤติกรรมนั้น คนเราเมื่อมีแรงขับหรือแรงผลักดัน จะสามารถสร้างแรงจูงใจเพื่อให้เกิดพฤติกรรมความปลอดภัยได้ เช่น ความสมหวังและผิดหวัง เป็นต้น อาจแบ่งเป็น 2 อย่างคือ

(1) แรงขับหรือแรงผลักดันปฐมภูมิ (Primary Drives) ได้แก่ แรงขับหรือแรงผลักดันที่เกิดขึ้นในตัวมนุษย์ และเกิดขึ้นพร้อมกับวุฒิภาวะโดยไม่ต้องการเรียนรู้ เป็นแรงขับหรือแรงผลักดันที่อวัยวะในร่างกายจะไปกระตุ้นให้มนุษย์ปฏิบัติในสิ่งที่ร่างกายต้องการ และเป็นส่วนหนึ่งที่ควบคุมการปรับตัวของมนุษย์อาจแบ่งเป็น 2 อย่างคือ

1.1 แรงขับทั่วไป (General Drives) เป็นแรงขับหรือแรงผลักดันพื้นฐานที่มนุษย์มีอยู่ในจิตใจ เช่น ความอยากรู้อยากเห็น ความสงสัย ความกลัว เป็นต้น ซึ่งเป็นแรงขับหรือแรงผลักดันที่ไม่ได้เกิดความต้องการของร่างกายและไม่ได้เกิดเพราะการเรียนรู้

1.2 แรงขับหรือแรงผลักดันด้านสรีระ (Physiological Drives) เป็นแรงขับหรือแรงผลักดันที่เกิดขึ้นจากความต้องการของร่างกายมนุษย์ เช่น ความหิว ความรู้สึกทางเพศ เป็นต้น ซึ่งเป็นแรงขับหรือแรงผลักดันที่เกิดจากความต้องการของร่างกายและจิตใจของมนุษย์

(2) แรงขับหรือแรงผลักดันทุติยภูมิ (Secondary Drives) เป็นแรงขับหรือแรงผลักดันที่เกิดจากการเรียนรู้ทางสิ่งแวดล้อมและสังคม จากแรงขับหรือแรงผลักดันเหล่านี้

คนเราสามารถสร้างแรงจูงใจเพื่อความปลอดภัยในการทำงานและในสังคมได้

องค์ประกอบที่ 3 การสร้างแรงจูงใจเพื่อความปลอดภัยจากแรงกระตุ้น ได้แก่ สิ่งที่เป็นผลสืบเนื่องจากแรงขับหรือแรงผลักดันทำให้ร่างกายกระทำปฏิกิริยาอาการและควบคุมปฏิกิริยาอาการให้มีทิศทางไปสู่เป้าหมายจากสิ่งล่อต่างๆ คนเราเมื่อมีแรงขับกระตุ้นจากสิ่งล่อใจต่างๆ ก็สามารถสร้างแรงจูงใจเพื่อให้เกิดพฤติกรรมความปลอดภัย เช่น เงิน รางวัล เป็นต้น

6. หลักการสร้างแรงจูงใจเพื่อความปลอดภัยในการทำงาน

หลักการสร้างแรงจูงใจเพื่อความปลอดภัยจะต้องคำนึงถึง การสร้างแรงจูงใจจากความต้องการ (need) การสร้างแรงจูงใจหรือแรงผลักดัน (drives) และการสร้างแรงจูงใจจากแรงกระตุ้น (arousal) ที่มีทิศทางหรือเป้าหมาย คือ ความปลอดภัยในการทำงาน โดยมีการสร้างแรงจูงใจด้วยตนเอง และการสร้างแรงจูงใจโดยผู้อื่นซึ่งมีส่วนประกอบจากสิ่งต่างๆ ต่อไปนี้ คือ

(1) การสร้างแรงจูงใจด้วยกำลังศรัทธา เช่น ความพึงพอใจความศรัทธาในตัวบุคคลหรือผลงานของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ก่อให้เกิดการสร้างแรงจูงใจเพื่อความปลอดภัยในการทำงานได้ด้วยกำลังศรัทธานั้น จนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมความปลอดภัยขึ้นในการปฏิบัติงาน เป็นต้น

(2) การสร้างแรงจูงใจด้วยกำลังความเพียรพยายามความอดทน เช่น หัวหน้าคนงานโรงงานแห่งหนึ่งมีความเพียรพยายามที่จะสร้างแรงจูงใจต่อคนงานทุกคน ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการทำงานที่ปลอดภัยขึ้น เป็นต้น

(3) การสร้างแรงจูงใจด้วยกำลังสติปัญญา เช่น ผู้บริหารโรงงานแห่งหนึ่งมีการนำความรู้ ประสบการณ์เหตุผลมาพิจารณาไตร่ตรองวิธีการในการสร้างแรงจูงใจเพื่อความปลอดภัยแก่ผู้ปฏิบัติงานทุกระดับ เป็นต้น

(4) การสร้างแรงจูงใจด้วยกำลังสมาธิ คือ มีความตั้งมั่น มีจุดยืนในเรื่องนี้ เช่น การให้คนงานทุกคนมีการฝึกสมาธิเพื่อนำมาใช้ในการปฏิบัติงานจนเกิดการเปลี่ยนแปลงเป็นพฤติกรรมปลอดภัยในการทำงานขึ้น เป็นต้น

นอกจากนี้แล้วการสร้างแรงจูงใจเพื่อความปลอดภัยในการทำงานยังต้องคำนึงถึงส่วนประกอบอื่นๆ อีก คือ ความถูกต้อง ความเหมาะสมของสังคม สิ่งล่อใจ อารมณ์ พฤติกรรมมนุษย์ ฯลฯ

7. วิธีการสร้างแรงจูงใจเพื่อความปลอดภัยในการทำงาน

การสร้างแรงจูงใจเพื่อความปลอดภัย อาจกระทำได้หลายวิธีทั้งในเชิงบวก และเชิงลบ คือ

(1) การสร้างแรงจูงใจเพื่อความปลอดภัยเชิงบวก (Positive motivation) เป็นการใช้สิ่งล่อใจซึ่งเป็นที่ปรารถนาของมนุษย์เป็นเครื่องมือในการสร้างแรงจูงใจให้มนุษย์มีพฤติกรรมที่ปลอดภัย ซึ่งเป็นไปตามที่องค์กรต้องการ เช่น การเพิ่มเงินเดือน ความร่วมมือในการตัดสินใจ ฯลฯ การสร้างแรงจูงใจในเชิงบวกนี้ก่อให้เกิดความปลอดภัยสูงและผลผลิตสูงขึ้นด้วยการสร้างแรงจูงใจเชิงบวกนี้อาจกระทำได้สองระดับคือ

1.1 การสร้างแรงจูงใจเพื่อความปลอดภัยในเชิงบวกโดยสิ้นเชิง หมายถึง การเอาใจหรือแสดงความเอาใจใส่ชื่นชมต่อคนงานเสมอไปในทุกเรื่องเพื่อไม่ให้คนงานเสียใจ ผู้บังคับบัญชาที่นิยมการสร้างแรงจูงใจผู้ได้บังคับบัญชาหรือคนงาน โดยวิธีนี้มักจะไม่ว่ากล่าวติเตียนใครเลย แม้คนงานบางคนจะมีพฤติกรรมที่เกิดอุบัติเหตุบ่อยๆก็ไม่พูดอะไรให้เสียใจ ข้อนี้อาจมีทั้งข้อดีและข้อเสีย คือ มีขวัญดี แต่คนงานมักจะไม่วางใจความบกพร่อง

1.2 การสร้างแรงจูงใจเพื่อความปลอดภัยเชิงบวกเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับผลงานโดยตรง หมายถึง การดูแลเอาใจใส่ให้รางวัลแก่คนงานที่ทำงานได้ผลดี หรือส่งเสริมยกย่องเฉพาะวิธีการทำงานที่ถูกต้องเหมาะสมหรือปลอดภัยจากอันตรายทั้งปวง ไม่จำเป็นต้องแสดงความเอาใจใส่ชื่นชมกับทุกสิ่งทุกอย่างของคนงานจนเกินไป ข้อนี้มีทั้งข้อดีและข้อเสียเหมือนกัน

(2) การสร้างแรงจูงใจเพื่อความปลอดภัยในเชิงลบ (Negative Motivation) เป็นการใช้สิ่งล่อใจซึ่งไม่เป็นที่ปรารถนาของมนุษย์เป็นเครื่องมือในการสร้างแรงจูงใจให้มนุษย์มีพฤติกรรมความปลอดภัย ซึ่งไม่เป็นที่พึงปรารถนาขององค์กร เช่น การลงโทษต่างๆ มีการตัดเงินเดือน สั่งพักหรือไล่ออก เป็นต้น ผู้บังคับบัญชาที่นิยมการสร้างแรงจูงใจโดยวิธีนี้มักจะประสบกับปัญหาการหมุนเวียนเปลี่ยนงานของคนงานเสมอ ข้อนี้ก็ทั้งข้อเสียและข้อดี คือ ขาดขวัญกำลังใจ คนงานมักขาดงาน มาสาย หรือลาออก และผลผลิตในระยะแรกๆ อาจสูง คนงานเคร่งครัดในกฎเกณฑ์ เป็นต้น

เมื่อผู้บริหารทราบแล้วว่า ถ้าบุคคลมีแรงจูงใจแล้วเขาจะมีพลังงาน มีแนวทางและมีความรู้สึกในเรื่องความปลอดภัยอยู่ตลอดเวลาที่จะทำให้กิจกรรมนั้นสำเร็จลงได้ ผู้บริหารต้องทราบและพยายามสร้างสภาพแรงจูงใจในการทำงานให้เกิดขึ้นกับบุคคลนั้นให้ได้ เพื่อเขาจะได้ทำงานได้ผลตามที่ผู้บริหารต้องการ วิธีการสร้างแรงจูงใจเชิงบวกและเชิงลบเพื่อความปลอดภัยในการทำงานมีมากมายหลายวิธี ในที่นี้จะขอกล่าววิธีการทั่วไปเพียง 12 วิธีคือ

วิธีที่ 1 คือให้การชมเชย (Praise) เป็นเครื่องแสดงการสร้างแรงจูงใจในตัวบุคคลในทางบวก บางครั้งผู้บริหารต้องสร้างแรงจูงใจเพื่อความปลอดภัยให้แก่ผู้บังคับ-

บัญชาหรือแม้แต่ผู้ร่วมงานอื่นๆ ด้วยการพูดชมเชยอยู่เสมอตามโอกาสจะอำนวยให้ก็จะทำให้บุคคลเหล่านั้นมีกำลังใจในการทำงานมากขึ้น และจะป้องกันอันตรายจากการทำงานมากขึ้น ด้วยคือมีพฤติกรรมความปลอดภัยมากขึ้น

วิธีที่ 2 คือใช้การติเตียน (Blame) เป็นเครื่องแสดงการสร้างสภาพการจูงใจในตัวบุคคลในทางลบ บางครั้งผู้บริหารต้องสร้างแรงจูงใจเพื่อความปลอดภัยให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชาหรือแม้แต่ผู้ร่วมงานอื่นๆ ด้วยการติเตียนอยู่เสมอตามโอกาสจะอำนวยให้ก็จะทำให้บุคคลเหล่านั้นตั้งใจในการทำงานมากขึ้น และจะป้องกันอันตรายจากการทำงานมากขึ้นด้วย คือ มีพฤติกรรมความปลอดภัยมากขึ้น

วิธีที่ 3 คือ การให้รางวัล (Reward) การให้รางวัลเป็นไปในรูปต่างๆ อาจเป็นทั้งทางวัตถุหรือไม่เป็นวัตถุก็ได้ เช่น อาจให้เป็นเงิน สิ่งของ ตำแหน่ง ความไว้วางใจ ฯลฯ บางครั้งผู้บริหารต้องสร้างแรงจูงใจเพื่อความปลอดภัยให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชา หรือแม้แต่ผู้ร่วมงานอื่นๆ ด้วยการให้รางวัลตามโอกาสที่เหมาะสม ก็จะทำให้บุคคลเหล่านั้นมีกำลังใจในการทำงานมากขึ้นและอาจมีพฤติกรรมความปลอดภัยมากขึ้นด้วย

วิธีที่ 4 คือใช้วิธีการให้บุคคลเข้ามีส่วนร่วมรับผิดชอบในงานนั้นๆ (EGO – Involment) การเอาตัวบุคคลเข้าไปเกี่ยวข้องรับผิดชอบในงานนั้นๆ ถ้างานนั้นสำเร็จก็ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจแก่เขา ถ้างานนั้นไม่สำเร็จก็จะรู้สึกผิดหวัง คือต้องให้คนที่ทำงานมีความรู้สึกว่าเขาเป็นเจ้าของงานนั้นด้วย บางครั้งผู้บริหารต้องสร้างแรงจูงใจเพื่อความปลอดภัยให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชา หรือแม้แต่ผู้ร่วมงานอื่นๆ ด้วยวิธีการนี้ เพื่อให้บุคคลเหล่านี้มีกำลังใจมากขึ้นและมีพฤติกรรมความปลอดภัยด้วย

วิธีที่ 5 คือใช้ระดับความมุ่งหวัง (Level of Aspiration) บางครั้งผู้บริหารต้องพยายามสร้างแรงจูงใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชาหรือคนงานให้มีความมุ่งหวังและตั้งใจไว้ในระดับสูง เช่น ในการทำงานก็ต้องตั้งความมุ่งหมายเอาไว้ว่าจะต้องทำงานด้วยความปลอดภัยสูงสุด หรือจะต้องทำงานให้ประสบความสำเร็จ ทำได้อย่างดีมีประสิทธิภาพด้วยเมื่อบุคคลตั้งความมุ่งหมายเอาไว้เช่นนี้ก็ทำให้เขาเกิดความกระตือรือร้นที่จะทำงานให้บรรลุถึงเป้าหมายที่เขาตั้งไว้ แม้จะไม่สำเร็จผลตามเป้าหมายในบางครั้งก็อาจลดลงมาบ้าง การสร้างแรงจูงใจเพื่อความปลอดภัยก็เช่นกัน ควรให้ผู้ใต้บังคับบัญชาหรือคนงานได้ตั้งเป้าหมายเอาไว้เพื่อให้เขาเหล่านั้นมีกำลังใจในการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในการทำงานมากขึ้น

วิธีที่ 6 ใช้การให้ทราบผลงาน (Knowledge of result) บางครั้งผู้บังคับบัญชาควรสร้างแรงจูงใจเพื่อความปลอดภัยด้วยการให้ผู้ใต้บังคับบัญชาหรือคนงานได้ทราบ

ผลงานของเขาเอง จะทำให้เขาได้ระมัดระวังความปลอดภัยมากขึ้นหรือจะทำให้เขาทำงานดีขึ้น และทำให้เขาสามารถแก้ไขในบางครั้งหรือครั้งต่อไป ในการทำงานถ้าคนเราไม่ทราบผลงานของตัวเอง เราก็จะไม่มีควมกระตือรือร้นที่จะทำงาน เช่น เราได้รับมอบหมายให้ทำงานในโครงการความปลอดภัยในการทำงาน เราก็ทำดีแล้วและส่งรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบ แต่ปรากฏว่าผู้บังคับบัญชาไม่เคยพูดถึงเกี่ยวกับรายงานนั้น ก็จะทำให้กำลังใจในการทำงานหมดไปหรือลดน้อยลงไปด้วย การสร้างแรงจูงใจเพื่อความปลอดภัยจะทำให้เกิดพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานมากขึ้น

วิธีที่ 7 ใช้การยอมรับในสังคม (Social Approval) การให้เป็นที่ยอมรับนับถือของสังคมก็เป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะกระตุ้นให้ผู้บังคับบัญชาหรือคนงานทำงานเพิ่มขึ้น บางครั้งผู้บริหารต้องสร้างแรงจูงใจเพื่อความปลอดภัยด้วยการยอมรับในสังคมแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาหรือคนงาน เช่น ให้การยอมรับว่าคนนี้ทำงานมา 5 ปีแล้ว ไม่เคยมีอุบัติเหตุเลยขอให้ทุกคนยอมรับว่าเป็นบุคคลดีเด่นในสังคมด้านความปลอดภัย เป็นต้น

วิธีที่ 8 ใช้การข่มขู่ (Threatening) บางครั้งผู้บริหารต้องการให้ผู้ใต้บังคับบัญชาหรือคนงานเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่ปลอดภัยไปในทางที่มีพฤติกรรมปลอดภัยมากขึ้น ผู้บริหารอาจมีความจำเป็นจะต้องใช้การข่มขู่บ้าง เช่น ใช้การข่มขู่ด้วยวาจา ตู๋หนังสือเป็นอาวุธ เป็นต้น เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจเพื่อความปลอดภัยให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชาหรือคนงานมีพฤติกรรมความปลอดภัยมากขึ้น

วิธีที่ 9 ใช้อิทธิพลของกลุ่ม (Group Influent) มนุษย์เป็นสัตว์สังคมมีความต้องการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม ต้องการความยอมรับนับถือจากคนอื่นในสังคม ดังนั้นเมื่อกลุ่มมีพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานคนอื่นก็จะทำตามด้วย กลุ่มจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลมาจากหลักการนี้ผู้บริหารสามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการสร้างแรงจูงใจเพื่อความปลอดภัยให้แก่ผู้บังคับบัญชาหรือคนงานได้

วิธีที่ 10 ใช้การแข่งขัน (Competition) บางครั้งผู้บริหารต้องการใช้การแข่งขันเป็นเครื่องมือในการสร้างแรงจูงใจเพื่อความปลอดภัยให้ผู้ใต้บังคับบัญชาหรือคนงาน มีความกระตือรือร้นที่จะทำงานด้วยความปลอดภัย เช่น จัดให้มีการแข่งขันกันระหว่างกลุ่มคนที่ทำงานอย่างเดียวกันโดยจะต้องมีความปลอดภัย มีประสิทธิภาพ ได้จำนวนงานมาก และใช้เวลาน้อยที่สุด เป็นต้น จะทำให้เกิดการเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มคนที่ทำงานด้วยกัน ทำให้เขาเหล่านั้นอยากเป็นบุคคลตัวอย่างที่ดีด้านความปลอดภัย

วิธีที่ 11 ใช้ความร่วมมือ (Co-operation) บางครั้งผู้บริหารต้องใช้ความร่วมมือเป็นเครื่องมือในการสร้างแรงจูงใจเพื่อความปลอดภัย โดยจัดให้ผู้ได้บังคับบัญชาหรือคนงานทำงานร่วมกัน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ช่วยเหลือกัน เป็นต้น จะทำให้ทุกคนมีความคิดที่จะทำงานให้กับกลุ่มมากขึ้น และจะทำให้เกิดความร่วมมือในระหว่างผู้ทำงาน เช่น ระหว่างผู้จัดการ หัวหน้างานคนงาน เป็นต้น ให้ทำงานเป็นทีม เมื่อทุกคนให้ความร่วมมือกันในการทำงาน ความปลอดภัย และความรู้สึกรักอยากทำงานของแต่ละคนก็ย่อมมีขึ้น ในทางตรงกันข้ามถ้าต่างคนต่างทำไม่ให้ความร่วมมือซึ่งกันและกันก็จะพบว่าคนไม่มีกำลังใจในการทำงาน ผลงานที่ได้ก็ไม่ดีเท่าที่ควร และอาจเกิดพฤติกรรมที่ไม่ปลอดภัยขึ้นอีกด้วย จากแนวคิดนี้ผู้บริหารอาจสร้างแรงจูงใจเพื่อความปลอดภัยให้แก่ผู้ได้บังคับบัญชา หรือคนงานให้ตระหนักถึงความปลอดภัยในการทำงานเพื่อพฤติกรรมความปลอดภัยต่อไป

วิธีที่ 12 ใช้การทดสอบ (Testing) บางครั้งผู้บริหารต้องใช้การทดสอบเป็นเครื่องมือในการสร้างแรงจูงใจเพื่อความปลอดภัยให้แก่ผู้บังคับบัญชาหรือคนงานโดยการทำการทดสอบผลงานที่เขาทำแล้วและติดตามผลงานหรือตรวจผลงานต่างๆ ที่เขาทำไปแล้วว่ามีผลเป็นอย่างไรถ้าไม่มีการประเมินผลงานที่เขาทำไปแล้ว เขาเหล่านั้นอาจไม่ค่อยทำงานด้วยความปลอดภัยเท่าที่ควรก็ได้เพราะทำไปแล้วถึงจะมีความไม่ปลอดภัย ก็ไม่มีการว่ากล่าวตักเตือน แต่ถ้ามีการวัดผลอยู่บ่อยๆ ก็จะช่วยให้งานนั้นดีขึ้นและมีความปลอดภัยสูงขึ้นด้วย

8. กลวิธีการสร้างแรงจูงใจเพื่อความปลอดภัยในการทำงาน

เมื่อผู้บริหารกำหนดพฤติกรรมที่พึงประสงค์คือ พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานให้แก่ผู้ได้บังคับบัญชาหรือคนงานทราบแล้ว ก็ควรกระตุ้นด้วยการสร้างแรงจูงใจเพื่อความปลอดภัยด้วยกลวิธีที่สำคัญ 7 ประการโดยการจัดกิจกรรมเพื่อความปลอดภัยให้ผู้ได้บังคับบัญชาหรือคนงานได้ลงมือปฏิบัติงานอย่างจริงจัง ดังนี้

กลวิธีที่ 1 คือ วิธีการสร้างแรงจูงใจเพื่อให้เกิดพฤติกรรมการยอมรับว่าความปลอดภัยเป็นหัวใจของการทำงานทุกชนิด ข้อนี้มุ่งเน้นให้ผู้ได้บังคับบัญชาหรือคนงานเกิดศรัทธาในความปลอดภัยมากขึ้น โดยยอมรับว่าพฤติกรรมความปลอดภัยนั้นเป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ขององค์กร เช่น อาจสร้างคำขวัญขึ้นว่า "ฉันรักคนรักความปลอดภัย" เป็นต้น เพื่อให้เกิดกิจกรรมความปลอดภัยขึ้นอย่างต่อเนื่อง

กลวิธีที่ 2 คือ วิธีการสร้างแรงจูงใจเพื่อให้เกิดพฤติกรรมความละเอียดขึ้นเมื่อไม่มีความปลอดภัย ข้อนี้มุ่งเน้นให้ผู้ได้บังคับบัญชาหรือคนงานเกิดความละเอียดต่อการกระทำที่ไม่ปลอดภัยในการทำงาน เช่น อาจสร้างเป็นคำขวัญว่า "น่าละเอียดและขายน้ำถ้าไม่

ปลอดภัย” เป็นต้น เพื่อให้เกิดกิจกรรมความปลอดภัยขึ้นอย่างน้อยต่อเนื่อง

กลวิธีที่ 3 คือ วิธีการสร้างแรงจูงใจเพื่อให้เกิดพฤติกรรมความเกรงกลัว เมื่อไม่มีความปลอดภัย ข้อนี้มุ่งเน้นให้ผู้ได้บังคับบัญชาหรือคนงานเกิดความเกรงกลัวต่อความไม่ปลอดภัยในการทำงานมากขึ้น เช่น อาจเขียนเป็นคำเตือนว่า “ผู้ใดมีอุบัติเหตุบ่อยๆ จะถูกปรับเงิน 500 บาท เป็นต้น เพื่อให้เกิดกิจกรรมความปลอดภัยขึ้นอย่างต่อเนื่อง

กลวิธีที่ 4 คือ การสร้างแรงจูงใจเพื่อให้เกิดพฤติกรรมความสนใจในข้อมูลข่าวสารเพื่อความปลอดภัย ข้อนี้มุ่งเน้นให้ผู้ได้บังคับบัญชา หรือคนงานเกิดความอยากรู้อยากเห็นหรืออยากได้ยินได้ฟังข้อมูลความไม่ปลอดภัยบ่อยๆ ซึ่งจะเป็นการกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมความปลอดภัยขึ้น เช่น อาจติดเสียงตามสายให้ฟังเรื่องความไม่ปลอดภัยขึ้นอย่างต่อเนื่อง

กลวิธีที่ 5 คือ การสร้างแรงจูงใจเพื่อให้เกิดพฤติกรรมเอาอย่างบุคคลที่ประสบความสำเร็จในความปลอดภัย ข้อนี้มุ่งเน้นให้ผู้ได้บังคับบัญชาหรือคนงานเกิดการเอาอย่างพฤติกรรมความปลอดภัยขึ้น เช่น การแสดงรูปถ่ายบุคคลตัวอย่างแห่งปีด้านความปลอดภัย เป็นต้น เพื่อให้เกิดกิจกรรมเอาอย่างกันด้านความปลอดภัยอย่างต่อเนื่อง

กลวิธีที่ 6 คือ การสร้างแรงจูงใจเพื่อให้เกิดพฤติกรรมความไม่ประมาท ข้อนี้มุ่งเน้นให้ผู้ได้บังคับบัญชาหรือคนงานเกิดพฤติกรรมความปลอดภัยขึ้น ด้วยการฝึกสติให้มีสมาธิในการทำงาน เช่น อาจเขียนเป็นคำขวัญว่า “ความประมาทเป็นทางแห่งความตาย” เป็นต้น เพื่อให้เกิดกิจกรรมความไม่ประมาทอันเป็นต้นเหตุของความไม่ปลอดภัยให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง

กลวิธีที่ 7 คือ การสร้างแรงจูงใจเพื่อให้เกิดพฤติกรรมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านความปลอดภัยมากขึ้น ข้อนี้มุ่งเน้นให้ผู้ได้บังคับบัญชาหรือคนงานเกิดพฤติกรรมความปลอดภัยขึ้น เช่น อาจเขียนเป็นคำขวัญว่า “ความรู้คือพระที่บแห่งความปลอดภัย” เป็นต้น เพื่อให้เกิดกิจกรรมความปลอดภัยอย่างต่อเนื่อง

9. การรณรงค์เพื่อความปลอดภัยในการทำงาน

การรณรงค์เพื่อความปลอดภัยในการทำงาน เป็นแรงเสริมให้เกิดความปลอดภัยในการทำงาน โดยใช้กิจกรรมความปลอดภัยที่เหมาะสมกับสภาพต่างๆ ในสถานประกอบการ ซึ่งถือว่ามีค่าสำคัญมากและนิยมใช้ในกรณีที่ต้องการสร้างจุดสนใจเรื่องความปลอดภัยเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ เช่น จัดสัปดาห์การรณรงค์การใช้ที่อุดหู ที่ครอบหู ป้องกันเสียงดัง จัดสัปดาห์แห่งความสะอาด เป็นต้น ในบางกรณีก็อาจใช้ในลักษณะเป็นเรื่อง

รวมๆ ด้านความปลอดภัย เช่น การจัดลำดับค่าความปลอดภัย เป็นต้น เมื่อจะจัดให้มีการรณรงค์เรื่องอะไรก็ตามควรที่จะมีการวางแผนเป็นอย่างดีก่อน โดยจะต้องมีการสำรวจข้อมูลว่าเรื่องใดควรที่จะจัดให้มีการรณรงค์ขึ้นมา ซึ่งแน่นอนว่าควรเป็นเรื่องที่ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานว่าเป็นเรื่องที่สำคัญ ทั้งนี้เพื่อจะได้รับความเห็นชอบให้ดำเนินการรณรงค์ อันจะทำให้ผู้ปฏิบัติงานเห็นความสำคัญในเรื่องนั้นๆ ในที่สุด จากนั้นก็พิจารณาดูว่ามีปัจจัยพื้นฐานต่างๆ รองรับ การรณรงค์ที่จะจัดขึ้นแล้วหรือยัง และจะมีใครเข้าร่วมในการรณรงค์บ้าง แต่ละฝ่ายแต่ละคนจะมีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการในเรื่องอะไรบ้าง

แนวคิดของการรณรงค์เพื่อความปลอดภัย มีดังต่อไปนี้

1. ผู้บริหารต้องมีนโยบายเห็นด้วยและสนับสนุนให้จัดการรณรงค์เพื่อความปลอดภัยขึ้น

2. ต้องกำหนดคณะผู้รับผิดชอบซึ่งแน่นอนว่าเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานต้องอยู่ในคณะดังกล่าว และนอกนั้นก็ประกอบด้วยบุคคลจากฝ่ายต่างๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการรณรงค์เพื่อความปลอดภัย

3. ควรมีการวางแผนการดำเนินการอย่างรอบคอบ และสำรวจข้อมูลที่เกี่ยวข้องให้พร้อมเพื่อการพิจารณาวางแผนที่ถูกต้องและเหมาะสม

4. เรื่องที่จะทำการรณรงค์ต้องเหมาะสมและตรงกับสภาพของปัญหาที่มีอยู่

5. ตัวชี้วัดว่าขณะนี้ถึงเวลาที่ควรที่จะจัดให้มีการรณรงค์เพื่อความปลอดภัย โดยพิจารณาได้จาก

5.1 สถิติการเกิดอุบัติเหตุ การบาดเจ็บ และ/หรือเหตุการณ์ที่เกือบจะเกิดอุบัติเหตุ (near accidents) มีค่าเพิ่มขึ้นจากเดิม

5.2 สภาพความเป็นระเบียบเรียบร้อยเปลี่ยนไปในทางที่เลวลง เช่น การวางสิ่งของระเกะระกะ วัสดุสิ่งของต่างๆ ไม่อยู่ในที่ที่ควรอยู่ กล้องวัสดุอุปกรณ์ กองวัสดุติดกองสินค้าวางออกมานอกเส้นที่ตีกรอบไว้ ผู้ปฏิบัติงานลื่นหกล้มบ่อยขึ้น เป็นต้น

5.3 ปรากฏการณ์ที่พบว่าผู้ปฏิบัติงานไม่ใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลตลอดเวลาที่ปฏิบัติงานอยู่หรือการป้องกันอันตรายจากเครื่องจักรถูกถอดทิ้งไว้

6. การจัดการรณรงค์เพื่อความปลอดภัยต้องทำในโอกาสที่เหมาะสม เช่น ไม่เป็นช่วงที่กำลังเร่งผลิตสินค้าเป็นพิเศษ เป็นต้น

7. การจัดการรณรงค์เพื่อความปลอดภัยทุกครั้ง ต้องมีการประชาสัมพันธ์

ล่วงหน้าให้ทราบโดยทั่วกันและควรเป็นกิจกรรมที่ผู้ปฏิบัติงานจะมีโอกาสเข้าร่วมได้มากที่สุด

8. รูปแบบการรณรงค์เพื่อความปลอดภัยควรเปลี่ยนไปจากครั้งก่อนๆ หรือเปลี่ยนแปลงจากเดิมบ้าง เพื่อหลีกเลี่ยงความจำเจอันอาจส่งผลให้การรณรงค์ไม่ดึงดูดความสนใจเท่าที่ควร

9. เลือกใช้กิจกรรมความปลอดภัยและสื่อในการรณรงค์เพื่อความปลอดภัยให้เหมาะสมกับการรณรงค์ที่จัดขึ้น โดยพิจารณาจากปัจจัยหลายประการด้วยกัน เช่น รูปแบบและวิธีการรณรงค์ ความคุ้นเคยหรือประสบการณ์ที่มีต่อกิจกรรมหรือสิ่งที่จะใช้ความพร้อมของสื่อที่มีอยู่ ขึ้นอยู่กับงบประมาณและเวลาที่มีอยู่ และขึ้นอยู่กับปัจจัยแห่งความสนใจพื้นฐานของผู้ปฏิบัติงานแต่ละคน (basic human interests) เป็นต้น

10. ปัจจัยแห่งความสนใจพื้นฐานของมนุษย์ที่สำคัญๆ และอาจเป็นประโยชน์ต่อการนำมาประยุกต์ใช้ในการรณรงค์เพื่อความปลอดภัย มีดังนี้

10.1 มนุษย์มีความกลัว เช่น กลัวเจ็บปวดจากบาดแผล กลัวตาย กลัวสูญเสียรายได้ กลัวครอบครัวทุกข์ยาก กลัวการไม่ยอมรับของกลุ่มเพื่อน กลัวการถูกตำหนิจากหัวหน้า เป็นต้น ดังนั้น สื่อที่จะใช้ในการรณรงค์ก็อาจจะเป็นสื่อที่มองเห็นด้วยตา เช่น การติดโปสเตอร์แสดงความรุนแรงของบาดแผลจากอุบัติเหตุต่างๆ ของร่างกายจากอุบัติเหตุที่เกิดขึ้น การติดประกาศข่าวอุบัติเหตุร้ายแรงต่างๆ ตามตู้ประกาศ เป็นต้น

10.2 มนุษย์ต้องการความภาคภูมิใจจากการเป็นผู้ปฏิบัติงานดีเด่น (ด้านความปลอดภัย) จากการเป็นผู้มีประวัติการทำงานดี ดังนั้นสื่อที่จะใช้ในการรณรงค์ก็ควรเป็นสื่อที่แสดงถึงการยอมรับและยกย่องโดยการมอบรางวัลชมเชย ประกาศชื่อในตู้ประกาศที่เห็นเด่นชัด การให้เป็นผู้นำในการรณรงค์ เป็นต้น

10.3 มนุษย์ต้องการยอมรับจากผู้อื่นไม่ว่าจะเป็นครอบครัว เพื่อนร่วมงาน หรือผู้บังคับบัญชา ดังนั้น ควรมีการประชาสัมพันธ์โดยการประกาศชื่อ ตีรูปถ่าย และลงเรื่องราวในวารสารภายในสถานประกอบการนั้นๆ หรือลงพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเมื่อเป็นเช่นนี้ย่อมทำให้ผู้ปฏิบัติงาน ปฏิบัติงานด้านความปลอดภัยตลอดไป

10.4 มนุษย์ต้องการมีส่วนร่วมร่วมกับผู้อื่น เพื่อจะได้เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม และร่วมทำกิจกรรมต่างๆ ด้วยกัน ดังนั้นการรณรงค์ก็ควรเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานทุกคนมีโอกาสที่จะมาร่วมทำกิจกรรมด้วย

10.5 มนุษย์ต้องการการแข่งขันเพื่อปรารถนาเป็นผู้ชนะ ดังนั้นการรณรงค์

ที่จัดขึ้นควรจัดให้มีการประกวดต่างๆ ขึ้น

10.6 มนุษย์ต้องการค่าตอบแทนโดยเฉพาะที่เป็นเงิน ดังนั้นรางวัลที่กำหนดหรือสิ่งตอบแทนต่างๆ จึงควรจัดให้มีการรณรงค์ ซึ่งการให้เป็นเงินดูจะเป็นที่พอใจมาก แต่ก็ต้องระมัดระวังไม่ให้เกิดเป็นผลเสียว่าการทำงานด้านความปลอดภัย ต้องได้รางวัลหรือได้เงินเป็นสิ่งตอบแทนทุกรายไป

10. สื่อที่ใช้ในการรณรงค์เพื่อความปลอดภัยในการทำงาน

สื่อที่ใช้ในการรณรงค์เพื่อความปลอดภัยในการทำงาน ได้แก่

1. สื่อตัวบุคคล เป็นสื่อที่ดีมากเพราะสามารถได้ตอบสนองให้กับผู้รับข่าวสาร (คือผู้ปฏิบัติงาน) แต่ควรใช้บุคคลที่มีทักษะในการพูด และสร้างบรรยากาศให้สามารถรวมสมาธิของผู้ปฏิบัติงานให้สนใจในสิ่งเดียวกันได้

2. สื่อพื้นบ้าน เช่น ลิเก หมอรำ และแม้กระทั่งสื่อพื้นบ้านสมัยใหม่ เช่น วงดนตรีต่างๆ สามารถนำมาช่วยให้บรรยากาศการรณรงค์เต็มไปด้วยความสนุกสนานได้ แต่ต้องสอดแทรกเนื้อหาที่ต้องการรณรงค์ส่งไปในการแสดงด้วยอย่างเหมาะสม

3. เครื่องฉายภาพยนตร์และเครื่องเล่นวีดิทัศน์ เป็นสื่อที่มีประโยชน์ในด้านการสร้างอารมณ์ให้ผู้ปฏิบัติงานที่ชมคล้อยตามได้ ผู้ชมได้เห็นภาพและเกิดความเข้าใจได้มากกว่าการได้ยินแต่เพียงอย่างเดียว และผู้ฉายสามารถควบคุมสิ่งแวดล้อมให้ผู้ปฏิบัติงานที่ชมมีสมาธิในการรับรู้ ข้อเสียอาจมีตรงที่ว่าไม่สามารถใช้ได้กับคนกลุ่มมาก ยกเว้นมีจอภาพขนาดใหญ่

4. ภาพยนตร์และวีดิทัศน์ ถือเป็นสื่อที่สำคัญมากอีกสื่อหนึ่งที่สถานประกอบการใดมีความพร้อมก็น่าจะใช้สื่อดังกล่าว โดยการให้ผู้ปฏิบัติงานในที่นั้นๆ เป็นผู้แสดงแล้วนำออกฉายให้ดูกัน พบว่าวิธีการนี้ได้ผลมากในการรณรงค์เพราะผู้ปฏิบัติงานจะให้ความสนใจมากและได้ผลในทางปฏิบัติตามเป็นอย่างดี

5. สื่อเสียงตามสาย ถ้าสถานประกอบการใดมีระบบเสียงตามสายอยู่แล้ว ก็สามารถนำมาใช้ประโยชน์ ในการรณรงค์ได้ เช่น การให้ความรู้สั้น ๆ การเปิดเพลงให้เกิดความตึกตักในระหว่างการจัดการประกวดต่างๆ เป็นต้น

6. สื่อสิ่งพิมพ์ เช่น วารสารหรือจดหมายข่าว เอกสารเผยแพร่ต่างๆ เอกสารแผ่นพับ โบปลิว ถือเป็นสิ่งที่สามารถนำมาใช้ได้ทั้งสิ้น การเลือกใช้ก็ขึ้นอยู่กับว่ามีใช้ในสถานประกอบการนั้นๆ หรือไม่ และใช้ให้เหมาะสมกับวิธีการและวัตถุประสงค์ของการรณรงค์ครั้งนั้นๆ สื่อสิ่งพิมพ์ที่จะผลิตขึ้นควรทำรูปเล่มสีสรรให้สวยงาม และต้องคำนึงถึงสภาพปัญหาที่มีอยู่จริงในสถานประกอบการนั้นๆ และคำนึงถึงระดับการศึกษา ความสามารถในการอ่านหนังสือด้วย

7. โปสเตอร์และป้ายต่างๆ เป็นสื่อที่ใช้เตือนใจผู้ปฏิบัติงานให้ตระหนักในปัญหาของอุบัติเหตุและเพื่อแนะนำพฤติกรรมการทำงานที่ปลอดภัยให้สามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ได้ โดยมีลักษณะดังนี้

- 1) การใช้ถ้อยคำและภาพประกอบที่ชัดเจน ข้อความไม่ยาวจนเสียเวลาอ่านมากหรือยาวจนสรุปใจความไม่ได้
- 2) ภาพหรือข้อความต้องเป็นระเบียบ สีของตัวอักษรควรใช้สีเข้ม สีพื้นควรใช้สีอ่อน
- 3) สีสรรควรดึงดูดใจให้มอง
- 4) ขนาดโปสเตอร์หรือป้ายและตัวอักษรควรมีขนาดใหญ่พอที่จะมองเห็น โดยทั่วไปถ้าระยะทางการอ่านจากป้ายเป็น 75 เมตร ความสูงของตัวอักษรควรเป็น 5 นิ้ว (ระยะทางอื่นๆ ก็จะเป็นสัดส่วนกัน)
- 5) จุดที่ติดตั้งโปสเตอร์หรือป้ายต้องเป็นจุดเด่นที่มีผู้ปฏิบัติงานเดินผ่านไปมา ไม่มีอะไรกีดขวางการมองเห็น
- 6) โปสเตอร์หรือป้ายที่ติดในที่ทำงานประเภทนั้นๆ ต้องสอดคล้องกับสภาพปัญหาของการทำงานนั้นๆ เช่น โปสเตอร์แนะนำให้ใช้กระจังปิดหน้าขณะขี่มอเตอร์ไซด์ไม่ควรนำมาติดในแผนกทอผ้า เป็นต้น
- 7) ทำความสะอาดโปสเตอร์หรือป้ายอย่างสม่ำเสมอ
- 8) เปลี่ยนโปสเตอร์หรือป้ายเป็นระยะๆ เพื่อไม่ให้เกิดความจำเจ ทั้งนี้ยกเว้นป้ายบางข้อความที่สามารถติดถาวรได้ เช่น "ปลอดภัยไว้ก่อน" เป็นต้น

11. กิจกรรมส่งเสริมความปลอดภัยในการทำงาน

การส่งเสริมความปลอดภัยในการทำงาน เป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญยิ่งในการสร้างเสริมทัศนคติจิตสำนึก ความรู้ และความเข้าใจของพนักงานทุกระดับคือ ตั้งแต่ฝ่ายจัดการ ผู้ควบคุม จนถึงพนักงาน นั่นคือเมื่อผู้บริหารทุกระดับมีจิตสำนึกและความรับผิดชอบในเรื่องความปลอดภัย และถือปฏิบัติเช่นเดียวกับการบริหารงานด้านอื่นๆ แล้ว ก็ย่อมจะหวังไว้ว่าพนักงานระดับปฏิบัติจะได้รับการคุ้มครองดูแล ทั้งในด้านการป้องกันอุบัติเหตุและสุขภาพอนามัย และในอันดับถัดไปจะต้องพยายามส่งเสริมให้พนักงานทุกคน ได้มีจิตสำนึกและทัศนคติตลอดจนความรู้ในการปฏิบัติงานอย่างปลอดภัย และร่วมมือในการดูแลให้สถานที่ทำงานนั้นปลอดภัยตลอดเวลา ทั้งนี้เพราะการป้องกันอันตรายจากงานนั้นขึ้นอยู่กับ

ความปรารถนาของบุคคล ผู้ที่นับว่ามีบทบาทในการประสานงานส่งเสริมความปลอดภัยในการทำงาน สถานประกอบกิจการอาจพิจารณาเลือกกิจกรรมใดๆ ที่มีความเหมาะสมกับสภาพการณ์ และความพร้อมของสถานประกอบกิจการ ดังต่อไปนี้

(1) การจัดนิทรรศการ

การจัดนิทรรศการเป็นเครื่องมืออีกอย่างหนึ่งของการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์สร้างสรรค้ความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ชม ซึ่งได้รับความนิยมมากในการจัดกิจกรรมความปลอดภัยในการทำงาน แต่ความสำเร็จของการจัดกิจกรรมประเภทนี้ขึ้นอยู่กับวิธีการเสนอ ซึ่งสามารถเลือกได้หลายวิธี ตามแต่ความพร้อมของสถานประกอบการแต่ละแห่ง

1.1 รูปแบบของการจัดนิทรรศการที่ประกอบด้วยเรื่องราว และแผ่นภาพต่างๆ รูปแบบลักษณะนี้ควรใช้ข้อความกระชับรัดกุม และประกอบด้วยสีเส้นที่ดึงดูดใจ รูปภาพมีส่วนสำคัญที่จะชักจูงให้พนักงานแวะเข้าไปดู หากเป็นรูปที่ใช้ เทคนิคบางประการให้เคลื่อนไหว มีแสงไฟ และหรือเสียงประกอบ หรือเป็นการฉายภาพยนตร์วีดีโอหรือประกอบด้วยวัสดุสิ่งของที่ลอยตัว แสดงของจริง ทำให้บรรยายภาพการแสดงของนิทรรศการศึกษาค้นคว้าสนใจ

1.2 การนำขมนิทรรศการโดยมีวิทยากรเป็นกลุ่ม เพื่อชี้แจงลำดับเรื่องราวพร้อมกับชี้ภาพประกอบของนิทรรศการด้วย จะทำให้ผู้ชมเข้าใจเรื่องราวต่างๆ ได้โดยไม่ต้องอ่านข้อความต่างๆ มีความเหมาะสมมากสำหรับพนักงานในระดับล่างที่ไม่สันทัดในการอ่าน หรือทำความเข้าใจเรื่องราวด้วยตนเอง

1.3 การแสดงเรื่องราวต่างๆ ด้วยการฉายภาพสไลด์ธรรมดา หรือสไลด์มัลติวิชั่น โดยเฉพาะรูปแบบสไลด์มัลติวิชั่น ต้องลงทุนค่อนข้างสูง แต่สามารถจูงใจให้ผู้ชมนั่งชมได้นาน โดยไม่รู้สึกรู้เบื่อ ทั้งนี้เพราะการนำเสนอเนื้อหาด้วยภาพที่สลับไปมา เสียงประกอบที่เร้าใจ การลำดับเรื่องเป็นสิ่งที่สำคัญ ควรจัดให้สัมพันธ์กันและดำเนินเรื่องตรงไปตรงมา ไม่ย้อนไปย้อนมา อาจทำให้ผู้ชมสับสน

1.4 นิทรรศการที่นำเรื่องราวที่เกิดขึ้นจริงมาเสนอ เช่น ภาพเหตุการณ์อุบัติเหตุที่เกิดขึ้นมีผู้บาดเจ็บหรือเสียชีวิต พร้อมระบุสาเหตุ ผลเสียหาย และวิธีการป้องกันแก้ไข โดยเฉพาะหากเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสถานประกอบกิจการเอง เป็นสิ่งที่ดึงดูดความสนใจแก่พนักงานมาก เพราะผู้เคราะห์ร้ายอาจเป็นเพื่อนพนักงาน หรือผู้ชมได้ร่วมมีส่วนรับรู้ขณะเกิดเหตุ แต่ควรพิจารณาให้เหมาะสมในการนำเสนอเพราะหากเป็นภาพถ่ายที่บันทึกภาพผู้เคราะห์ร้ายที่มีลักษณะการบาดเจ็บ หรือการเสียชีวิตที่ดูน่าสยดสยองอาจเป็นผลลบ ผู้ชมซึ่งเป็นพนักงาน

อาจใจเสีย ขวัญหาย และหวาดระแวงไม่กล้าปฏิบัติงานในจุดนั้น จึงควรเสนอเป็นภาพการ์ตูนที่พอเข้าใจถึงสาเหตุการเกิดอุบัติเหตุเท่านั้น

การเสนอนิทรรศการ สามารถทำได้ 2 ลักษณะ คือ ลักษณะสร้างสรรค์ กล่าวถึงการทำงานในลักษณะที่ปลอดภัย อีกลักษณะหนึ่งคือลักษณะที่เป็นผลลบ กล่าวถึงการทำงานที่ก่อให้เกิดอันตราย ทำให้กลัวและเพิ่มความระมัดระวังทุกครั้งทำงาน ผลเสีย คือเกิดความกลัวมาก จนไม่กล้าทำงาน และมีทัศนคติที่ไม่ดีต่องานที่ทำ และอาจไม่พอใจที่จะทำงานประเภทนี้ต่อไป

(2) การบรรยายพิเศษ

การบรรยายพิเศษ คือ การเชิญวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิด้านความปลอดภัยในการทำงาน มาบรรยายหัวข้อเรื่องหนึ่งเรื่องใดที่สถานประกอบการเห็นว่าจะเป็นประโยชน์ต่อการทำงานหรือมีจุดประสงค์จะให้วิทยากรช่วยแนะนำตักเตือนพนักงานให้ระมัดระวัง ทำงานด้วยความมีสติ ไม่ประมาท และปฏิบัติตามกฎของความปลอดภัย ซึ่งปกติหัวหน้างานอาจจะได้แนะนำตักเตือนอยู่แล้ว แต่พนักงานชินชาและไม่ค่อยให้ความสนใจ การเชิญวิทยากรจากรภายนอกมาบรรยาย จึงเป็นอีกวิธีหนึ่งที่ช่วยแก้ไขปัญหานี้ในเรื่องดังกล่าว เรื่องที่บรรยายอาจแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ

2.1 เรื่องทั่วๆ ไป เช่น ปัญหาและสาเหตุของการประสบอันตรายในการทำงานเป็นต้น เป็นหัวข้อที่เป็นพื้นฐานของความปลอดภัยไม่เน้นเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ

2.2 เรื่องเฉพาะเจาะจง เช่น ความปลอดภัยในการใช้เครื่องจักร การใช้อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคล เป็นต้น หัวข้อต่างๆ เหล่านี้จะเสนอรายละเอียดเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งควรเป็นเรื่องที่เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นกับพนักงาน จะได้สอดคล้องกับความต้องการ

(3) การสนทนาความปลอดภัย

การจัดให้มีการประกวดหรือการเปิดอภิปรายปัญหาความปลอดภัย คือ การเชิญวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิในด้านความปลอดภัยในการทำงาน หรือในส่วนที่เกี่ยวข้องมาร่วมสนทนา เพื่อแสดงความคิดเห็นแง่มุมต่างๆ ของอันตราย และแนวความคิดในการสร้างสรรค์ความปลอดภัยเพื่อเป็นการประเทืองปัญญาแก่พนักงาน และสามารถนำความคิดเห็นนี้ไปใช้ในงานของตนได้

ตอนท้ายของรายงานการสนทนา ควรเปิดโอกาสให้พนักงานได้ซักถามปัญหา กับวิทยากรเพื่อหาคำตอบที่สงสัย สำหรับก่อนการอภิปรายนั้น ตัวแทนของสถานประกอบการ

ที่ติดต่อกับวิทยากรควรให้รายละเอียดบางประการแก่วิทยากร เพื่อให้วิทยากรได้แนวในการอภิปรายและสามารถหยิบยกปัญหาที่อยู่ใกล้ตัวของพนักงานขึ้นมาเป็นตัวตุ๊กตาในการเสนอความคิดเห็น ซึ่งจะทำให้พนักงานให้ความสนใจมากกว่าการที่วิทยากรนำตัวอย่างที่ห่างไกล และไม่มีส่วนสัมพันธ์กับการทำงานของพนักงานมาเป็นเรื่องสนทนา

(4) การประกวดคำขวัญความปลอดภัย

การจัดให้มีการประกวดคำขวัญของความปลอดภัย เป็นกิจกรรมหนึ่งที่จะช่วยรณรงค์ส่งเสริมความปลอดภัยในสถานประกอบกิจการ เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้พนักงานได้มีส่วนร่วมในการรณรงค์เพื่อช่วยเหลือสังคมที่ตนสังกัดอยู่ในการที่จะเตือนใจเพื่อนร่วมงานให้ได้มีความระมัดระวังและมีสติในขณะปฏิบัติงาน ขณะเดียวกันก็เป็นการพัฒนาจิตสำนึกและทัศนคติของตัวพนักงานเองให้ได้คิดใคร่ครวญและทบทวนถึงวิธีการปฏิบัติงานของตนเองว่าถูกหรือผิดอย่างไร แล้วกลั่นกรองออกมาเป็นข้อความหรือคำขวัญที่เป็นการเตือนการระมัดระวัง ตลอดจนวิธีปฏิบัติตนอย่างปลอดภัย

การดำเนินงานจัดการประกวดคำขวัญความปลอดภัยในสถานประกอบกิจการโดยปกติคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการความปลอดภัยของโรงงาน หรือฝ่ายที่มีหน้าที่รับผิดชอบจะเป็นผู้ดำเนินการ โดยได้รับการสนับสนุนอย่างเต็มที่จากฝ่ายจัดการโรงงาน ในการที่จะจัดสรรงบประมาณให้และเข้ามามีส่วนร่วม ผู้ดำเนินการอาจแต่งตั้งคณะทำงานขึ้นเพื่อยกร่างกติกาการประกวด การประชาสัมพันธ์ การคัดเลือกและการตัดสิน

(5) การประกวดภาพโปสเตอร์

วัตถุประสงค์ของการจัดการประกวดภาพโปสเตอร์ภายในสถานประกอบกิจการ เพื่อให้พนักงานได้มีส่วนร่วมในการผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ ในการกระตุ้นจิตสำนึกเรื่องความปลอดภัยในการทำงาน ให้พนักงานมีความสนใจในกิจกรรมด้านความปลอดภัยและทัศนคติที่ดี ผลจากการประกวดสถานประกอบกิจการสามารถนำมาเผยแพร่เป็นการภายใน และใช้ประโยชน์ในการย้ำเตือนให้พนักงานมีความระมัดระวังในขณะปฏิบัติงาน นอกจากนี้แล้วยังอาจนำไปร่วมการประกวดภาพโปสเตอร์ความปลอดภัยระดับชาติอีกด้วย

(6) การตรวจสุขภาพอนามัย และการทดสอบสมรรถภาพ

การตรวจสุขภาพอนามัย เป็นกิจกรรมหนึ่งของการรณรงค์ส่งเสริมความปลอดภัยในการทำงาน เพื่อที่จะได้ทราบสภาพร่างกาย และสมรรถภาพทางกายของพนักงานว่ายังคงเหมือนเดิมหรือมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร โดยเฉพาะการทำงานในสภาวะสิ่งแวดล้อมที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพอนามัย และสมรรถภาพทางกาย เช่น การทำงานในที่

ที่มีเสียงดังมาก การทำงานในที่ซึ่งฝุ่นละอองมาก การทำงานเกี่ยวกับสารเคมี การทำงานอยู่หน้าจอเครื่องคอมพิวเตอร์ เป็นต้น การตรวจสุขภาพอนามัย และการทดสอบสมรรถภาพทางกาย เพื่อนำผลการตรวจและการทดสอบมาทำการวิเคราะห์หรือเฝ้าระวังโรคเป็นระยะๆ จะทำให้ทราบว่าสมควรที่พนักงานดังกล่าวควรทำงาน ณ ที่นั้นอยู่ต่อไป หรือสมควรจะสับเปลี่ยนให้ไปทำงานอย่างอื่น เป็นการวินิจฉัยว่าโรงงานนั้นควรจะได้มีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการทำงาน ให้มีมลภาวะน้อยลงกว่าเดิมเพื่อไม่เกิดอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของพนักงาน

(7) การรณรงค์การใช้อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคล

สภาพการทำงานของพนักงานในโรงงานอาจต้องทำงานในสภาพแวดล้อมที่เสี่ยงอันตรายต่อสุขภาพอนามัย เช่น ความร้อน ความเย็น ฝุ่นละออง เสียง แสง ฝุ่น หรือสารเคมีอันตรายที่สามารถก่อให้เกิดโรคเรื้อรังได้ วิธีป้องกันอันตรายดังกล่าวที่ดีที่สุดคือการควบคุมขจัดสาเหตุของปัญหาในจุดที่เกิด เช่น ทำให้ไม่เกิดฝุ่น ฝุ่น หรือลดความดังของแหล่งกำเนิดเสียง เป็นต้น ซึ่งการดำเนินงานแก้ไขหรือควบคุม เป็นวิธีการที่ต้องลงทุนสูงและอาจเป็นอุปสรรคต่อการทำงานของพนักงาน ดังนั้น วิธีการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า หรือช่วยบรรเทาปัญหา คือการให้พนักงานได้ใช้อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคล เช่น การสวมหมวกนิรภัย หรือที่ครอบหู ที่ปิดจุมกั้นฝุ่น ป้องกันฝุ่น เป็นต้น แต่บ่อยครั้งการลงทุนในด้านนี้ของสถานประกอบการเป็นการสูญเปล่า เนื่องจากพนักงานไม่นิยมใช้ และไม่เคยชินกับการใช้ จึงไม่ให้ความร่วมมือทำให้ปัญหานี้ยังคงอยู่

(8) การรณรงค์ความปลอดภัยด้วยโปสเตอร์และสัญลักษณ์ความปลอดภัย

โปสเตอร์และสัญลักษณ์ความปลอดภัยเป็นอุปกรณ์อย่างหนึ่งในการเตือนจิตสำนึกของพนักงานให้ตระหนักถึงความสำคัญของความปลอดภัยในการทำงาน บางครั้งพนักงานอาจจะหลงลืมไปว่าสิ่งที่กระทำนั้นมีอันตรายแอบแฝงอยู่ หรือแม้จะรู้อยู่แต่ใจแต่ไม่สนใจ และคิดว่าคงไม่มีอันตรายเกิดขึ้น ดังนั้น การติดแผ่นป้ายภาพโปสเตอร์พร้อมคำขวัญเพื่อเตือนสติ และรูปภาพสัญลักษณ์ที่กำหนดให้กระทำ เตือน หรือละเว้น การกระทำใดๆ ก็ตาม จะช่วยกระตุ้นเตือนให้สมองสั่งการได้ถูกต้องและไม่กระทำการใดๆ ที่จะเป็นสาเหตุของการประสบอันตราย

สถานประกอบการอาจเลือกแผ่นภาพโปสเตอร์รณรงค์ความปลอดภัย หรือรูปภาพสัญลักษณ์ความปลอดภัยที่เหมาะสมกับสภาพการทำงานนั้นๆ ไปติดให้พนักงานได้เห็นอย่างชัดเจน และย้ำเตือนให้ปฏิบัติตาม เพื่อความปลอดภัยของตัวพนักงานเอง

(9) การประกวดรายงานสภาพงานที่ไม่ปลอดภัย

ในการดำเนินงานเพื่อลดการประสบอันตรายเนื่องจากการทำงาน อุบัติเหตุที่เกิดขึ้นสามารถลดได้โดยการสำรวจสภาพการทำงานที่ไม่ปลอดภัยได้ถึง 98% ซึ่งจะส่งผลต่อประสิทธิภาพการผลิต ลดการสูญเสียต่างๆ ที่เกิดขึ้น ได้แก่ ค่ารักษาพยาบาล ค่าทดแทน การสูญเสียเวลา สูญเสียเครื่องจักร วัสดุอุปกรณ์ตลอดจนมีผลต่อขวัญและกำลังใจของพนักงานอื่นๆ

(10) กระจายเสียงบทความ

สถานประกอบกิจการบางแห่งอาจมีศักยภาพในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ภายในโรงงานด้วย การกระจายเสียงตามสายในช่วงพักรับประทานอาหารกลางวัน เป็นช่วงที่พนักงานมีเวลาว่าง พักผ่อนขณะรับประทานอาหาร ช่วงก่อนเข้าทำงานช่วงปลายเวลาในช่วงนี้ จึงมีประโยชน์ที่จะใช้ในการเผยแพร่ความรู้ด้านความปลอดภัย

(11) การเผยแพร่บทความในวารสาร

มีสถานประกอบกิจการที่จัดทำวารสารประชาสัมพันธ์แจกจ่ายแก่พนักงานเป็นรายปักษ์หรือรายเดือน อาจจะนำบทความความปลอดภัยในการทำงานไปตีพิมพ์ในวารสาร ซึ่งเป็นอีกวิธีการหนึ่งที่สามารถส่งเสริมความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานได้

(12) การประกวดความสะอาด

ความสะอาดในพื้นที่ทำงาน ในโรงงานและบริเวณสถานประกอบกิจการเป็นสิ่งสำคัญไม่เฉพาะเพื่อให้เกิดสุขภาพอนามัยที่ดีแก่นายจ้างและลูกจ้างเท่านั้น แต่ยังมีผลต่ออายุการใช้งานของอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องจักร ประสิทธิภาพการทำงานของเครื่องจักร คุณภาพของผลผลิต ความปลอดภัยในการทำงานของลูกจ้าง ตลอดจนภาพพจน์ที่ดีของสถานประกอบกิจการ ดังนั้นความสะอาดจึงเป็นปัจจัยพื้นฐานของการบริหารโรงงาน ความสำเร็จของกิจการจะมองข้ามสิ่งนี้ไม่ได้ ความสะอาดเป็นสิ่งที่ต้องให้ความเอาใจใส่อยู่ตลอดเวลา เพราะขั้นตอนของการผลิตนั้น มีกระบวนการต่างๆ ที่สามารถก่อให้เกิดความสกปรกรุนแรงได้อันเนื่องมาจากเศษวัสดุ การสึกหรอของเครื่องอุปกรณ์ ของเสียที่เกิดจากกระบวนการผลิต และมลภาวะอื่นๆ นอกจากนั้นยังมีความสกปรกที่เกิดจากการกระทำของพนักงานเอง การดูแลความสะอาดนั้น ต้องเกิดจากความร่วมมือของพนักงานทุกคนในแต่ละแผนก การประกวดความสะอาดเป็นการจูงใจพนักงานให้เกิดความเอาใจใส่กระตือรือร้นที่จะดูแลรักษา

ข้อพิจารณาในการตัดสินใจจะต้องตั้งเป้าหมาย และมาตรฐานความสะอาดให้ชัดเจน และจำเป็นต้องพิจารณาลักษณะของประเภทงานด้วย เพราะงานบางประเภทอาจ

ก่อให้เกิดเศษวัสดุของเสีย มลภาวะเกิดขึ้นน้อยมาก การให้คะแนนจึงต้องแตกต่างกันไปตามสภาพดังกล่าว อย่างไรก็ตาม จะต้องไม่ให้การทำความสะอาดยุติลงพร้อมกับการประกาศผลการประกวดความสะอาด ซึ่งทำให้การประกวดไม่เกิดผลดีแต่อย่างใดแก่การรณรงค์รักษาความสะอาด การประกวดความสะอาดอาจต้องให้การเก็บคะแนนสะสม ประจำสัปดาห์ ประจำเดือน และเมื่อครบปี ประกาศผลมอบรางวัล

(13) การรณรงค์กิจกรรม 5ส

กิจกรรม 5ส เป็นพื้นฐานการบริหารโรงงาน โดยจัดให้เป็นระเบียบ และทำความสะอาดเกี่ยวกับสิ่งของเครื่องจักร อุปกรณ์ เครื่องมือ และบริเวณโดยรอบ ผลของการจัดกิจกรรมดังกล่าวทำให้สินค้ามีคุณภาพและขจัดความสูญเปล่า อีกทั้งทำให้เกิดความปลอดภัยในการทำงานมากยิ่งขึ้น เพราะเมื่อใดที่โรงงานมีความเป็นระเบียบของสิ่งของต่างๆ และไม่มีขยะ คราบน้ำมันที่พื้น หรือสิ่งของที่ทิ้งระเกะระกะแล้ว จะไม่เป็นสาเหตุของการสะดุด ลื่นล้ม หล่นทับ อีกทั้งสุขภาพอนามัยและสภาวะจิตใจย่อมดีด้วย การจัดทำกิจกรรม 5ส นั้น พนักงานทุกคนต้องรับทราบหลักการและแนวทางปฏิบัติร่วมกัน เพราะจะต้องปฏิบัติงานไปพร้อมกับการดูแลความเป็นระเบียบและความสะอาดด้วย จึงต้องมีการฝึกอบรมเสียก่อนแล้วจึงลงปฏิบัติงาน

ข. แนวคิดการกระตุ้นจิตสำนึกและการจัดกิจกรรมส่งเสริมความปลอดภัยในการทำงานที่ดำเนินการโดยราชการ

เนื่องจากความปลอดภัยในการทำงานจำเป็นต้องดำเนินการและได้รับความช่วยเหลือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นผู้ประกอบการนายจ้าง ลูกจ้าง และรัฐบาล ดังนั้นจำเป็นต้องร่วมมือสนับสนุนและช่วยเหลือซึ่งกันและกันเพื่อสร้างจิตสำนึกความปลอดภัยในการทำงานได้เกิดขึ้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในภาพรวมของประเทศ วิธีการกระตุ้นจิตสำนึกด้านความปลอดภัยในการทำงานส่วนหนึ่ง ซึ่งดำเนินการโดยทางราชการเพื่อให้สถานประกอบการมีการบริหารจัดการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน อันนำไปสู่การลดอุบัติเหตุและโรคจากการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ

1. การจัดงานสัปดาห์ความปลอดภัยในการทำงานแห่งชาติ

ในการจัดงานสัปดาห์ความปลอดภัยในการทำงานแห่งชาติ ได้กำหนดให้มีกิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมให้เกิดความปลอดภัยในสถานประกอบการ หนึ่งในกิจกรรมนั้นคือ กิจกรรมการประกวดสถานประกอบการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพ-

แวดล้อมในการทำงาน คณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพ ซึ่งกองตรวจความปลอดภัย กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เป็นผู้ดำเนินการในกิจกรรมดังกล่าว

2. การส่งเสริมความปลอดภัยในการทำงานที่หน่วยงานของรัฐได้มีการดำเนินงานในรูปแบบอื่นๆ

เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานด้านความปลอดภัยในการทำงาน และสุขภาพอนามัยของลูกจ้าง และสถานประกอบการ มีดังนี้

- โครงการเสริมสร้างเครือข่ายความปลอดภัยในการทำงานของลูกจ้างเชิงรุก
- โครงการส่งเสริมลดอุบัติเหตุจากการทำงานในสถานประกอบการ
- โครงการป้องกันและระงับอัคคีภัยในสถานประกอบการประเภท
งานบริการ
- โครงการเฝ้าระวังความปลอดภัย
- โครงการความปลอดภัยสู่สถานศึกษา
- โครงการเสริมสร้างการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายสำหรับเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับหัวหน้างาน และคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน
- โครงการเตรียมความพร้อมการประกวดสถานประกอบการดีเด่นด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน
- การจัดฝึกอบรมนายจ้าง ลูกจ้าง และประชาชนทั่วไปด้านความปลอดภัย
- การจัดฝึกอบรมนายจ้าง ลูกจ้าง แรงงานนอกระบบ พนักงาน และประชาชนทั่วไป เกี่ยวกับมาตรฐานงานความปลอดภัยในการทำงาน
- การสนับสนุนด้านเทคนิควิชาการด้านความปลอดภัยในการทำงาน
- การบริการข้อมูลสารสนเทศ
- การจัดนิทรรศการความปลอดภัยในการทำงานในสถานประกอบการ
- การจัดทำและเผยแพร่เอกสาร ช่าวสาร ด้านความปลอดภัยในการทำงาน
- การเผยแพร่พระราชบัญญัติและกฎหมายที่เกี่ยวข้องในด้านความปลอดภัย
ในการทำงาน
- การศึกษาวิจัยด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมใน
การทำงาน

บทที่ 3

นโยบายและแผนงานที่เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมส่งเสริมความปลอดภัย ในการทำงานและสุขภาพอนามัย

ในการบริหารจัดการหรือดำเนินการเรื่องใดเรื่องหนึ่ง สิ่งที่น่าจะมีความสำคัญอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้การดำเนินการนั้นประสบผลสำเร็จ นอกจากที่ที่มีความสำคัญในปัจจุบัน ซึ่งเป็นที่ทราบกันทั่วไป คือ วิสัยทัศน์ (Vision) ก็คือ นโยบายและแผนงาน ซึ่งนโยบายและแผนงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานที่เกี่ยวข้องและรองรับการจัดกิจกรรมส่งเสริมความปลอดภัยและสุขภาพอนามัย ตั้งแต่ที่เป็นนโยบายและแผนงานระดับชาติ ระดับกระทรวง และระดับกรม ประกอบด้วย

1. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549)

ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549) ได้กำหนดให้มีการดำเนินการเกี่ยวกับความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานไว้ในบทที่ 3 ดังนี้

บทที่ 3 ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพคนและการคุ้มครองทางสังคม ข้อ 3.3 (1.3) กำหนดว่า การพัฒนามาตรฐานความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ให้มีความสอดคล้องกับมาตรฐานสากล รวมทั้งปรับปรุงกฎหมายคุ้มครองแรงงานเพื่อสร้างความเป็นธรรมแก่แรงงานสตรีและแรงงานนอกระบบโดยเฉพาะแรงงานภาคเกษตรและผู้รับงานไปทำที่บ้าน

ดังนั้น หากถือว่าการจัดกิจกรรมส่งเสริมความปลอดภัยและสุขภาพอนามัย เป็นมาตรฐานในระบบสากลอย่างหนึ่งในเรื่องความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานแล้ว จะเห็นได้ว่าการพัฒนาและส่งเสริมในด้านนี้เป็นไปตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติดังกล่าว

2. แผนพัฒนาแรงงานและสวัสดิการสังคม ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545 – 2549)

ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549) กระทรวงแรงงานได้กำหนดในส่วนของพัฒนาระบบความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน โดยกำหนดเป็นแนวทางไว้ 12 ประการ ดังนี้

1. ปรับปรุงกฎหมายระบบการบังคับใช้กฎหมาย และระบบการกำกับดูแลให้มีการปฏิบัติตามกฎหมาย ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี เพื่อคุ้มครองคนงานทุกกลุ่มเป้าหมายเทียบเท่ามาตรฐานสากล
2. สร้างมาตรการคุ้มครองความปลอดภัยและสุขภาพที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองคนงานทุกกลุ่มเป้าหมายอย่างเท่าเทียมกัน ทั้งในภาคอุตสาหกรรม การผลิต ก่อสร้าง ขนส่ง บริการ และให้ความสำคัญกับผู้รับงานไปทำที่บ้าน แรงงานภาคเกษตรกรรม ผู้ประกอบการอิสระ ตลอดจนข้าราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ มิให้ได้รับผลกระทบจากการประกอบอาชีพเหล่านั้น
3. ปรับบทบาท ภารกิจ และโครงสร้างของภาครัฐ ให้สามารถสนองต่อการบริหารจัดการ และการพัฒนาด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ให้ทันสมัยสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม
4. สนับสนุนให้เมืองคัมภีร์มหาชนเพื่อส่งเสริมพัฒนา และให้บริการทางด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ที่มีมาตรฐานเทียบเท่านานาชาติ อารยประเทศ
5. สร้างเครือข่ายและสนับสนุนให้องค์กรภาครัฐ เอกชน และองค์กรพัฒนาเอกชน ตลอดจนบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา งานความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน
6. พัฒนาการบริหารจัดการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานภายในสถานประกอบการกิจการทุกประเภท ด้วยระบบทวิภาคีให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น
7. กำหนดและส่งเสริมให้มีระบบการจัดการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในสถานประกอบการที่มีความเสี่ยงสูงทุกประเภท รวมทั้งมีการเตรียมความพร้อมรับเหตุฉุกเฉินในทุกพื้นที่ที่มีความเสี่ยงจากอุบัติเหตุร้ายแรง
8. พัฒนาและสนับสนุนให้สถานประกอบการขนาดเล็ก ได้มีการปรับปรุงด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน อย่างเป็นระบบและทั่วถึง เพื่อคุ้มครองสุขภาพและความปลอดภัยของแรงงานมิให้ได้รับอันตราย
9. จัดให้มีบริการสารสนเทศความปลอดภัยและบริการให้คำปรึกษาอย่างกว้างขวางเพื่อสร้างเสริมความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานแก่คนทำงานทุกกลุ่มเป้าหมาย ตลอดจนเยาวชนที่กำลังจะเข้าสู่ตลาดแรงงาน
10. ส่งเสริมให้มีการค้นคว้า วิจัย และพัฒนานวัตกรรมใหม่ในการปรับปรุงสภาพการ

ทำงานและการป้องกันอุบัติเหตุและโรคเนื่องจากการทำงาน

11. สร้างจิตสำนึกความปลอดภัยในการทำงานของกลุ่มเป้าหมาย ปรับเปลี่ยนทัศนคติและวัฒนธรรมการทำงาน เพื่อให้เกิดความตระหนักในการควบคุมป้องกันอุบัติเหตุและโรคเนื่องจากการทำงาน

12. ส่งเสริมการพัฒนาความรู้ด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานแก่นายจ้าง ผู้ใช้แรงงาน บุคคลหรือผู้แทนองค์กร และเครือข่ายเพื่อกลุ่มเป้าหมายได้รับข้อมูลข่าวสารถูกต้องทั่วถึง

จะเห็นว่าในแผนพัฒนาแรงงานและสวัสดิการสังคม ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545 – 2549) จะมีข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมความปลอดภัยในการทำงานเกือบทุกข้อ

3. แผนแม่บทความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. 2545 – 2549

กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กระทรวงแรงงาน ได้กำหนดแผนแม่บทความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. 2545 – 2549 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้เป็นทิศทางในการกำหนดแผนปฏิบัติการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำคำขอของงบประมาณ และประสานการทำงานกับองค์กรต่างๆ ทั้งนี้ แผนแม่บทนี้มีทั้งสิ้น 9 แผนงาน ได้แก่

แผนงานหลักที่ 1	การพัฒนามาตรฐานความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน
แผนงานหลักที่ 2	การบังคับใช้กฎหมาย
แผนงานหลักที่ 3	โครงสร้างการบริหารงานความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน
แผนงานหลักที่ 4	การขยายงานคุ้มครองด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน
แผนงานหลักที่ 5	การพัฒนาบุคลากร
แผนงานหลักที่ 6	การพัฒนาสารสนเทศความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน
แผนงานหลักที่ 7	งานวิจัยและพัฒนาความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

- แผนงานหลักที่ 8 การควบคุมป้องกันอุบัติเหตุและโรคจากการทำงาน
 แผนงานหลักที่ 9 การรณรงค์ส่งเสริมความปลอดภัยและสุขภาพอนามัย

โดยแผนงานหลักที่ 9 การรณรงค์ส่งเสริมความปลอดภัย และสุขภาพอนามัย ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อรณรงค์ให้นายจ้างลูกจ้างในสถานประกอบการทุกประเภทตลอดจนภาคีรัฐและผู้ที่เกี่ยวข้องได้ตระหนักถึงความสูญเสียอันเนื่องมาจากการประสบอันตรายจากการทำงาน มาร่วมกันรณรงค์ส่งเสริม และมีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้านความปลอดภัยฯ ประกอบด้วยกิจกรรม

1. การจัดงานความปลอดภัยในการทำงานแห่งชาติ
2. การรณรงค์ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินกิจกรรมด้านความปลอดภัย
3. การสร้างจิตสำนึกด้านความปลอดภัยและสุขภาพอนามัยแก่ผู้ใช้แรงงาน
4. การสร้างจิตสำนึกด้านความปลอดภัยแก่ผู้ที่กำลังจะเข้าสู่ตลาดแรงงาน
5. การรับรองการปฏิบัติตามมาตรฐานความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน
6. การรณรงค์ส่งเสริมให้สถานประกอบการมีกิจกรรมด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน
7. การจัดตั้งพิพิธภัณฑ์ด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

เนื่องจากแต่ละข้อสามารถดำเนินการในรูปแบบของการจัดกิจกรรมส่งเสริมความปลอดภัยในการทำงานได้หลายวิธีด้วยกัน และการประกวดสถานประกอบการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน การประกวดคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และการประกวดเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพ ถือว่าเป็นกิจกรรมส่งเสริมความปลอดภัยและสุขภาพอนามัย ที่สอดคล้องกับแผนดังกล่าวข้างต้น

จากที่กล่าวมาแล้วในเรื่องการจัดงานสัปดาห์ความปลอดภัยในการทำงานแห่งชาติ จะเห็นได้ว่าในเรื่องการประกวดสถานประกอบการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน การประกวดคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และการประกวดเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพนั้น เป็นการจัดกิจกรรมส่งเสริมความปลอดภัยที่เป็นไปตามแผนแม่บทความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. 2545 – 2549 ด้วยเช่นกัน

บทที่ 4

การวิเคราะห์การประกวดสถานประกอบกิจการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

1. กิจกรรมการประกวดสถานประกอบกิจการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

สืบเนื่องจากในอดีตที่ผ่านมา คือ เมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ. 2528 ได้มีการประชุมหารือเกี่ยวกับการพัฒนางานความปลอดภัยในการทำงาน ต่างเห็นพ้องต้องกันว่านอกจากกฎหมาย การตรวจแรงงาน การศึกษาวิจัย การทดสอบวิเคราะห์ปัญหาสภาพแวดล้อมในการทำงาน และการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารแล้ว สมควรจะมีกิจกรรมเสริมโดยการจัดงาน "สัปดาห์ความปลอดภัยในการทำงาน" ระดับประเทศเป็นประจำทุกปี เพื่อเป็นศูนย์กลางของกลุ่มบุคคลและองค์กรที่เกี่ยวข้องตั้งแต่ นายจ้าง ลูกจ้าง ผู้บริหาร นักวิชาการ เจ้าหน้าที่ และประชาชนทั่วไป ให้มาพบปะแลกเปลี่ยนประสบการณ์ วิชาการ แนวคิด วิธีการแก้ไขปัญหา และเป็นแหล่งแสดงผลงานวิชาการด้านความปลอดภัยที่ประสบความสำเร็จในสถานประกอบการ เพื่อการเผยแพร่ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้ตระหนักถึงความสำคัญของคนทำงาน ความเสียหายและความทุกข์ของคนที่ได้รับอันตรายจากการทำงาน รวมถึงความเสียหายของทุกคนที่มีส่วนได้รับจากอันตรายนั้นด้วย โดยแนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของคณะกรรมการอุปถัมภ์ในการทำงาน คณะกรรมการป้องกันอุบัติเหตุแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี ที่เห็นสมควรให้มีการงานสัปดาห์ความปลอดภัยในการทำงาน หน่วยงานต่างๆ ที่ให้ความสนใจเรื่องนี้ในขณะนั้น ได้แก่ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข สภาองค์การนายจ้าง สมาคมอุตสาหกรรมไทย วิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทย สภาที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาแรงงานแห่งชาติ และกรมแรงงานได้หารือเป็นการภายใน เห็นสมควรที่จะเสนอข้อคิดเห็นดังกล่าวไปยังคณะรัฐมนตรี เพื่อขอให้จัดตั้งคณะกรรมการระดับชาติ ให้เป็นผู้ดำเนินการในเรื่องนี้ อันประกอบด้วย ผู้แทนส่วนราชการ องค์การของรัฐและของเอกชนที่เกี่ยวข้องเป็นกรรมการร่วมกัน และในวันที่ 18 ธันวาคม พ.ศ.2528 คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบตามเสนอ ทั้งนี้ได้สั่งการให้มีการจัดงานสัปดาห์ความ

ปลอดภัยในการทำงานแห่งชาติ ครั้งที่ 1 ระหว่างวันที่ 1 – 3 มิถุนายน พ.ศ. 2529 ณ โรงแรม เอเชีย ราชเทวี กรุงเทพมหานคร โดยมีกิจกรรมหลัก ได้แก่ การสัมมนาวิชาการภายใต้หัวข้อ “ความปลอดภัยช่วยส่งเสริมการผลิตได้อย่างไร” และการประกวดสถานประกอบกิจการดีเด่น ด้านความปลอดภัย และระหว่างวันที่ 1 – 7 มิถุนายน พ.ศ.2529 ให้ถือเป็นช่วงเวลาของการรณรงค์สัปดาห์ความปลอดภัยในการทำงาน มีการจัดงานระดับจังหวัดในหลายสถานประกอบ การหลายจังหวัดกระจายทั่วประเทศ การจัดงานสัปดาห์ความปลอดภัยในการทำงานแห่งชาติ ในแต่ละปีไม่ได้กำหนดวันจัดงานแน่นอน จึงได้มีการเสนอคณะรัฐมนตรีให้ วันที่ 1 – 5 กรกฎาคม ของทุกปีเป็นช่วงของสัปดาห์ความปลอดภัยในการทำงาน และให้มีการจัดงานสัปดาห์ความปลอดภัยในการทำงานแห่งชาติ โดยคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบตามเสนอ เมื่อวันที่ 20 มกราคม พ.ศ. 2535 และในวันที่ 26 สิงหาคม พ.ศ. 2540 คณะรัฐมนตรีได้มีมติยกเลิกวันที่ 1 – 5 กรกฎาคมเป็นสัปดาห์ความปลอดภัยในการทำงานแห่งชาติ และให้วันที่ 10 พฤษภาคม เป็นวัน ความปลอดภัยในการทำงานแห่งชาติ ตามข้อเรียกร้องขององค์การลูกจ้างกรณีเกิดเหตุเพลิงไหม้ บริษัท เคเคอร์ อินดัสเตรียล (ไทยแลนด์) จำกัด ในวันที่ 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2536 ทำให้มีผู้เสียชีวิตจำนวน 188 คน และให้วันที่ 10 – 12 พฤษภาคม พ.ศ.2541 เป็นช่วงการจัดงานสัปดาห์ ความปลอดภัยในการทำงานแห่งชาติ ครั้งที่ 12 ซึ่งในปัจจุบันได้มีการจัดงานสัปดาห์ความ ปลอดภัยในการทำงานแห่งชาติ ในช่วงที่ครอบคลุมวันสัปดาห์ความปลอดภัยในการทำงาน คือ วันที่ 10 พฤษภาคม ไว้ด้วย

ในการจัดงานสัปดาห์ความปลอดภัยในการทำงานแห่งชาติ ได้กำหนดให้มีกิจกรรม ต่างๆ เพื่อส่งเสริมให้เกิดความปลอดภัยในสถานประกอบกิจการ เพิ่มขึ้นจากเดิม ประกอบด้วย

- การสัมมนาวิชาการ
- นิทรรศการความปลอดภัย
- ประกวดสถานประกอบกิจการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และ สภาพแวดล้อมในการทำงาน
- การประกวดคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อม ในการทำงาน
- การประกวดเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพ
- การประกวดผลงานสิ่งประดิษฐ์คิดค้นด้านความปลอดภัย (Best Practices)

- ประกวดภาพโปสเตอร์ความปลอดภัย
- ประกวดคำขวัญความปลอดภัย
- ความปลอดภัยสัญจร เป็นต้น

โดยกิจกรรมการประกวดสถานประกอบกิจการ คณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน ระดับวิชาชีพ กองตรวจความปลอดภัยได้รับมอบหมายให้ดำเนินการอย่างเต็มรูปแบบสืบเนื่องจากคณะกรรมการจัดงานสัปดาห์ความปลอดภัยในการทำงาน ซึ่งมีรองนายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เป็นกรรมการและเลขานุการ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการประกวดสถานประกอบกิจการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ประกอบด้วยอธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เป็นประธานอนุกรรมการ และผู้อำนวยการกองตรวจความปลอดภัย เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ ซึ่งผู้ศึกษาได้มารับตำแหน่งผู้อำนวยการกองตรวจความปลอดภัย เมื่อปลายเดือน พฤศจิกายน 2543 และทำหน้าที่ดังกล่าวตลอดมา

1.1 มติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการจัดงานสัปดาห์ความปลอดภัยในการทำงานแห่งชาติ

ด้วยสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ได้มีหนังสือด่วนที่สุด ที่ นร 0205/2642 ลงวันที่ 4 เมษายน 2544 แจ้งมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 3 เมษายน 2544 เรื่อง เห็นชอบตามที่กระทรวงแรงงานเสนอขอคงคณะกรรมการต่างๆ ที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวน 12 คณะ จากที่แต่งตั้งไว้ 22 คณะดังนี้

- (1) คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของ รส. (สป.)
- (2) คณะกรรมการกองทุนเพื่อผู้ใช้แรงงาน (กสร.)
- (3) คณะกรรมการจัดงานสัปดาห์ความปลอดภัยในการทำงาน (กสร.)
- (4) คณะกรรมการส่งเสริมการแรงงานสัมพันธ์ (กสร.)
- (5) คณะกรรมการพิจารณามอบนิคมสร้างตนเองให้จังหวัดปกครอง (กปส.)
- (6) คณะกรรมการที่ปรึกษาเพื่อป้องกันการจัดประเภทมาตรฐานอาชีพและอุตสาหกรรม (กทจ.)
- (7) คณะกรรมการประสานนโยบายและแผนแรงงานและสวัสดิการสังคม (สป.)

- (8) คณะกรรมการพัฒนาแรงงานและประสานงานการฝึกอาชีพแห่งชาติ (กพร.)
- (9) คณะกรรมการอำนวยการโครงการส่งเสริมการมีงานทำให้ทหารกองประจำการ (กทจ.)
- (10) คณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาฝีมือแรงงาน (กพร.)
- (11) คณะกรรมการจัดทำข้อมูลกำลังแรงงาน การมีงานทำ และการว่างงาน (กทจ.)
- (12) คณะกรรมการนโยบายบรรเทาปัญหาการว่างงานแห่งชาติ (สป.)

โดยคณะกรรมการจัดงานสัมมนาความปลอดภัยในการทำงาน มีกรรมการประกอบด้วย

1. รองนายกรัฐมนตรี	ประธานกรรมการ
2. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม	รองประธานกรรมการ
3. รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม	รองประธานกรรมการ
4. ปลัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม	กรรมการ
5. ปลัดกรุงเทพมหานคร หรือผู้แทน	กรรมการ
6. ประธานสภาที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาแรงงานแห่งชาติ หรือผู้แทน	กรรมการ
7. ประธานมูลนิธิคุณากร หรือผู้แทน	กรรมการ
8. ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านความปลอดภัยในการทำงาน	กรรมการ
9. ผู้บัญชาการทหารบก หรือผู้แทน	กรรมการ
10. อธิบดีกรมโรงงานอุตสาหกรรม หรือผู้แทน	กรรมการ
11. อธิบดีกรมอนามัย หรือผู้แทน	กรรมการ
12. อธิบดีกรมโยธาธิการ หรือผู้แทน	กรรมการ
13. อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ หรือผู้แทน	กรรมการ
14. อธิบดีกรมตำรวจ หรือผู้แทน	กรรมการ
15. เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม หรือผู้แทน	กรรมการ
16. เลขาธิการสำนักงานประกันสังคม หรือผู้แทน	กรรมการ
17. นายกวีตวกรรมสถานแห่งประเทศไทย หรือผู้แทน	กรรมการ
18. อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหิดล หรือผู้แทน	กรรมการ
19. เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันอุบัติเหตุแห่งชาติ หรือผู้แทน	กรรมการ

20. ผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ หรือผู้แทน	กรรมการ
21. ประธานมูลนิธิเพื่อส่งเสริมความปลอดภัยในการทำงาน หรือผู้แทน	กรรมการ
22. นายพารณ ณ อิศรเสนา ณ อยุธยา	กรรมการ
23. นายกสมาคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย หรือผู้แทน	กรรมการ
24. ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย หรือผู้แทน	กรรมการ
25. นายกสมาคมส่งเสริมความปลอดภัยและอนามัยในการทำงาน (ประเทศไทย) หรือผู้แทน	กรรมการ
26. นายกสมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น) หรือผู้แทน	กรรมการ
27. ประธานชมรมผู้บริหารรัฐวิสาหกิจ หรือผู้แทน	กรรมการ
28. นายกสมาคมการจัดการธุรกิจแห่งประเทศไทย หรือผู้แทน	กรรมการ
29. นายกสมาคมการจัดการงานบุคคลแห่งประเทศไทย หรือผู้แทน	กรรมการ
30. ประธานสภาองค์การนายจ้างแห่งประเทศไทย หรือผู้แทน	กรรมการ
31. ประธานสภาองค์การนายจ้างผู้ประกอบการค้าและอุตสาหกรรมไทย หรือผู้แทน	กรรมการ
32. ประธานสภาองค์การนายจ้างอุตสาหกรรมไทย หรือผู้แทน	กรรมการ
33. ประธานสภาองค์การลูกจ้างสภาแรงงานแห่งประเทศไทย หรือผู้แทน	กรรมการ
34. ประธานสภาองค์การลูกจ้างแรงงานเสรีแห่งชาติ หรือผู้แทน	กรรมการ
35. ประธานสภาองค์การลูกจ้างแรงงานแห่งประเทศไทย หรือผู้แทน	กรรมการ
36. ประธานสภาองค์การลูกจ้างสมาพันธ์แรงงานแห่งประเทศไทย หรือผู้แทน	กรรมการ
37. ประธานสภาองค์การลูกจ้างสภาแรงงานอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย หรือผู้แทน	กรรมการ
38. ประธานสภาองค์การลูกจ้างสภาลูกจ้างแห่งชาติ หรือผู้แทน	กรรมการ
39. ประธานสภาองค์การลูกจ้างแรงงานเอกชนแห่งประเทศไทย หรือผู้แทน	กรรมการ
40. ประธานสภาองค์การลูกจ้างพัฒนาแรงงานแห่งประเทศไทย หรือผู้แทน	กรรมการ
41. อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน	กรรมการและเลขานุการ

42. รองอธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

43. ผู้อำนวยการสถาบันความปลอดภัยในการทำงาน กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ มีดังนี้

1. กำหนดนโยบายการจัดงานสัปดาห์ความปลอดภัยในการทำงานแห่งชาติ
2. อำนวยการในการจัดงานสัปดาห์ความปลอดภัยในการทำงานแห่งชาติ
3. ให้มีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ หรือคณะทำงานเพื่อทำงานเฉพาะกิจ

ได้ตามความจำเป็น

1.2 คำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการประกวดสถานประกอบกิจการ
ด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 20 มกราคม 2535 เห็นชอบให้มีการ
จัดงานสัปดาห์ความปลอดภัยในการทำงานแห่งชาติทุกปี และเมื่อวันที่ 3 เมษายน 2544
คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้มีคณะกรรมการจัดงานสัปดาห์ความปลอดภัยในการทำงาน
ตามที่กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมเสนอ ดังนั้น คณะกรรมการจัดงานสัปดาห์ความ
ปลอดภัยในการทำงาน จึงมีคำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการประกวดสถานประกอบกิจการ
ด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน โดยคณะอนุกรรมการฯ
มีอนุกรรมการประกอบด้วย

1. อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ประธานอนุกรรมการ
2. รองอธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน รองประธานอนุกรรมการ
ที่ได้รับมอบหมายให้ดูแลงานในหน้าที่
ความรับผิดชอบของกองตรวจความปลอดภัย
3. นายชัยยุทธ ขวลิตนิธิกุล อนุกรรมการ
ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านความปลอดภัยในการทำงาน
กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน
4. รองศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมชัย ชัยกิตติภรณ์ อนุกรรมการ
5. นายธำรง คุโณปการ อนุกรรมการ
6. นายศิริพงษ์ เหมปรีชยกุล อนุกรรมการ
7. นายแพทย์ธนธยา พริงลำภู อนุกรรมการ

8. นายกสมาคมส่งเสริมความปลอดภัยและอนามัย ในการทำงาน (ประเทศไทย) หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
9. นายกสมาคมอาชีพอนามัยและความปลอดภัย ในการทำงาน หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
10. นายจำเนียร จวงตระกูล ผู้แทนนายจ้าง	อนุกรรมการ
11. นายทวี ตี๋ยัง ผู้แทนลูกจ้าง	อนุกรรมการ
12. ผู้แทนกรมอนามัย	อนุกรรมการ
13. ผู้แทนสำนักงานประกันสังคม	อนุกรรมการ
14. ผู้แทนกรมควบคุมมลพิษ	อนุกรรมการ
15. ผู้แทนกรมโรงงานอุตสาหกรรม	อนุกรรมการ
16. ผู้แทนกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม	อนุกรรมการ
17. ผู้อำนวยการสถาบันความปลอดภัยในการทำงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
18. ผู้อำนวยการกองคลัง กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
19. ผู้แทนกลุ่มงานมาตรฐานความปลอดภัย กองตรวจความปลอดภัย กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน	อนุกรรมการ
20. ผู้แทนฝ่ายตรวจพิเศษ กองตรวจความปลอดภัย กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน	อนุกรรมการ
21. นางสาวชัชชนก พลอยแก้ว สถาบันความปลอดภัยในการทำงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน	อนุกรรมการ

22. ผู้อำนวยการกองตรวจความปลอดภัย กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน	อนุกรรมการและเลขานุการ
23. นายอานวย ภูระหงษ์ กองตรวจความปลอดภัย กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
24. นายศีกดิ์ศิศิลป์ ตูลาธร กองตรวจความปลอดภัย กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
25. นายปกรณ์ เชนพูน กองตรวจความปลอดภัย กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่ของอนุกรรมการฯ มีดังนี้

1. กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และกิจกรรมในการประกวดสถานประกอบการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน
2. วางแผนการดำเนินงานในกิจกรรมการประกวดสถานประกอบการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน
3. พิจารณากำหนดรูปแบบรางวัล
4. รายงานผลการดำเนินการประกวดต่อคณะกรรมการจัดงานสัมมนาความปลอดภัยในการทำงาน
5. มีอำนาจในการแต่งตั้งคณะทำงาน เพื่อปฏิบัติงานเฉพาะกิจ
6. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการจัดงานสัมมนาความปลอดภัยในการทำงาน มอบหมาย

1.3 **สาระสำคัญของกิจกรรมการประกวดสถานประกอบการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน**

สำหรับการประกวดประเภทสถานประกอบการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน มีเนื้อหาสาระเพื่อใช้ในการพิจารณาผลการดำเนินงาน ประกอบด้วยด้านนโยบายและการบริหารจัดการ ด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย

และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ด้านการค้นหาหรือสืบค้นอันตราย ด้านการควบคุมและป้องกันอันตราย ด้านการสอบสวนและวิเคราะห์อุบัติเหตุ ด้านการอบรมและการจูงใจ ด้านกิจกรรมรณรงค์และส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ด้านสวัสดิการเพื่อความปลอดภัย และด้านความปลอดภัยนอกงาน และรวมถึงด้านการปฏิบัติตามกฎหมายความปลอดภัยในการทำงาน

อย่างไรก็ตามในปี พ.ศ.2543 หลังจากที่ผู้ศึกษาได้มาปฏิบัติหน้าที่ตำแหน่งผู้อำนวยการกองตรวจความปลอดภัย ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าแบบการประกวดสถานประกอบการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ในประเภทอุตสาหกรรม และกิจการขนส่งนั้น ยังไม่ครอบคลุมกิจการอื่นๆ เช่น กิจการก่อสร้าง และกิจการประเภทบริการ (โรงพยาบาลและห้างสรรพสินค้า) ผู้ศึกษาจึงได้พิจารณาเพิ่มเติมแบบประกวดขึ้นอีก 2 แบบ เพื่อให้เกิดความชัดเจนยิ่งขึ้น คือ การประกวดสถานประกอบการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ประเภทกิจการก่อสร้าง และประเภทกิจการบริการขึ้น เพื่อเป็นการส่งเสริมการบริหารจัดการด้านความปลอดภัยให้ทั่วถึงทุกประเภทกิจการ อันจะนำไปสู่การลดอุบัติเหตุและโรคจากการทำงาน ซึ่งถือเป็นวัตถุประสงค์สำคัญในกิจกรรมส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

การประกวดสถานประกอบการกิจการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ในประเภทอุตสาหกรรมและกิจการขนส่ง ได้กำหนดเนื่อหาสาระที่ใช้เพื่อกรพิจารณา 4 หมวด โดยแยกตามหมวดได้ดังนี้

หมวด 1 เป็นหมวดที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับนโยบายและการจัดการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน โดยมีรายละเอียดที่สถานประกอบการต้องมีการดำเนินงานเกี่ยวกับการมีนโยบายความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเป็นลายลักษณ์อักษร และมีการแจ้งนโยบายให้ลูกจ้างทุกคนทราบ และมีบอร์ดนโยบายให้เห็นได้ชัดเจน การประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายที่กำหนดไว้ มีคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน (ยกเว้นกิจการที่มีลูกจ้างต่ำกว่า 50 คน ซึ่งไม่ต้องจัดให้มีคณะกรรมการฯ ตามกฎหมาย) มีเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับพื้นฐานหรือระดับวิชาชีพ มีเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับหัวหน้างาน หรือระดับบริหาร มีหน่วยงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อม ในการทำงาน คณะกรรมการฯและหรือหน่วยงานขึ้นตรงกับ

ผู้บริหารสูงสุดหรือขึ้นกับหน่วยงานอื่น แต่สามารถดำเนินงานอิสระและรายงานได้โดยตรงต่อผู้บริหารสูงสุด (ยกเว้นกิจการที่มีลูกจ้างต่ำกว่า 50 คนซึ่งไม่ต้องจัดให้มีคณะกรรมการฯ ตามกฎหมาย) นายจ้างหรือผู้แทนนายจ้างตั้งแต่ระดับบริหารจัดการที่มีอำนาจในการตัดสินใจเป็นประธานคณะกรรมการฯ (ยกเว้นกิจการที่มีลูกจ้างต่ำกว่า 50 คนซึ่งไม่ต้องจัดให้มีคณะกรรมการฯ ตามกฎหมาย) การคัดเลือกลูกจ้างใหม่มีการทดสอบทัศนคติเกี่ยวกับความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน มีการปฐมนิเทศน์ลูกจ้างใหม่เกี่ยวกับความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน มีแผนงานประจำปีด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และมีงบประมาณประจำปีในการดำเนินงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ตามแผนงานที่กำหนดไว้ (ทั้งที่กำหนดและไม่กำหนดวงเงินงบประมาณ)

หมวด 2 เป็นหมวดที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการบริหารและคุ้มครองด้านความปลอดภัยในการทำงาน โดยมีรายละเอียดที่สถานประกอบการต้องมีการดำเนินการเกี่ยวกับการมีกฎระเบียบเพื่อการรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และเก็บรักษา และมีการมอบหมายหน้าที่รับผิดชอบและมีการปฏิบัติตาม มีโครงการเพื่อรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อยและการเก็บรักษา เช่น การดำเนินกิจกรรม 5ส. หรืออื่นๆ ที่คล้ายคลึงกัน และมีมาตรการควบคุมให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ มีอุปกรณ์ป้องกันอันตรายที่มีประสิทธิภาพของเครื่องจักรเครื่องมืออย่างครบถ้วน มีมาตรการและการปฏิบัติเกี่ยวกับการตรวจเช็คสภาพของเครื่องจักรเครื่องมือก่อน และหลังการปฏิบัติงาน มีแผนการดูแลและการบำรุงรักษาเครื่องจักรเครื่องมือและอุปกรณ์ และมีการดำเนินการตามแผน มีการตรวจสอบสายไฟฟ้าและอุปกรณ์ไฟฟ้าพร้อมเก็บหลักฐานให้ตรวจสอบได้ มีการต่อสายดินของเครื่องจักรและอุปกรณ์ไฟฟ้าและหรือมีระบบป้องกันไฟฟ้ารั่วอย่างครบถ้วน มีกฎระเบียบคำสั่งในการควบคุมพื้นที่การทำงานและพื้นที่อันตราย และจัดให้มีเครื่องหมายเตือนภัยต่างๆ มีการกำหนดผู้รับผิดชอบ และมีการควบคุมเพื่อให้ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์เกี่ยวกับการควบคุมพื้นที่การทำงานและพื้นที่อันตราย มีระบบการขออนุญาตให้ทำงานในบริเวณอันตราย (Permit To Work System) มีกฎระเบียบเกี่ยวกับการขนย้ายวัสดุหรือสิ่งของด้วยเครื่องมือกลหรืออุปกรณ์ มีผู้รับผิดชอบและทำการควบคุมให้เป็นไปตามกฎระเบียบ มีการจัดอุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคลให้แก่ลูกจ้างอย่างครบถ้วนตามลักษณะงาน และมีการควบคุมและ

ดูแลให้ลูกจ้างใช้อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคลอย่างครบถ้วนตามลักษณะงานมีการฝึกอบรมการใช้และการบำรุงรักษาอุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคล มีการสืบค้นและประเมินอันตรายด้วยเทคนิคต่างๆ และนำมากำหนดเป็นกฎระเบียบหรือมาตรฐาน มีการกำหนดไว้เป็นลายลักษณ์อักษรให้ผู้เกี่ยวข้องร่วมปรึกษาหารือในการพิจารณาจัดซื้อเครื่องจักร เครื่องมือ และอุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคล มีการตรวจความปลอดภัยโดยใช้แบบตรวจและกำหนดให้มีผู้รับผิดชอบในการตรวจความปลอดภัย มีการนำผลการตรวจไปดำเนินการปรับปรุงแก้ไข มีการประเมินผลด้านความปลอดภัยในการทำงานของลูกจ้างใหม่ก่อนบรรจุงาน มีโครงการหรือแผนการอบรมเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงานให้แก่ลูกจ้างรวมถึงลูกจ้างที่เปลี่ยนงาน โดยลูกจ้างไม่น้อยกว่า 80% ได้รับการอบรมด้านความปลอดภัยในการทำงานและหัวหน้างานและผู้บริหารทุกคนได้รับการอบรมด้านความปลอดภัยในการทำงาน มีการกำหนดเป็นลายลักษณ์อักษรให้หัวหน้างาน หรือผู้มีประสบการณ์เป็นผู้สอนงานลูกจ้างใหม่หรือลูกจ้างที่เปลี่ยนงาน (On The Job Training) มีการกำหนดเป็นลายลักษณ์อักษรให้หัวหน้างานพบปะพูดคุยและหารือกับลูกจ้างในเรื่องความปลอดภัยในการทำงาน มีการเสนอแนะด้านความปลอดภัยจากลูกจ้างระดับต่างๆ มีการนำข้อเสนอแนะของลูกจ้างไปพิจารณาและปรับปรุงแก้ไขสภาพหรือการกระทำที่ไม่ปลอดภัย มีการกระตุ้นจิตสำนึกของลูกจ้างให้ตระหนักถึงความปลอดภัยโดยใช้สื่อต่างๆ เพื่อการศึกษา และส่งเสริมความปลอดภัยในการทำงาน (ยกเว้นการจัดนิทรรศการและบอร์ด) มีมาตรฐานการปฏิบัติงานเป็นลายลักษณ์อักษรครอบคลุมงานส่วนใหญ่ของสถานประกอบกิจการ และครอบคลุมถึงผู้รับเหมาด้วย ลูกจ้างทุกคนได้รับทราบมาตรฐานการปฏิบัติงานโดยการอบรมหรือจัดทำคู่มือแจกจ่ายให้แก่ลูกจ้างไว้ประจำตัวตามลักษณะหน้าที่รับผิดชอบ มีการสอบสวนและวิเคราะห์อุบัติเหตุ ทั้งที่เกิดต่อสถานประกอบกิจการและผู้รับเหมา มีการสอบสวนและวิเคราะห์อุบัติเหตุในกรณีอุบัติเหตุร้ายแรงหรือเสียชีวิต บาดเจ็บเล็กน้อย หรืออุบัติเหตุที่ไม่มีคนบาดเจ็บ แต่ทรัพย์สินเสียหาย มีการปรับปรุงแก้ไขตามผลการสอบสวนและวิเคราะห์อุบัติเหตุ มีการจัดเก็บข้อมูลสถิติอุบัติเหตุและมีการจำแนกข้อมูลสถิติอุบัติเหตุ และแสดงแนวโน้มอุบัติเหตุ มีการรายงาน หรือแสดงข้อมูล และสถิติอุบัติเหตุต่อลูกจ้าง หัวหน้างาน และผู้บริหาร หรือนายจ้าง เพื่อประโยชน์ในการวางแผนด้านความปลอดภัยในการทำงาน มีแผนป้องกันและระงับอัคคีภัยตามที่กฎหมาย

กำหนด มีระบบป้องกันและระงับอัคคีภัยในสถานประกอบการ มีการตรวจสอบและการบำรุงรักษา ระบบป้องกันและระงับอัคคีภัย มีการอบรมดับเพลิงขั้นต้นตามที่กฎหมายกำหนด มีการฝึกซ้อมดับเพลิงและการฝึกซ้อมหนีไฟประจำปี และการรายงานตามแบบที่กำหนด มีแผนฉุกเฉินเป็นลายลักษณ์อักษรและครอบคลุมงานส่วนใหญ่ของสถานประกอบการ (ไม่รวมแผนป้องกันและระงับอัคคีภัย) มีการฝึกอบรมและฝึกซ้อมตามแผนฉุกเฉินเป็นระยะๆ มีแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมความปลอดภัยนอกงาน และมีการปฏิบัติ มีการรายงาน สอบสวนและวิเคราะห์สาเหตุของอุบัติเหตุต่อนอกงาน และนำไปปรับปรุง แก้ไข มีการดำเนินงานตามโครงการ แผนงาน หรือกิจกรรมร่วมในการดูแลความปลอดภัยของผู้รับเหมาบุคคลภายนอก หรือบุคคลอื่น และมีการประเมินผล หรือปรับปรุงแก้ไขให้มีประสิทธิภาพ มีมาตรการหรือการควบคุมเกี่ยวกับการทำงานล่วงเวลาการทำงานหลายผลัดติดต่อกัน หรือการทำงานเป็นระยะเวลาสั้น ติดต่อกัน เพื่อความปลอดภัยของลูกจ้าง มีมาตรการหรือมีการควบคุมเกี่ยวกับการทำงานเป็นระยะเวลานาน ติดต่อกัน เพื่อความปลอดภัยในการทำงาน มีการหมุนเวียนสลับเปลี่ยนหน้าที่ลูกจ้าง เพื่อความปลอดภัยในการทำงาน มีการออกแบบหรือปรับปรุงสถานที่ทำงาน พื้นที่ทำงานหรือสภาพการทำงานให้ปลอดภัยกับลูกจ้าง มีการจัดยานพาหนะเดินทางไปกลับระหว่างที่ทำงาน และที่พักอาศัย โดยมีมาตรการหรือข้อกำหนดเกี่ยวกับความปลอดภัยในการเดินทาง หรือมีมาตรการอื่นๆ ที่ใช้เพื่อความปลอดภัยในกรณีที่ไม่ต้องเดินทาง มีการประกันภัยหรือวินาศภัย มีการจัดนิทรรศการเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงาน และมีการจัดทำบอร์ดเผยแพร่ข้อมูลด้านความปลอดภัยในการทำงาน

หมวด 3 เป็นหมวดที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการบริหารและคุ้มครองสุขภาพอนามัย โดยมีรายละเอียดที่สถานประกอบการต้องมีการดำเนินงานเกี่ยวกับการตรวจสุขภาพทั่วไปก่อนรับลูกจ้างเข้าทำงาน การตรวจสุขภาพลูกจ้างก่อนรับเข้าทำงาน โดยเน้นการป้องกันโรคเนื่องจากการทำงาน การตรวจสุขภาพทั่วไปประจำปีให้แก่ลูกจ้าง การตรวจสุขภาพประจำปีให้แก่ลูกจ้าง โดยเน้นการป้องกันโรคเนื่องจากการทำงาน การแจ้งผลการตรวจสุขภาพให้ลูกจ้างรับทราบมีสมุดสุขภาพประจำตัวของลูกจ้าง หรือการจัดเก็บประวัติสุขภาพของลูกจ้าง มีการประเมินผลการตรวจวัดสภาพแวดล้อมในการทำงานเพื่อเฝ้าระวังโรคเนื่องจากการทำงาน มีการให้ภูมิคุ้มกันโรคแก่ ลูกจ้างกรณีเกิดโรคระบาด หรือเพื่อป้องกันการติดต่อโรค มีโครงการหรือแผนการอบรมเกี่ยวกับสุขภาพทั่วไปและโรคเนื่องจากการทำงาน

ให้แก่ลูกจ้าง รวมถึงลูกจ้างที่เปลี่ยนงาน โดยลูกจ้างไม่น้อยกว่า 80% ได้รับการอบรมเกี่ยวกับสุขภาพทั่วไปหรือโรคเนื่องจากการทำงาน มีห้องพยาบาลหรืออุปกรณ์ในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น มีแพทย์ พยาบาล หรือผู้รับผิดชอบที่ผ่านการอบรมในการปฐมพยาบาลและการช่วยชีวิต มียานพาหนะฉุกเฉินพร้อมอุปกรณ์ช่วยชีวิตพื้นฐานไว้ประจำ สถานประกอบการสำหรับนำส่งลูกจ้างที่เจ็บป่วย มีการดูแลฟื้นฟูสุขภาพลูกจ้างหลังการเจ็บป่วยด้วยโรคเนื่องจากการทำงาน และตรวจความพร้อมของสุขภาพลูกจ้างก่อนกลับเข้าทำงานที่เหมาะสม มีที่ชำระล้างสารเคมีอันตราย เช่น ผักบัว ที่ล้างตา ไว้ใช้ในกรณีฉุกเฉินในบริเวณที่ลูกจ้างทำงานเกี่ยวกับสารเคมีอันตราย มีอุปกรณ์หรือเวชภัณฑ์ไว้ใช้ในกรณีฉุกเฉินในบริเวณที่ลูกจ้างทำงานเกี่ยวกับสารเคมีอันตราย มีการจัดชุดทำงาน และห้องอาบน้ำให้แก่ลูกจ้างที่ทำงานเกี่ยวกับสารเคมีอันตรายเพื่อเปลี่ยนก่อนหรือหลังการปฏิบัติงาน มีห้องน้ำ ห้องส้วมสำหรับลูกจ้างชายหญิง มีการจัดน้ำดื่มที่สะอาด ที่ล้างมือ ล้างหน้าถูกสุขลักษณะ เพื่อให้ลูกจ้างได้ใช้ก่อนการรับประทานอาหารหรือดื่มเครื่องดื่ม มีการจัดที่รับประทานอาหารและที่พักระหว่างปฏิบัติงานสำหรับลูกจ้างอย่างถูกสุขลักษณะ มีการประกันชีวิตและประกันสุขภาพอื่นๆ นอกเหนือจากการจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนเงินทดแทน และกองทุนประกันสังคม มีการเผยแพร่ให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการเจ็บป่วยและโรคอันเนื่องจากการทำงาน โดยหน่วยงานแพทย์ มีคู่มือ เอกสาร มาตรฐานเกี่ยวกับโรคเนื่องจากการทำงานและการป้องกันที่เกี่ยวข้องกับลูกจ้างโดยตรง มีการจัดนิทรรศการเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย มีการจัดทำบอร์ดเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพอนามัย มีสถิติการ มีการจัดกิจกรรมหรือจัดอุปกรณ์เพื่อการส่งเสริมสุขภาพอนามัย มีกฎระเบียบเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย ครอบคลุมงานส่วนใหญ่ของสถานประกอบการและครอบคลุมถึงผู้รับเหมาด้วย ลูกจ้างทุกคนได้รับทราบกฎระเบียบเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย โดยการอบรมหรือจัดทำคู่มือแจกจ่ายให้แก่ลูกจ้างไว้ประจำตัวตามลักษณะหน้าที่รับผิดชอบ มีกฎระเบียบเกี่ยวกับการยก การเคลื่อนย้าย และการขนส่งวัสดุหรือสิ่งของด้วยแรงคน มีผู้รับผิดชอบและทำการควบคุมในการยก การเคลื่อนย้าย และการขนส่งวัสดุ หรือสิ่งของด้วยแรงคน มีการออกแบบหรือปรับปรุงสถานที่ทำงาน พื้นที่ทำงานหรือลักษณะการทำงานให้เหมาะสมกับลูกจ้าง มีมาตรการหรือมีการควบคุมเกี่ยวกับการทำงานล่วงเวลาและทำงานหลายผลัดติดต่อกันเพื่อสุขภาพของลูกจ้าง มีมาตรการหรือมีการควบคุมในการจำกัดเวลาการทำงานในงานที่อาจก่อให้เกิดความเครียดและความเมื่อยล้าต่อสุขภาพร่างกายและจิตใจ มีการสอบสวนหาสาเหตุของการเจ็บป่วยและหรือโรคเนื่องจากการทำงาน มีการปรับปรุงแก้ไขตามผลการสอบสวนหาสาเหตุ มีการเสนอแนะด้านสุขภาพอนามัยจาก

ลูกจ้างระดับต่างๆ มีการปรับปรุงแก้ไขและพิจารณาดำเนินการตามข้อเสนอแนะ มีการดำเนินการตามโครงการแผนงานหรือกิจกรรมร่วมในการดูแลสุขภาพอนามัยของผู้รับเหมาบุคคลภายนอกหรือบุคคลอื่นและมีการประเมินผลหรือปรับปรุงแก้ไขให้มีประสิทธิภาพ มีการหมุนเวียนสลับเปลี่ยนหน้าที่ลูกจ้างเพื่อสุขภาพหรือเพื่อป้องกันโรคเนื่องจากการทำงาน มีการจัดเก็บข้อมูลและสถิติการเจ็บป่วยและหรือการเกิดโรคเนื่องจากการทำงาน มีการจำแนกข้อมูลการเจ็บป่วย และหรือโรคเนื่องจากการทำงาน และแสดงแนวโน้มของการเจ็บป่วยและหรือโรคเนื่องจากการทำงาน มีการรายงานหรือแสดงข้อมูลและสถิติต่อลูกจ้าง หัวหน้างาน และผู้บริหารหรือนายจ้าง เพื่อประโยชน์ในการวางแผนด้านสุขภาพอนามัยของลูกจ้าง

หมวด 4 เป็นหมวดที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการจัดการและดูแลสุขภาพแวดล้อมในการทำงาน โดยมีรายละเอียดที่สถานประกอบกิจการต้องมีการดำเนินการเกี่ยวกับการสำรวจสภาพแวดล้อมในการทำงานด้านกายภาพ เช่น ความร้อน แสงสว่าง เสียง เป็นต้น มีการสำรวจสภาพแวดล้อมในการทำงานด้านสารเคมี มีการตรวจวิเคราะห์สภาพความร้อน แสงสว่าง เสียง และสารเคมี โดยใช้เครื่องมือทางสุขศาสตร์อุตสาหกรรม มีการประเมินผลการตรวจวิเคราะห์สภาพความร้อน แสงสว่าง เสียง และสารเคมี เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขสภาพแวดล้อมในการทำงาน มีกฎระเบียบเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพแวดล้อมในการทำงานของสถานประกอบกิจการ มีกฎระเบียบเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพแวดล้อมในการทำงานที่ครอบคลุมถึงผู้รับเหมา ลูกจ้างทุกคนได้รับทราบกฎระเบียบโดยการอบรมหรือจัดทำคู่มือแจกจ่ายให้แก่ลูกจ้างได้ประจำตัวตามลักษณะหน้าที่รับผิดชอบ ผู้รับเหมาทุกคนได้รับทราบกฎระเบียบเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในการทำงาน กำหนดเป็นลายลักษณ์อักษรให้หัวหน้างานควบคุมการปฏิบัติงาน มีหลักสูตรหรือแผนการอบรมเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในการทำงานแก่ลูกจ้าง และลูกจ้างที่มีการเปลี่ยนงาน โดยลูกจ้างไม่น้อยกว่า 80% ได้รับการอบรมให้มีความรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในการทำงาน และนายจ้างหรือผู้บริหารได้รับการอบรมด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน มีการเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในการทำงานจากลูกจ้างระดับต่างๆ มีการนำข้อเสนอแนะของลูกจ้างไปพิจารณาและปรับปรุงแก้ไขสภาพแวดล้อมที่ไม่ปลอดภัย มีการสอบสวนหาสาเหตุของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นซึ่งมีผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมในการทำงาน มีการปรับปรุงแก้ไขตามผลการสอบสวน มีการดำเนินงานตามโครงการ แผนงานหรือกิจกรรมร่วมในการดูแลสุขภาพแวดล้อมในการทำงานและมีการประเมินผลหรือปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพ มีการจัดเก็บข้อมูลผลการตรวจวัดสภาพแวดล้อมในการทำงาน มีการแสดงแนวโน้มของผลการ

ตรวจวัดสภาพแวดล้อมในการทำงานและมีการรายงานหรือแสดงข้อมูลต่อลูกจ้าง หัวหน้างาน และผู้บริหารหรือนายจ้างเพื่อประโยชน์ในการวางแผนด้านการจัดการและดูแลสภาพแวดล้อมในการทำงาน มีการกำจัดอากาศเสีย การกำจัดน้ำเสียที่เหมาะสม มีการดำเนินการเพื่อดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม มีการกระตุ้นจิตสำนึกของลูกจ้างให้ตระหนักถึงสภาพแวดล้อมในการทำงาน โดยใช้สื่อต่างๆ เพื่อการศึกษา การประชาสัมพันธ์และส่งเสริมสภาพแวดล้อมในการทำงาน มีคู่มือ เอกสาร มาตรฐานที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในการทำงานสำหรับลูกจ้าง เพื่อการศึกษา และค้นคว้า มีการจัดนิทรรศการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในการทำงาน มีการจัดทำบอร์ด เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน มีแผนงาน โครงการหรือมาตรการ เพื่อป้องกันผลกระทบต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อม มีการสอบสวนสาเหตุของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งผลกระทบต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อมและมีการปรับปรุงแก้ไขตามผลการสอบสวน มีแผนฉุกเฉิน เพื่อรองรับเหตุการณ์ที่จะส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมในการทำงาน ชุมชน และสิ่งแวดล้อม และมีการฝึกอบรมและฝึกซ้อมตามแผนฉุกเฉินเป็นระยะๆ

การประกวดสถานประกอบการกิจการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานในประเภทกิจการก่อสร้าง มีเนื้อหาสาระที่ใช้เพื่อการศึกษา 2 หมวด โดยแยกตามหมวดได้ดังนี้

หมวด 1 เป็นหมวดที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับนโยบายและการจัดการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน โดยมีรายละเอียดที่หน่วยงานก่อสร้าง ต้องมีการดำเนินงานเกี่ยวกับการมีนโยบายความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเป็นลายลักษณ์อักษร และมีการแจ้งนโยบายให้ลูกจ้างทุกคนทราบ และมีบอร์ดนโยบายให้เห็นได้ชัดเจน การประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายที่กำหนดไว้ มีคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน (ยกเว้นกิจการที่มี ลูกจ้างต่ำกว่า 50 คน ซึ่งไม่ต้องจัดให้มีคณะกรรมการฯ ตามกฎหมาย) มีเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับพื้นฐานหรือระดับวิชาชีพ มีเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับหัวหน้างานหรือระดับบริหาร มีหน่วยงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน คณะกรรมการฯ และหรือหน่วยงานขึ้นตรงกับผู้บริหารสูงสุดหรือขึ้นกับหน่วยงานอื่น แต่สามารถดำเนินงานอิสระและรายงานได้โดยตรงต่อผู้บริหารสูงสุด (ยกเว้นกิจการที่มีลูกจ้างต่ำกว่า 50 คน ซึ่งไม่ต้องจัดให้มีคณะกรรมการฯ ตามกฎหมาย) นายจ้างหรือผู้แทนนายจ้างตั้งแต่ระดับบริหารจัดการที่มีอำนาจในการตัดสินใจเป็นประธานคณะกรรมการฯ (ยกเว้นกิจการที่มีลูกจ้างต่ำกว่า

50 คนซึ่งไม่ต้องจัดให้มีคณะกรรมการฯ ตามกฎหมาย) การคัดเลือกลูกจ้างใหม่ มีการทดสอบทัศนคติเกี่ยวกับความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน มีการประเมินทัศนคติลูกจ้างใหม่เกี่ยวกับความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน มีแผนงานประจำปีด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และมีงบประมาณประจำปีในการดำเนินงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานตามแผนงาน ที่กำหนดไว้ (ทั้งที่กำหนดและไม่กำหนดวงเงินงบประมาณ)

หมวด 2 เป็นหมวดที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการบริหารและคุ้มครองความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน โดยมีรายละเอียดที่หน่วยงานก่อสร้างต้องมีการดำเนินงานเกี่ยวกับการมีกฎระเบียบ เพื่อการรักษาความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อยและเก็บรักษา และมีการกำหนดผู้รับผิดชอบและมีการควบคุมให้ปฏิบัติตามมีกฎระเบียบคำสั่งในการควบคุมพื้นที่การทำงานและพื้นที่อันตราย และจัดให้มีเครื่องหมายเตือนภัยต่างๆ มีการกำหนดผู้รับผิดชอบและมีการควบคุมเพื่อให้ปฏิบัติตาม มีกฎเกณฑ์เกี่ยวกับการควบคุมพื้นที่การทำงานและพื้นที่อันตรายมีการจัดทำเขตก่อสร้างและปิดประกาศแสดงเขตก่อสร้าง มีการจัดทำเขตอันตรายและเขียนป้ายแสดงเขตอันตราย รวมทั้งจัดให้มีสัญญาณไฟสีแดงตลอดเวลาการทำงานในเวลากลางคืน มีมาตรการดูแลหรือควบคุมไม่ให้ลูกจ้างพักอาศัยในอาคารที่กำลังก่อสร้าง มีมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันการพังทลายของหิน ดิน หวาย หรือวัสดุอื่นๆ มีมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันการพลัดตกของลูกจ้าง มีมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันการตกหล่นของสิ่งของ มีการคำนวณออกแบบนั่งร้าน (ยกเว้นนั่งร้านมาตรฐาน) แบบหล่อคอนกรีต ค้ำยัน และโครงสร้างชั่วคราวอื่นๆ และมีการตรวจสอบก่อนการใช้งานเพื่อให้เกิดความปลอดภัยต่อลูกจ้าง มีการดูแลบำรุงรักษาโครงสร้างชั่วคราวให้อยู่ในสภาพที่ปลอดภัยตลอดเวลา มีการคำนวณออกแบบโครงสร้างลิฟท์ขนส่งวัสดุชั่วคราวที่มีความสูงเกิน 9 เมตร และมีการตรวจรับรองลิฟท์ขนส่งวัสดุชั่วคราวก่อนการใช้งานโดยวิศวกร และมีการเก็บรักษาเอกสารรับรองไว้ ณ หน่วยงานก่อสร้าง มีข้อบังคับการใช้ลิฟท์ขนส่งวัสดุชั่วคราวเป็นภาษาไทย ติดไว้ให้เห็นได้ชัดเจน มีการติดป้ายบอกพิกัดน้ำหนักบรรทุกไว้ที่ลิฟท์ขนส่งวัสดุชั่วคราว มีอุปกรณ์ป้องกันอันตรายของเครื่องจักร เครื่องมือกลอย่างครบถ้วนและมีประสิทธิภาพ มีมาตรการและการปฏิบัติเกี่ยวกับการตรวจเช็คสภาพของเครื่องจักร เครื่องมือกลก่อนและหลังการปฏิบัติงาน มีแผนการดูแลและการบำรุงรักษาเครื่องจักร เครื่องมือกลและอุปกรณ์ รวมทั้งมีการดำเนินการตามแผน มีกฎระเบียบเกี่ยวกับการขนย้าย หรือลำเลียงวัสดุ

สิ่งของด้วยเครื่องมือกลหรืออุปกรณ์โดยมีการกำหนดผู้รับผิดชอบและมีการควบคุมให้ปฏิบัติตาม มีการจัดอุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคลให้แก่ลูกจ้างตามลักษณะงานอย่างครบถ้วน และมีการควบคุมและดูแลให้ลูกจ้างใช้อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคลอย่างครบถ้วน ตามลักษณะงาน มีการตรวจสอบสายไฟฟ้าและอุปกรณ์ไฟฟ้า พร้อมเก็บหลักฐานไว้ให้ตรวจสอบ มีการต่อสายดินของเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่ใช้พลังงานไฟฟ้าและหรือมีระบบป้องกันไฟฟ้ารั่วอย่างครบถ้วน มีมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันอันตรายจากไฟฟ้า เช่น เมื่อมีการทำงานบน นิ่งร้านใกล้กับสายไฟฟ้าแรงสูงจัดให้มีฉนวนหุ้มสายไฟฟ้าที่เหมาะสม เป็นต้น มีแผนป้องกัน และระงับอัคคีภัยตามที่กฎหมายกำหนด มีการฝึกอบรมดับเพลิงขั้นต้นและการฝึกซ้อม ดับเพลิงและการฝึกซ้อมหนีไฟประจำปีตามที่กฎหมายกำหนด มีการจัดอุปกรณ์ดับเพลิง ที่เหมาะสมในบริเวณที่เก็บวัสดุเชื้อเพลิง สารไวไฟและงานที่ก่อให้เกิดประกายไฟหรือความร้อน มีมาตรการเกี่ยวกับการขออนุญาตทำงานในงานอันตราย (Permit to Work) มีการตรวจความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานโดยใช้แบบตรวจและกำหนดให้มี ผู้รับผิดชอบในการตรวจความปลอดภัย โดยมีการนำผลการตรวจไปดำเนินการปรับปรุงแก้ไข มีโครงการหรือแผนการอบรมเกี่ยวกับความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมใน การทำงานให้แก่ลูกจ้าง โดยลูกจ้างไม่น้อยกว่า 80% ได้รับการอบรมด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน หัวหน้างานและผู้บริหารทุกคนได้รับการ อบรมด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน มีมาตรฐานการ ปฏิบัติงานเป็นลายลักษณ์อักษรครอบคลุมงานส่วนใหญ่ของหน่วยงานก่อสร้าง และ ครอบคลุมถึงผู้รับเหมาด้วย เช่น งานเชื่อม งานยก ขนย้าย งานรื้อถอนทำลาย งานไฟฟ้า การทำงานบนที่สูง การทำงานในสถานที่อับอากาศ การทำงานกับเลื่อยวงเดือน เป็นต้น ลูกจ้างทุกคนได้รับทราบมาตรฐานการปฏิบัติงานโดยการอบรมหรือจัดทำคู่มือแจกจ่ายให้แก่ ลูกจ้างไว้ประจำตัวตามลักษณะหน้าที่รับผิดชอบ มีการกำหนดไว้เป็นลายลักษณ์อักษรให้ หัวหน้างาน หรือผู้มีประสบการณ์เป็นผู้สอนงาน (On The Job Training) ลูกจ้างใหม่หรือ ลูกจ้างที่เปลี่ยนงาน รวมทั้งลูกจ้างของผู้รับเหมา มีมาตรการดูแลหรือการควบคุมเกี่ยวกับการ ทำงานล่วงเวลาหรือการทำงานเป็นระยะเวลาติดต่อกัน เพื่อความปลอดภัยและสุขภาพ อนามัยของลูกจ้าง มีการจัดแสงสว่างอย่างเพียงพอและเหมาะสมกับประเภทของงาน มีการ จัดการระบายอากาศที่เพียงพอเมื่อมีการทำงานในบริเวณ ซึ่งก่อให้เกิดฝุ่นละออง เช่น ที่อับชื้น ห้องใต้ดิน หรือหลุมลึก เป็นต้น มีการจัดมาตรการควบคุมอันตรายจากเสียงดังให้อยู่ในระดับ

ที่ไม่ก่อให้เกิดอันตราย มีการจัดมาตรการควบคุมอันตรายจากความสิ้นเปลืองให้อยู่ในระดับที่ไม่ก่อให้เกิดอันตราย มีการจัดทำฉลากบนหีบห่อที่บรรจุสารเคมีอันตราย ซึ่งบอกลักษณะความเป็นพิษ วิธีใช้และการเก็บรักษาเป็นภาษาไทย มีการสอบสวน และวิเคราะห์การประสบอันตรายของลูกจ้างทุกกรณี รวมถึงลูกจ้างผู้รับเหมา มีการปรับปรุงแก้ไขตามผลการสอบสวน และวิเคราะห์การประสบอันตรายของลูกจ้าง มีการจัดเก็บข้อมูลสถิติการประสบอันตรายของลูกจ้าง โดยมีการจำแนกข้อมูลสถิติการประสบอันตรายของลูกจ้าง และการแสดงแนวโน้มการประสบอันตรายของลูกจ้าง มีการรายงานหรือแสดงข้อมูลและสถิติการประสบอันตรายของลูกจ้างต่อลูกจ้าง หัวหน้างาน ผู้รับเหมา และผู้บริหารเพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน มีห้องพยาบาลและอุปกรณ์ในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น มีผู้รับผิดชอบที่ผ่านการอบรมในการปฐมพยาบาล มียานพาหนะฉุกเฉินพร้อมอุปกรณ์ช่วยชีวิตพื้นฐานไว้ประจำหน่วยงานก่อสร้างสำหรับนำส่งลูกจ้างที่เจ็บป่วย มีการจัดน้ำดื่ม ที่สะอาด ที่ล้างมือ ล้างหน้าที่ถูกสุขลักษณะ เพื่อให้ลูกจ้างได้ใช้ก่อนการรับประทานอาหารหรือดื่มเครื่องดื่ม มีการจัดที่รับประทานอาหารและที่พักระหว่างปฏิบัติงานสำหรับลูกจ้างอย่างถูกสุขลักษณะ มีการจัดห้องน้ำ - ห้องส้วม สำหรับลูกจ้างโดยแบ่งแยกชาย หญิง มีการจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนเงินทดแทนหรือกองทุนประกันสังคม มีการจัดยานพาหนะ และมาตรการดูแลที่ปลอดภัยสำหรับลูกจ้างในกรณีที่ต้องเดินทางไป - กลับระหว่างที่พักและหน่วยงานก่อสร้างส่วนในกรณีที่ไม่ต้องเดินทางไป - กลับ ต้องมีมาตรการอื่นๆ ที่ใช้เพื่อให้เกิดความปลอดภัยในระหว่างเดินทาง มีการดูแลสุขภาพแวดล้อมในการทำงาน เช่น ชยะน้ำเสีย ฯลฯ อย่างเหมาะสม มีแผนงาน โครงการหรือมาตรการเพื่อป้องกันผลกระทบต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อมรวมทั้งมีการดำเนินการตามแผน มีการจัดทำบอร์ดเผยแพร่ข้อมูลด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานและมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานโดยใช้สื่อต่างๆ (ยกเว้นการจัดบอร์ดเผยแพร่ข้อมูล)

การประกวดสถานประกอบกิจการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ในประเภทกิจการบริการ มีเนื้อหาสาระที่ใช้เพื่อการศึกษา 2 หมวด โดยแยกตามหมวดได้ดังนี้

หมวด 1 เป็นหมวดที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับนโยบายและการจัดการด้านความ

ปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน โดยมีรายละเอียดที่สถานประกอบกิจการต้องมีการดำเนินการเกี่ยวกับการมีนโยบายความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเป็นลายลักษณ์อักษรและมีการจ้างนโยบายให้ลูกจ้างทุกคนทราบ และมีบอร์ดนโยบายให้เห็นได้ชัดเจน มีการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายที่กำหนดไว้ มีคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน (ยกเว้นกิจการที่มีลูกจ้างต่ำกว่า 50 คน และกิจการบางประเภทที่ไม่ต้องมีคณะกรรมการฯ ตามกฎหมาย) นายจ้างหรือผู้แทนนายจ้างตั้งแต่ระดับบริหารจัดการที่มีอำนาจในการตัดสินใจเป็นประธานคณะกรรมการฯ (ยกเว้นกิจการที่มีลูกจ้างต่ำกว่า 50 คน และกิจการบางประเภทที่ไม่ต้องมีคณะกรรมการฯตามกฎหมาย) การคัดเลือกลูกจ้างใหม่มีการทดสอบทัศนคติเกี่ยวกับความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน มีการปฐมนิเทศน์ลูกจ้างใหม่เกี่ยวกับความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน มีแผนงานประจำปี ด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และมีงบประมาณประจำปี ในการดำเนินงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานตามแผนงานที่กำหนดไว้ (ทั้งที่กำหนดและไม่กำหนดวงเงินงบประมาณ)

หมวด 2 เป็นหมวดที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการบริหารและคุ้มครองความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน โดยมีรายละเอียดที่สถานประกอบกิจการต้องมีการดำเนินงานเกี่ยวกับการมีกฎระเบียบเพื่อการรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการเก็บรักษา มีแผนการดูแลและการบำรุงรักษาเครื่องจักร เครื่องมือ และอุปกรณ์ รวมทั้งมีการดำเนินการตามแผน มีการตรวจสอบสายไฟฟ้า และอุปกรณ์ไฟฟ้าพร้อมเก็บหลักฐานไว้ให้ตรวจสอบ มีการต่อสายดินของอุปกรณ์ที่ใช้พลังงานไฟฟ้าและหรือมีระบบป้องกันไฟฟ้ารั่วอย่างครบถ้วน มีการสำรวจสภาพแวดล้อมในการทำงาน เช่น ความร้อน แสงสว่าง เสียง สารเคมี เป็นต้น มีการตรวจความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน โดยใช้แบบตรวจ และกำหนดให้มีผู้รับผิดชอบในการตรวจโดยมีการนำผลการตรวจไปดำเนินการปรับปรุง แก้ไข มีกฎระเบียบคำสั่งในการควบคุมพื้นที่การทำงานและพื้นที่อันตราย และจัดให้มีเครื่องหมายเตือนภัยต่างๆ มีแผนป้องกันและระงับอัคคีภัยตามที่กฎหมายกำหนด มีระบบป้องกันและระงับอัคคีภัยในสถานประกอบกิจการ มีการตรวจสอบและการบำรุงรักษาระบบป้องกันและระงับอัคคีภัย มีการอบรมดับเพลิงขั้นต้นตามที่กฎหมายกำหนด มีการฝึกซ้อมดับเพลิงและการฝึกซ้อมหนีไฟประจำปีและการรายงานตามแบบที่กำหนด มีมาตรการหรือมีการควบคุมเกี่ยวกับการทำงานเป็นระยะเวลานานติดต่อกันเพื่อความปลอดภัย

และสุขภาพอนามัยของลูกจ้างมีการประเมินผลด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานของลูกจ้างใหม่ มีการอบรมเกี่ยวกับความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานให้แก่ลูกจ้าง มีการเสนอแนะด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานจากลูกจ้างระดับต่างๆ และมีการนำข้อเสนอแนะของลูกจ้างไปพิจารณาและปรับปรุงแก้ไข มีการตรวจสุขภาพประจำปีให้แก่ลูกจ้าง มีห้องพยาบาลและอุปกรณ์ในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น มีผู้รับผิดชอบที่ผ่านการอบรมในการปฐมพยาบาล มีการสอบสวน และวิเคราะห์การประสบอันตรายของลูกจ้างรวมถึงจัดให้มีการปรับปรุงแก้ไขตามผลการสอบสวนและวิเคราะห์การประสบอันตราย มีการจัดเก็บข้อมูลสถิติการประสบอันตรายของลูกจ้าง และรายงานข้อมูลสถิติการประสบอันตรายของลูกจ้าง มีการประกันภัยหรือวินาศภัย มีการประกันชีวิตและประกันสุขภาพอื่นๆ นอกเหนือจากการจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนเงินทดแทน หรือกองทุนประกันสังคม มีการจัดน้ำดื่มที่สะอาด ที่ล้างมือ ล้างหน้าที่ถูกสุขลักษณะ เพื่อให้ลูกจ้างได้ใช้ก่อนการรับประทานอาหารหรือดื่มเครื่องดื่ม มีการจัดที่รับประทานอาหารและที่พักระหว่างปฏิบัติงานสำหรับลูกจ้างอย่างถูกสุขลักษณะ มีการจัดห้องน้ำ - ห้องส้วม สำหรับลูกจ้างโดยแบ่งแยกชาย หญิง มีการดูแลสุขภาพแวดล้อมในการทำงาน เช่น ขยะ น้ำเสีย ฯลฯ อย่างเหมาะสม มีการจัดทำบอร์ดเผยแพร่ข้อมูลด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานและ มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน โดยใช้สื่อต่างๆ (ยกเว้นการจัดบอร์ดเผยแพร่ข้อมูล)

เนื่องจากหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการประกวดสถานประกอบกิจการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ได้กำหนดให้สถานประกอบกิจการที่ได้รับการคัดเลือกให้ได้รับรางวัลระดับประเทศ สามารถขอรับการพิจารณาคัดเลือกเพิ่มเติมเกี่ยวกับคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ซึ่งเป็นไปตามประกาศกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม เรื่อง คณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ลงวันที่ 27 มิถุนายน พ.ศ. 2538 ที่กำหนดให้สถานประกอบกิจการ จำนวน 9 ประเภทกิจการ ได้แก่ 1. กิจการเหมืองแร่ ปิโตรเลียมหรือปิโตรเคมี 2. กิจการอุตสาหกรรมการผลิต 3. กิจการก่อสร้าง 4. กิจการขนส่ง 5. โรงแรม 6. ห้างสรรพสินค้า 7. สถานบริการหรือจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิง 8. สถานพยาบาล และ 9. สถาบันการเงิน ซึ่งเป็นกิจการที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 50 คนขึ้นไปต้องจัดให้มีคณะกรรมการฯ และสามารถขอรับการพิจารณาคัดเลือกเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพ

(ไม่เกิน 1 คนสำหรับสถานประกอบการแต่ละแห่ง) ซึ่งเป็นไปตามประกาศกระทรวงแรงงาน และสวัสดิการสังคม เรื่อง ความปลอดภัยในการทำงานของลูกจ้าง ลงวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ.2540 ที่กำหนดให้สถานประกอบการ จำนวน 5 ประเภท ได้แก่ 1. กิจการเหมืองแร่ ปิโตรเลียมหรือปิโตรเคมี 2. กิจการอุตสาหกรรมการผลิต 3. กิจการก่อสร้าง 4. กิจการขนส่ง 5. สถานบริการหรือจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิง ซึ่งเป็นกิจการที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 50 คนขึ้นไป ต้องแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพประจำสถานประกอบการ

การพิจารณาคัดเลือกคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน มีเนื้อหาสาระเพื่อใช้ในการพิจารณาผลการปฏิบัติหน้าที่ในด้านการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายซึ่งมีหน้าที่ 10 ประการ ด้านการดำเนินงานและบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน เพื่อส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานของสถานประกอบการด้านการดำเนินงานของสถานประกอบการ ตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน โดยมีเนื้อหาสาระเพื่อใช้ในการพิจารณาจำนวน 3 ส่วนดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 เป็นส่วนที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับจำนวนของคณะกรรมการฯ ในรอบ 2 ปีที่ผ่านมา วันที่แต่งตั้งวาระการดำรงตำแหน่งองค์ประกอบของคณะกรรมการฯ กรณีที่ประธานคณะกรรมการฯ มิใช่ นายจ้าง ต้องมีหนังสือมอบหมายการเป็นประธานแทนนายจ้าง หน้าที่ของคณะกรรมการฯ วิธีการคัดเลือกกรรมการผู้แทนลูกจ้างระดับปฏิบัติการ ซึ่งดำเนินการคัดเลือกโดยคณะกรรมการลูกจ้าง สภาพแรงงาน คณะกรรมการดำเนินการคัดเลือก หรือนายจ้าง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดรวมทั้งได้จัดส่งสำเนารายชื่อคณะกรรมการฯ และหน้าที่ให้กับหน่วยงานของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานในเขตพื้นที่ที่สถานประกอบการตั้งอยู่

ส่วนที่ 2 เป็นส่วนที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานตามกฎหมาย ได้แก่ มีการประชุมอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง มีการสำรวจด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน อย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง มีการรายงานและเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางการปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้เกิดความปลอดภัยในการทำงานต่อนายจ้าง มีการส่งเสริม

สนับสนุน กิจกรรมด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน มีการกำหนดกฎระเบียบด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน มีการจัดทำนโยบาย แผนงานประจำปี โครงการ หรือกิจกรรม ด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน เสนอต่อนายจ้าง มีการจัดทำโครงการหรือแผนการฝึกอบรมด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเสนอต่อนายจ้าง มีการติดตามผลความคืบหน้าเรื่องที่เสนอให้นายจ้างดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน มีการรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีเสนอต่อนายจ้าง และมีการปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่นายจ้างมอบหมาย

ส่วนที่ 3 เป็นส่วนที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการสนับสนุนส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่และการดำเนินงานของคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน โดยมีรายละเอียดที่คณะกรรมการฯ และสถานประกอบกิจการจะต้องมีผลการดำเนินการเกี่ยวกับการประชุมครั้งแรก ต้องมีการชี้แจงเกี่ยวกับนโยบาย และแนวทางการดำเนินงานด้านคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานการประชุมทุกครั้งต้องมีกรรมการเข้าร่วมประชุมครบทุกคน มีการแจ้งกำหนดการและระเบียบวาระการประชุมให้กรรมการทราบล่วงหน้าอย่างน้อย 3 วัน มีการประชุมหลังจากการเกิดอุบัติเหตุที่ทำให้มีการบาดเจ็บสาหัส เสียชีวิต หรือมีการระเบิด อัคคีภัย หรือการรั่วไหลของสารเคมี เพื่อเสนอแนวทางในการป้องกัน มีการนำผลการสอบสวนและวิเคราะห์อุบัติเหตุมาพิจารณาเสนอแนะการป้องกันแก้ไข มีการสำรวจความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน โดยใช้แบบสำรวจ มีการนำผลการสำรวจเข้าสู่การพิจารณาในการประชุม มีการพิจารณาดำเนินการแก้ไขหรือปรับปรุงให้เกิดความปลอดภัยตามมติผลการประชุมหรือข้อเสนอแนะของคณะกรรมการฯ มีการเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางปรับปรุงแก้ไข เพื่อความปลอดภัยในการทำงานของผู้รับเหมา และบุคคลภายนอก มีการนำข้อเสนอแนะของคณะกรรมการฯ ไปกำหนดเป็นกฎระเบียบและคู่มือมาตรฐานความปลอดภัยในสถานประกอบการ มีการดำเนินงานตามโครงการ แผนงานที่คณะกรรมการเสนอ เพื่อความปลอดภัยในการทำงาน มีการดำเนินงานตามโครงการ แผนงาน หรือกิจกรรมเพื่อความปลอดภัย นอกงานตามที่คณะกรรมการเสนอ คณะกรรมการได้รับการอบรมด้านความปลอดภัยในการทำงาน อย่างน้อยคนละหนึ่งครั้ง มีการฝึกอบรม (Training) ด้านความปลอดภัยในการทำงานให้กับลูกจ้าง ผู้รับเหมาตามโครงการ แผนงานหรือหลักสูตรที่คณะกรรมการเสนอ มีการจัดประชุมหรือสัมมนาด้านความปลอดภัยในการทำงานในสถานประกอบการตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการมีการจัดหรือปรับปรุง

กิจกรรม เพื่อการกระตุ้นและรณรงค์ด้านความปลอดภัยในสถานประกอบกิจการ เช่น คำขวัญ โปสเตอร์ เป็นต้น ตามข้อเสนอของคณะกรรมการมีการจัดหรือปรับปรุงกิจกรรมเพื่อการปรับปรุงสภาพการทำงาน หรือคุณภาพงานในสถานประกอบการ เช่น 5 ส QCC เป็นต้น ตามข้อเสนอของคณะกรรมการ มีการประสานงาน และเข้าร่วมกิจกรรมด้านความปลอดภัย เช่น งานสัปดาห์ความปลอดภัยในการทำงาน เป็นต้น มีการติดตามผลการดำเนินการของนายจ้างตามมติที่ประชุมให้เสร็จทันตามกำหนดเวลา มีการประเมินผลการดำเนินงาน มีการทบทวนนโยบาย และ ทบทวนการจัดการด้านความปลอดภัยของสถานประกอบการ เพื่อเสนอ นายจ้าง มีการจัดทำ รายงานผลการปฏิบัติงานพร้อมปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อนายจ้างอย่างน้อย ปีละ 1 ครั้ง มีการได้รับคำยกย่องหรือชมเชยจากนายจ้าง ลูกจ้าง หรือหน่วยงานภายนอกเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่และผลงานและการมีผลงานด้านความปลอดภัยในการทำงานดีเด่น

การพิจารณาคัดเลือกเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพ ซึ่งเป็นไปตามประกาศกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม เรื่อง ความปลอดภัยในการทำงานของลูกจ้าง ลงวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2540 มีเนื้อหาสาระที่ใช้ในการพิจารณาผลการดำเนินงาน ประกอบด้วยด้านการปฏิบัติตนในฐานะเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพ ด้านการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายในฐานะเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพ ด้านการดำเนินงานและบทบาทหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานของสถานประกอบกิจการ และด้านการดำเนินงานของสถานประกอบกิจการตามข้อเสนอแนะของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพ โดยมีเนื้อหาสาระที่ใช้เพื่อการพิจารณา 5 ส่วน ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 เป็นส่วนที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพ โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับ ชื่อและสกุล อายุ และสถานภาพ ที่อยู่ปัจจุบัน วุฒิการศึกษา ตำแหน่งงานในหน้าที่เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพในสถานประกอบกิจการในอดีตที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน คุณสมบัติของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพตามที่กฎหมายกำหนด การปฏิบัติหน้าที่ที่มีความรับผิดชอบ เฉพาะด้านความปลอดภัย หรือด้านความปลอดภัยร่วมกับงานอื่น และข้อมูลเกี่ยวกับการมาปฏิบัติงานสาย การลาป่วย การลาภิกข หรือการลาหยุดงานในรอบ 2 ปีที่ผ่านมา

ส่วนที่ 2 เป็นส่วนที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพ โดยมีรายละเอียดที่จะต้องดำเนินการ

เกี่ยวกับการตรวจสอบและการเสนอแนะให้นายจ้างปฏิบัติตามกฎหมายความปลอดภัยในการทำงาน การจัดทำแผนงาน โครงการ และมาตรการด้านความปลอดภัยในการทำงานเสนอต่อนายจ้าง การตรวจสอบการปฏิบัติงานของสถานประกอบกิจการให้เป็นไปตามแผนงานโครงการ หรือมาตรการเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงาน การกำกับดูแลให้ลูกจ้างปฏิบัติตามกฎระเบียบ คำสั่ง หรือมาตรการเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงาน การแนะนำ ฝึกสอน และอบรมลูกจ้างเพื่อให้การปฏิบัติงานปลอดภัยจากเหตุ อันจะทำให้เกิดความปลอดภัยในการทำงาน การตรวจสอบหาสาเหตุการประสบอันตราย การเจ็บป่วย หรือการเกิดเหตุเดือดร้อนรำคาญ อันเนื่องมาจากการทำงาน และการรายงานผลรวมทั้งข้อเสนอแนะต่อนายจ้าง เพื่อป้องกันการเกิดเหตุโดยไม่ชักช้า การรวบรวม วิเคราะห์ข้อมูล สถิติ และจัดทำรายงาน ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประสบ-อันตราย การเจ็บป่วย หรือการเกิดเหตุเดือดร้อนรำคาญอันเนื่องมาจากการทำงานของลูกจ้าง

ส่วนที่ 3 เป็นส่วนที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานและบทบาทหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพในการส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานของสถานประกอบกิจการ และการดำเนินงานของสถานประกอบกิจการตามข้อเสนอแนะของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพ โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับการตรวจสอบและการเสนอแนะให้มีการปฏิบัติตามกฎหมายความปลอดภัยในสถานประกอบกิจการ การให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับความปลอดภัยแก่นายจ้าง ลูกจ้าง และผู้รับเหมา การเสนอแนะในการดูแลและรับผิดชอบด้านความปลอดภัย โดยกำหนดบทบาทหน้าที่รับผิดชอบ หรือจัดตั้งหน่วยงานความปลอดภัยในสถานประกอบการ หรือจัดตั้งคณะทำงาน การแนะนำให้มีการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้เกิดความปลอดภัยเมื่อพบสภาพหรือการปฏิบัติที่ไม่ปลอดภัย การจัดทำแผนงานด้านความปลอดภัยประจำปี และแผนงานระยะยาว การจัดทำโครงการ มาตรการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเพื่อเสนอนายจ้าง และมีการประเมินผลโครงการหรือมาตรการดังกล่าว มีการนำข้อเสนอหรือข้อเสนอแนะของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพมาดำเนินการหรือปรับปรุงแก้ไขสภาพ หรือการปฏิบัติที่ไม่ปลอดภัย มีการควบคุม ดูแลให้มีอุปกรณ์ความปลอดภัย ที่เครื่องจักร เครื่องมืออย่างครบถ้วน มีการควบคุม ดูแลให้มีอุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคลที่เหมาะสมตามสภาพงานให้กับลูกจ้างอย่างครบถ้วน การมีส่วนร่วมในการพิจารณาจัดซื้ออุปกรณ์ป้องกันอันตรายของเครื่องจักร หรืออุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคล มีการสาธิตหรือแนะนำวิธีการใช้อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคลให้แก่

ลูกจ้าง มีการตรวจสภาพการทำงาน และการปฏิบัติงานของลูกจ้างในสถานประกอบการ มีการตรวจวัดสภาพแวดล้อมในการทำงานด้วยเครื่องมือตรวจวัด มีการรายงานผลการตรวจความปลอดภัยต่อผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้าง พร้อมข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ และมีการนำข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะไปพิจารณาปรับปรุงแก้ไข มีการรายงานการประสบอันตราย การเจ็บป่วยหรือการเกิดเหตุเดือดร้อนรำคาญจากการทำงานในเบื้องต้นต่อผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้างโดยทันที มีการสอบสวนหาสาเหตุเกี่ยวกับอุบัติเหตุและโรคอันเนื่องมาจากการทำงาน มีการรายงานผลการสอบสวนอุบัติเหตุ และโรคเนื่องมาจากการทำงานต่อผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้างพร้อมข้อเสนอแนะ และมีการนำไปพิจารณาแก้ไข มีการวิเคราะห์ข้อมูลการประสบอันตรายเพื่อหาแนวทางป้องกันแก้ไข มีการบันทึก รวบรวมข้อมูลการประสบอันตรายเป็นประจำทุกเดือน และนำมาจัดทำเป็นสถิติ มีการนำเสนอสถิติของการประสบอันตรายต่อลูกจ้าง หัวหน้างาน และนายจ้าง พร้อมแนวทางป้องกัน มีการรายงานเกี่ยวกับผลการปฏิบัติด้านความปลอดภัยตามกำหนดต่อราชการ (แบบรายงานผลการปฏิบัติหน้าที่ฯ ทุกๆ 3 เดือน หรือที่เรียกว่าแบบ จป.3) มีการสืบค้นหรือวิเคราะห์อันตรายในสถานประกอบการและเสนอแนะมาตรการในการปรับปรุงแก้ไข มีการจัดกิจกรรมเพื่อการกระตุ้นและรณรงค์ด้านความปลอดภัยในสถานประกอบการตามข้อเสนอของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพ เช่น การประกวดคำขวัญ โปสเตอร์ เป็นต้น มีการจัดกิจกรรมเพื่อปรับปรุงสภาพการทำงาน หรือคุณภาพงาน ในสถานประกอบการ ตามข้อเสนอของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพ เช่น 5 ส. QCC เป็นต้น การเข้าร่วมประชุมหรือสัมมนา (Seminar) ด้านความปลอดภัยของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพ มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ด้านความปลอดภัยแก่ลูกจ้าง นายจ้าง หรือบุคคลภายนอกตามข้อเสนอของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพ หรือโดยเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพ การเขียนบทความด้านความปลอดภัย และการศึกษาอบรมเพิ่มเติมด้านความปลอดภัยของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพ การประสานงาน และการเข้าร่วมกิจกรรมด้านความปลอดภัยกับหน่วยงานภายนอกของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพ เช่น งานสัปดาห์ความปลอดภัยในการทำงาน เป็นต้น การเป็นวิทยากรด้านความปลอดภัยในสถานประกอบการหรือหน่วยงานภายนอกของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพ การปฏิบัติตามกฎระเบียบด้านความปลอดภัยอย่างเคร่งครัด เพื่อเป็นแบบอย่างของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพ การเป็นเลขานุการหรือกรรมการหรือประธาน ในคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และ

สภาพแวดล้อมในการทำงานของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพ การประสบอันตรายจากการทำงาน และการตรวจร่างกายประจำปีในรอบ 2 ปีที่ผ่านมาของ เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพ การเข้าเป็นสมาชิกขององค์การสมาคมหรือ สถาบันด้านความปลอดภัยของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพ การได้รับการยกย่องหรือชมเชยจากนายจ้าง ลูกจ้าง หรือหน่วยงานภายนอกเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงาน หรือการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพ การประเมินผลการปฏิบัติงาน พร้อมปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อนายจ้างอย่างน้อยปีละ 1 ครั้งโดย เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพ

ส่วนที่ 4 เป็นส่วนข้อมูลที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับสถิติการประสบอันตรายเนื่อง จากการทำงานของลูกจ้างในรอบ 2 ปีที่ผ่านมาในสถานประกอบการของตน ได้แก่ กรณีที่ ลูกจ้างเสียชีวิต กรณีทุพพลภาพ กรณีสูญเสียอวัยวะ กรณีหยุดงานเกิน 3 วัน กรณีหยุดงาน ไม่เกิน 3 วัน และกรณีไม่หยุดงาน เกี่ยวกับข้อคิดเห็นด้านมาตรการควบคุม และป้องกันการ ประสบอันตรายที่ควรดำเนินการในสถานประกอบการของตน เกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทาง หรือมาตรการในการสร้างจิตสำนึกด้านความปลอดภัยแก่ลูกจ้างต่อกระทรวงแรงงานและ สวัสดิการสังคม และทัศนคติประจำตัวด้านความปลอดภัย

ส่วนที่ 5 เป็นส่วนที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการประเมินผลโดยการสัมภาษณ์ และการประเมินผลจากเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพ โดยมี รายละเอียดเพื่อการพิจารณา 3 ด้านซึ่งประกอบด้วย

ด้านบุคลิกภาพ ได้แก่ การพูด สันทนา การแสดงออก ความเชื่อมั่นในตัวเอง ปฏิภาณไหวพริบ การควบคุมอารมณ์ด้านความรู้และทัศนคติด้านความปลอดภัยในการทำงาน ซึ่งจะมีรายละเอียดในการสัมภาษณ์ประกอบด้วยเหตุใดท่านจึงมีความสนใจด้านความปลอดภัย ในการทำงาน ท่านเข้าใจความหมายของคำว่าความปลอดภัยในการทำงาน และโรคจากการ ทำงานอย่างไร เหตุใดจึงต้องมีการส่งเสริมความปลอดภัยในการทำงาน ความปลอดภัยในการ ทำงานมีประโยชน์อย่างไร ผลกระทบที่ได้รับเมื่อเกิดการประสบอันตรายมีอะไรบ้าง สถานที่ ทำงานของท่านมีสภาพการทำงานที่ไม่ปลอดภัยอย่างไร และจะมีวิธีป้องกันมิให้เกิดการประสบ- อันตรายได้อย่างไร แนวความคิดในการป้องกันมิให้เกิดการประสบอันตรายจากการทำงาน ผู้ที่มี บทบาทสำคัญในการป้องกันอันตรายจากการทำงานคือใคร เพราะเหตุใดและจะดำเนินการด้าน ความปลอดภัยต่อไปอย่างไร เป็นต้น ด้านแนวความคิดในการพัฒนาความปลอดภัยในการ ทำงาน ซึ่งจะมีรายละเอียดในการสัมภาษณ์ประกอบด้วยรัฐบาล นายจ้าง ลูกจ้าง ควรมีบทบาท

อย่างไรในการส่งเสริมความปลอดภัย หน่วยงานและภาคเอกชนอื่นๆ จะสนับสนุนงานความปลอดภัยได้อย่างไร ท่านมีวิธีการใดบ้างนอกเหนือจากการทำงานร่วมกันระหว่างนายจ้างและลูกจ้างในคณะกรรมการความปลอดภัยฯ กลยุทธ์อะไรที่จะช่วยจูงใจลูกจ้างให้สนใจและร่วมมือกันดำเนินงานด้านความปลอดภัย กลยุทธ์อะไรที่จะช่วยจูงใจนายจ้างให้สนใจดำเนินงานด้านความปลอดภัย วิธีการที่จะทำให้ได้รับการคัดเลือกเป็นสถานประกอบการดีเด่น และการปลูกฝังแนวความคิดด้านความปลอดภัยควรเริ่มอย่างไรและเมื่อใด เป็นต้น ด้านการเป็นที่ยอมรับของนายจ้างและระดับบริหาร ลูกจ้าง สหภาพแรงงาน คณะกรรมการลูกจ้าง หัวหน้างาน คณะกรรมการความปลอดภัยฯ องค์กร และหน่วยงานภายนอก

2. การสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานได้มอบหมายให้กองตรวจความปลอดภัย ซึ่งมีภารกิจหน้าที่หลักที่สำคัญในการกำกับดูแลให้สถานประกอบการและรัฐวิสาหกิจปฏิบัติตามกฎหมายความปลอดภัยในการทำงานและส่งเสริมความปลอดภัยและสุขภาพอนามัย ดำเนินการเกี่ยวกับการประกวดสถานประกอบการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน การประกวดคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และการประกวดเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพ ซึ่งมีการดำเนินการทั้งในระดับจังหวัด และระดับประเทศ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องขอความร่วมมือจากทุกส่วนทั้งในด้านการปฏิบัติและการประชาสัมพันธ์ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ และเป็นไปตามแผนงาน โดยได้รับความร่วมมือและการสนับสนุนจากหน่วยงานองค์กรในด้านต่างๆ ดังนี้

2.1 การสนับสนุนจากส่วนราชการ

ในการประกวดคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพนี้ หน่วยงานราชการในสังกัดกระทรวงแรงงาน และหน่วยงานราชการอื่นๆ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคมีส่วนสำคัญในการทำให้ภารกิจต่างๆ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ซึ่งได้แก่

(1) หน่วยงานในสังกัดกระทรวงแรงงานในส่วนภูมิภาค

- สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัด มีภารกิจหน้าที่รับผิดชอบการประกวดในระดับจังหวัด ในพื้นที่ของจังหวัดนั้นๆ นับตั้งแต่การประชาสัมพันธ์ และเชิญชวนการเข้าร่วมการประกวด การชี้แจงให้คำแนะนำการตรวจคัดเลือก และการจัดส่ง

ข้อมูลมายังส่วนกลางและที่สำคัญยังเป็นหน่วยงานที่จะทำให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ในการดำเนินงานประกวดสถานประกอบการ

- ศูนย์ความปลอดภัยในการทำงานพื้นที่ มีภารกิจหน้าที่สนับสนุนการดำเนินงานของสำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดในพื้นที่รับผิดชอบ และนับว่าเป็นหน่วยงานที่สำคัญที่สนับสนุนการตรวจคัดเลือกในระดับจังหวัด

(2) หน่วยงานในสังกัดกระทรวงแรงงานในส่วนกลาง คือ

- กลุ่มงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานพื้นที่ ซึ่งมีภารกิจหน้าที่รับผิดชอบการประกวดในระดับจังหวัดในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ในลักษณะเช่นเดียวกับสำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดในส่วนภูมิภาค

- ศูนย์ความปลอดภัยในการทำงานพื้นที่ในกรุงเทพมหานคร มีภารกิจหน้าที่สนับสนุนการดำเนินงานของกลุ่มงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานพื้นที่

(3) หน่วยงานราชการหรือองค์กรอื่นๆ ได้แก่

- คณะอนุกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานจังหวัดในทุกจังหวัด ซึ่งจะมีอนุกรรมการมาจากหน่วยงานราชการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในจังหวัด และเป็นคณะอนุกรรมการที่มีสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดเป็นเลขานุการของคณะอนุกรรมการ มีส่วนสำคัญในการสนับสนุนและให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงาน การแก้ไขปัญหา อุปสรรค และการพัฒนาการประกวดให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

- หน่วยงานราชการอื่นๆ เช่น กรมโรงงานอุตสาหกรรม กรมโยธาธิการ กรมควบคุมมลพิษ กรมควบคุมโรค กรมอนามัย ได้สนับสนุนในด้านการประชาสัมพันธ์และส่งผู้แทนเข้าร่วมเป็นอนุกรรมการหรือคณะทำงานที่เกี่ยวข้องตามที่ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี

2.2 การสนับสนุนจากองค์การนายจ้าง องค์กรลูกจ้าง ชมรมตัวแทนนายจ้าง ตัวแทนลูกจ้าง และเจ้าของสถานประกอบการ

การประกวดในด้านต่างๆ ที่กล่าวแล้วข้างต้น นอกจากจะได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานราชการต่างๆ แล้วยังได้รับการสนับสนุนจากองค์การและบุคคลอื่นๆ อีกเช่นเดียวกัน อาทิเช่น สมาคมนายจ้าง จำนวน 11 สมาคม สมาคมลูกจ้างจำนวน 9 สมาคมเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน สมาคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย เป็นต้น

2.3 การสนับสนุนค่าใช้จ่าย

ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการประกวดสถานประกอบการ คณะกรรมการ

ความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และการประกวดเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพ ในแต่ละปีจะมีการใช้งบประมาณในการดำเนินการในเรื่องนี้ประมาณ 6 – 7 ล้านบาท โดยจะมีที่มาของงบประมาณที่สำคัญ ได้แก่

- งบประมาณประจำปีของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน
- งบสนับสนุนจากดอกผลของกองทุนเงินทดแทน
- รายได้จากการเข้าร่วมกิจกรรมของบริษัทและห้างร้านต่างๆ ที่ร่วมแสดง

ในนิทรรศการความปลอดภัย ในงานสัปดาห์ความปลอดภัยในการทำงานแห่งชาติ โดยเป็นค่าเช่าคูหานิทรรศการ

งบประมาณที่ได้รับได้นำไปเป็นค่าใช้จ่ายในเรื่องที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

- ค่าพิมพ์แบบเสนอข้อและคู่มือการพิจารณาให้คะแนนสำหรับเจ้าหน้าที่
- ค่าใช้จ่ายสำหรับการประชุมคณะอนุกรรมการประกวดสถานประกอบกิจการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน
- ค่าใช้จ่ายของคณะทำงานตรวจคัดเลือกเพื่อพิจารณาให้ได้รับรางวัลในระดับประเทศ
- ค่าจัดทำถ้วยรางวัล โล่รางวัล และใบประกาศนียบัตร
- งบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานของจังหวัด และหน่วยงานของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานในกรุงเทพมหานคร
- ค่าจัดทำวีดิทัศน์ เพื่อนำเสนอผลงานของสถานประกอบกิจการในงานสัปดาห์ความปลอดภัยในการทำงานแห่งชาติ
- ค่าใช้จ่ายอื่นๆ

2.4 การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

ได้ดำเนินการประชาสัมพันธ์เพื่อเชิญชวนสถานประกอบกิจการและผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยใช้สื่อในรูปแบบต่างๆ เช่น

- Website ของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน (www.labour.go.th)
- Website ของกระทรวงแรงงาน (www.mol.go.th)
- Website ด้านความปลอดภัย (www.thaisafety.net)
- วิทยุแรงงาน (FM.92.5 MHz)
- รายการฟังสนายสไตส์แรงงาน (AM.837 MHz)

- สถาบันวิทยุเครือข่ายของกรมประชาสัมพันธ์
- สื่อหนังสือพิมพ์ต่างๆ
- ป้ายผ้าประชาสัมพันธ์

3 ลักษณะการประกวดสถานประกอบกิจการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

3.1 การแต่งตั้งคณะกรรมการ

ในการดำเนินการประกวดสถานประกอบกิจการ คณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพ เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปด้วยความเรียบร้อยมีประสิทธิภาพ และทันกำหนดเวลา จึงจำเป็นต้องแต่งตั้งคณะกรรมการชุดต่างๆ เพื่อปฏิบัติงานและดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

- คณะทำงานกำหนดแนวทางการคัดเลือกและกิจกรรมการประกวด
- คณะทำงานตรวจคัดเลือกและที่ปรึกษา
- คณะทำงานอำนวยความสะดวกและประสานงาน
- คณะทำงานด้านการเงินและสนับสนุนการปฏิบัติงาน
- คณะทำงานจัดทำรางวัล
- คณะทำงานประชาสัมพันธ์
- คณะทำงานด้านการนำเสนองานของสถานประกอบกิจการที่เกี่ยวข้องกับ

แฟ้มเอกสารที่ส่งเข้าประกวด

- คณะทำงานจัดทำวิดิทัศน์เพื่อเสนองานของสถานประกอบกิจการ
- คณะทำงานด้านพิธีการมอบรางวัล

3.2 การประชุมคณะกรรมการประกวดสถานประกอบกิจการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

คณะกรรมการประกวดสถานประกอบกิจการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการจัดงาน สืบค้นหาความปลอดภัยในการทำงาน มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงเกี่ยวกับการประกวดสถานประกอบกิจการ คณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการ

ทำงาน และเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพ จึงให้มีการประชุม เพื่อพิจารณาในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

- กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และกิจกรรมในการประกวดสถานประกอบกิจการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน
- วางแผนการดำเนินงานในกิจกรรมการประกวดสถานประกอบกิจการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน
- กำหนดรูปแบบรางวัล
- การพิจารณาค่าใช้จ่ายในการดำเนินการประกวดสถานประกอบกิจการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน
- การพิจารณาผลการคัดเลือกสถานประกอบกิจการในระดับจังหวัดหรือพื้นที่กรุงเทพมหานคร
- การแต่งตั้งคณะทำงานที่ปรึกษาและตรวจคัดเลือกเพื่อพิจารณาให้ได้รับรางวัลในระดับประเทศ
- การพิจารณาผลการคัดเลือกสถานประกอบกิจการในระดับประเทศของคณะตรวจคัดเลือก
- การพิจารณาให้รางวัลเกียรติยศสำหรับสถานประกอบกิจการที่ได้รับรางวัลติดต่อกันตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป
- การพิจารณาแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการ
- การพิจารณารูปแบบการนำเสนอผลงานของสถานประกอบกิจการที่ได้รับรางวัลในระดับประเทศในงานสัปดาห์ความปลอดภัยในการทำงานแห่งชาติ
- การพิจารณารูปแบบการนำเสนอผลงานของสถานประกอบกิจการที่ได้รับรางวัลในระดับประเทศในช่วงการสัมมนาวิชาการต่อผู้เข้ารับการสัมมนาในงานสัปดาห์ความปลอดภัยในการทำงานแห่งชาติ

3.3 รูปแบบการประกวด หลักเกณฑ์ เงื่อนไขการประกวด และรางวัล

ในการประกวดสถานประกอบกิจการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ซึ่งเป็นกิจกรรมรณรงค์ส่งเสริมและกระตุ้นจิตสำนึกด้านความปลอดภัยในการทำงาน ในงานสัปดาห์ความปลอดภัยในการทำงานแห่งชาติ โดยมีกองตรวจความปลอดภัย ในสังกัดกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กระทรวงแรงงาน เป็นหน่วยงานรับผิดชอบและดำเนินงานนั้น ได้มีขอบเขตการประกวดออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

ประเภทสถานประกอบกิจการ ประเภทคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และประเภทเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพ นอกจากนี้ ในประเภทสถานประกอบกิจการ ได้กำหนดประเภทกิจการที่สามารถเข้าร่วมการประกวด ออกเป็น 4 กิจการ ได้แก่ ประเภทอุตสาหกรรม ประเภทกิจการขนส่ง ประเภทกิจการก่อสร้าง และประเภทกิจการบริการ โดยแบ่งกลุ่มขนาดของสถานประกอบกิจการตามจำนวนลูกจ้าง ซึ่งรวมถึงลูกจ้างของผู้รับเหมาด้วย ออกเป็น 4 ขนาด คือ สถานประกอบกิจการที่มีจำนวนลูกจ้างตั้งแต่ 1 ถึง 49 คน สถานประกอบกิจการที่มีลูกจ้าง ตั้งแต่ 50 ถึง 99 คน สถานประกอบกิจการที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 100 ถึง 499 คน และสถานประกอบกิจการที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 500 คนขึ้นไป

การเสนอชื่อเพื่อรับการพิจารณาเป็นสถานประกอบกิจการดีเด่นด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน เนื่องจากสถานประกอบกิจการบางแห่งยังขาดความพร้อมรวมทั้งการดำเนินงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานยังไม่ครบถ้วน เช่น สถานประกอบกิจการบางแห่งได้มีการบริหารจัดการและมีการดำเนินงานในด้านความปลอดภัยในการทำงานที่ชัดเจน แต่ยังขาดความชัดเจนในด้านการบริหารจัดการและการดูแลสุขภาพอนามัยของพนักงาน หรือสถานประกอบกิจการบางแห่งได้มีการบริหารจัดการในด้านการดูแลสุขภาพแวดล้อมในการทำงานและด้านสิ่งแวดล้อมที่ชัดเจน แต่ยังขาดความสมบูรณ์ในด้านการบริหารจัดการด้านความปลอดภัยในการทำงาน หรือยังขาดความสมบูรณ์ในด้านการจัดการและดูแลสุขภาพอนามัยของพนักงาน เป็นต้น ดังนั้น เพื่อให้สถานประกอบกิจการต่างๆ ได้มีส่วนร่วมในการเข้าร่วมการประกวดสถานประกอบกิจการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน จึงกำหนดให้สถานประกอบกิจการสามารถเสนอชื่อเพื่อรับการพิจารณาให้ได้รับรางวัลได้ตามความประสงค์ ได้แก่ การขอเสนอชื่อเพื่อรับการพิจารณาในทุกด้าน คือ ด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน หรือการขอเสนอชื่อเพื่อรับการพิจารณาในด้านใดด้านหนึ่ง คือ ด้านการบริหารและคุ้มครองความปลอดภัยในการทำงาน หรือด้านการบริหารและคุ้มครองสุขภาพอนามัย หรือด้านการจัดการและดูแลสุขภาพแวดล้อมในการทำงานหรือมากกว่าหนึ่งด้าน ซึ่งจะมีรางวัลทั้งในระดับจังหวัดและระดับประเทศ ยกเว้นการเสนอชื่อคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพตามที่กฎหมายกำหนด จะไม่สามารถเสนอชื่อเพื่อรับการพิจารณาให้ได้รับรางวัลได้

หากไม่เสนอชื่อในประเภทสถานประกอบกิจการในเบื้องต้นก่อน และสถานประกอบกิจการจะต้องเข้าร่วมการประกวดทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน โดยจะต้องมีคะแนนอยู่ในเกณฑ์ที่จะได้รับการพิจารณาให้ได้รับรางวัลระดับประเทศ จึงจะได้รับการพิจารณาให้คณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพได้รับรางวัลต่อไป เนื่องจากมีเฉพาะรางวัลในระดับประเทศ ดังรายละเอียดตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการเข้าร่วมประกวดและการได้รับการพิจารณาให้ได้รับรางวัลระดับจังหวัดและระดับประเทศ

ประเภทกิจการ	วัตถุประสงค์ในการได้รับการพิจารณาให้ได้รับรางวัล	รางวัลที่จะได้รับ (ขึ้นอยู่กับคะแนนที่ได้)	เงื่อนไขเพิ่มเติม
อุตสาหกรรม - ขนส่ง	<ul style="list-style-type: none"> - ด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน (รวมทุกด้าน) - ด้านบริหารและคุ้มครองความปลอดภัย - ด้านบริหารและคุ้มครองสุขภาพอนามัย - ด้านการจัดการและดูแลสภาพแวดล้อมในการทำงาน - หรือด้านหนึ่งด้านใด รวมกัน 2 ด้าน 	<ul style="list-style-type: none"> - โฉรางวัลระดับจังหวัดด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน - ถ้วยรางวัลระดับประเทศด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน - ประกาศนียบัตรดีเด่น หรือชมเชยในระดับจังหวัดในด้านนั้น ๆ 	<p>สามารถเสนอชื่อคณะกรรมการความปลอดภัยฯ และเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพ เพื่อให้ได้รับการพิจารณารางวัลในระดับประเทศได้เพิ่มเติม</p>

ตารางที่ 1 แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการเข้าร่วมประกวดและการได้รับการพิจารณาให้ได้รับรางวัลระดับจังหวัดและระดับประเทศ (ต่อ)

ประเภท กิจการ	วัตถุประสงค์ในการ การพิจารณา ให้ได้รับ รางวัล	รางวัลที่จะได้รับ (ขึ้นอยู่กับคะแนนที่ได้)	เงื่อนไขเพิ่มเติม
ก่อสร้างและ บริการ	ด้านความปลอดภัย อาชีว- อนามัย และสภาพแวดล้อม ในการทำงาน	- ประกาศนียบัตรชมเชยระดับ จังหวัดด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อม ในการทำงาน - โล่รางวัลระดับจังหวัดด้าน ความปลอดภัย อาชีวอนามัย และ สภาพแวดล้อมในการทำงาน - ถ้วยรางวัลระดับประเทศด้าน ความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน	- สำหรับกิจการก่อสร้าง สามารถเสนอชื่อคณะ กรรมการความปลอดภัยฯ และ จป.ระดับวิชาชีพ เพื่อให้ได้รับการพิจารณา รางวัลในระดับประเทศได้ เพิ่มเติม

เกณฑ์การพิจารณาเพื่อให้ได้รับรางวัลสถานประกอบกิจการ คณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพในระดับจังหวัดและระดับประเทศ มีหลักเกณฑ์ที่สำคัญดังต่อไปนี้

- ประเภทอุตสาหกรรม กิจการก่อสร้าง และกิจการบริการ จะพิจารณาจากผลงานต่อเนื่องใน 2 ปีที่ผ่านมา

- ประเภทกิจการก่อสร้าง จะพิจารณาจากผลงานใน 1 ปีที่ผ่านมา

- การพิจารณาผลงาน จะพิจารณาจากเอกสาร หลักฐาน ร่วมกับการสอบถามข้อมูลและการตรวจเยี่ยมในสถานประกอบกิจการ

- กรณีที่จะได้รับการพิจารณาเพื่อให้ได้รับรางวัลต่าง ๆ นั้น สถานประกอบกิจการต้องได้รับคะแนนในหมวดนโยบายและการจัดการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ตั้งแต่ 80 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไปก่อน จึงจะได้รับการพิจารณาเพื่อให้ได้รับในด้านที่เสนอชื่อเพื่อขอรับการพิจารณาตามความประสงค์ โดยในขั้นต้นจะเป็นการพิจารณาคัดเลือกให้ได้รับรางวัลในระดับจังหวัด และถ้ามีคะแนนอยู่ในเกณฑ์ จึงจะได้รับ

การพิจารณาให้ได้รับรางวัลในระดับประเทศต่อไป รวมทั้งหากประสงค์เสนอชื่อคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพ เพื่อพิจารณาให้ได้รับรางวัล จึงจะได้รับการพิจารณาเพื่อให้ได้รับรางวัล ซึ่งมีรางวัลเฉพาะในระดับประเทศเท่านั้น โดยรางวัลระดับประเทศสำหรับสถานประกอบกิจการ ดีเด่นด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานจะต้องมีคะแนนตั้งแต่ 90 เปอร์เซนต์ขึ้นไป และสำหรับคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพ จะต้องมีความคะแนนตั้งแต่ 90 เปอร์เซนต์ขึ้นไปเช่นเดียวกัน สำหรับเกณฑ์การพิจารณาที่จะได้รับรางวัลในระดับจังหวัด เป็นไปตามรายละเอียดตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับเกณฑ์การพิจารณาให้ได้รับรางวัลระดับจังหวัดและพื้นที่กรุงเทพมหานคร

ประเภทรางวัล	เกณฑ์คะแนน							
	ชุดที่ 1				ชุดที่ 2		ชุดที่ 3	
	หมวดที่ 1	หมวดที่ 2	หมวดที่ 3	หมวดที่ 4	หมวดที่ 1	หมวดที่ 2	หมวดที่ 1	หมวดที่ 2
โลรางวัลดีเด่น	≥ 80	≥ 80	≥ 80	≥ 80				
1.1 อุตสาหกรรม - ขนส่ง								
1.2 ก่อสร้าง					≥ 80	≥ 80		
1.3 บริการ							≥ 80	≥ 80
ประกาศนียบัตรดีเด่นสำหรับ								
อุตสาหกรรม - ขนส่ง								
ด้านบริหารและคุ้มครองความปลอดภัย	80	80	< 80	< 80				
ด้านบริหารและคุ้มครองสุขภาพ-อนามัย	80	< 80	80	< 80				
ด้านการจัดการและดูแลสภาพแวดล้อม	80	< 80	< 80	80				
ด้านบริหารและคุ้มครองความปลอดภัย	80	80	80	< 80				
และด้านบริหารและคุ้มครองสุขภาพ-อนามัย	80	80	< 80	80				
ด้านบริหารและคุ้มครองความปลอดภัย	80	80	< 80	80				
และด้านการจัดการและดูแลสภาพแวดล้อม	80	80	< 80	80				
- ด้านบริหารและคุ้มครองสุขภาพ-อนามัยและด้านการจัดการและดูแลสภาพแวดล้อม	≥ 80	< 80	≥ 80	≥ 80				

ตารางที่ 2 แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับเกณฑ์การพิจารณาให้ได้รับรางวัลระดับจังหวัดและพื้นที่กรุงเทพมหานคร (ต่อ)

ประเภทรางวัล	เกณฑ์คะแนน							
	ชุดที่ 1				ชุดที่ 2		ชุดที่ 3	
	หมวดที่ 1	หมวดที่ 2	หมวดที่ 3	หมวดที่ 4	หมวดที่ 1	หมวดที่ 2	หมวดที่ 1	หมวดที่ 2
3. ประกาศนียบัตรดีเด่นสำหรับก่อสร้างและบริการ	ไม่มีรางวัลนี้ เนื่องจากจะได้รับโล่รางวัล							
4. ประกาศนียบัตรชมเชยสำหรับ อุตสาหกรรม-ขนส่ง - ด้านบริหารและคุ้มครองความปลอดภัย	≥ 80	≥ 70 แต่ ≤ 80	< 70	< 70				
- ด้านบริหารและคุ้มครองสุขภาพอนามัย	≥ 80	< 70	≥ 70 แต่ ≤ 80	< 70				
- ด้านการจัดการและดูแลสภาพแวดล้อมฯ	≥ 80	< 70	< 70	≥ 70 แต่ ≤ 80				
- ด้านบริหารและคุ้มครองความปลอดภัยและด้านบริหารและคุ้มครองสุขภาพอนามัย	≥ 80	≥ 70 แต่ ≤ 80	≥ 70 แต่ ≤ 80	< 70				
- ด้านบริหารและคุ้มครองความปลอดภัยและด้านการจัดการและดูแลสภาพแวดล้อมฯ	≥ 80	≥ 70 แต่ ≤ 80	< 70	≥ 70 แต่ ≤ 80				
- ด้านบริหารและคุ้มครองสุขภาพอนามัยและด้านการจัดการและดูแลสภาพแวดล้อมฯ	≥ 80	< 70	≥ 70 แต่ ≤ 80	≥ 70 แต่ ≤ 80				
5. ประกาศนียบัตรชมเชยสำหรับ กิจการก่อสร้าง - ด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน					≥ 80	≥ 70 แต่ ≤ 80		

ตารางที่ 2 แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับเกณฑ์การพิจารณาให้ได้รับรางวัลระดับจังหวัดและพื้นที่กรุงเทพมหานคร (ต่อ)

ประเภทรางวัล	เกณฑ์คะแนน							
	ชุดที่ 1				ชุดที่ 2		ชุดที่ 3	
	หมวดที่ 1	หมวดที่ 2	หมวดที่ 3	หมวดที่ 4	หมวดที่ 1	หมวดที่ 2	หมวดที่ 1	หมวดที่ 2
6. ประกาศนียบัตรชมเชยสำหรับกิจการบริการ - ด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน							≥ 80	≥ 70 แต่ ≤ 80

- หมายเหตุ
1. $\geq$ หมายถึง มากกว่าหรือเท่ากับ
  2. $<$ หมายถึง น้อยกว่า
  3. $\leq$ หมายถึง น้อยกว่าหรือเท่ากับ

อนึ่ง ในระหว่างปี พ.ศ. 2544 ถึง พ.ศ. 2547 ได้มีการปรับปรุงและเพิ่มเติมแบบเสนอชื่อให้มีความเหมาะสมกับประเภทกิจการ โดยในปี พ.ศ.2544 ได้ปรับปรุงแก้ไขและเพิ่มเติมแบบเสนอชื่อสำหรับการประกวดสถานประกอบกิจการทั้ง 4 ประเภทกิจการ และใช้ในการประกวดถึงปัจจุบัน ส่วนแบบเสนอชื่อคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพ ไม่ได้มีการปรับปรุง แก้ไข ดังรายละเอียดตามตารางที่ 3 สำหรับรูปแบบการพิจารณาให้รางวัลสำหรับสถานประกอบกิจการ คณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพ ในระหว่างปี พ.ศ. 2544 ถึง พ.ศ. 2547 มีรูปแบบเดียวกัน ดังรายละเอียดตามตารางที่ 4

ตารางที่ 3 แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับการปรับปรุงแบบเสนอชื่อเพื่อพิจารณาสำหรับการประกวด
สถานประกอบกิจการ คณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพ -
แวดล้อมในการทำงาน และเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพ
ระหว่าง พ.ศ.2542 ถึง พ.ศ.2547

ประเภทการประกวด	แบบเสนอชื่อที่ใช้ในการประกวด					
	พ.ศ. 2542	พ.ศ. 2543	พ.ศ. 2544	พ.ศ. 2545	พ.ศ. 2546	พ.ศ. 2547
สถานประกอบกิจการประเภทกิจการ อุตสาหกรรม - ขนส่ง	ชุดที่1	ชุดที่1	ชุดที่1	ชุดที่1	ชุดที่1	ชุดที่1
สถานประกอบกิจการประเภทกิจการ ก่อสร้าง	ไม่มี	ไม่มี	ชุดที่2	ชุดที่2	ชุดที่2	ชุดที่2
สถานประกอบกิจการประเภทกิจการ บริการ	ไม่มี	ไม่มี	ชุดที่3	ชุดที่3	ชุดที่3	ชุดที่3
คณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน	ชุดที่2	ชุดที่2	ชุดที่4	ชุดที่4	ชุดที่4	ชุดที่4
เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน ระดับวิชาชีพ	ชุดที่3	ชุดที่3	ชุดที่5	ชุดที่5	ชุดที่5	ชุดที่5

หมายเหตุ แบบเสนอชื่อสำหรับการสถานประกอบกิจการประเภทกิจการก่อสร้างและบริการ
ในปี พ.ศ.2542 และ พ.ศ.2543 ไม่มีแบบเสนอชื่อเป็นการเฉพาะแต่ใช้ร่วมกับ
แบบเสนอชื่อชุดที่ 1

ตารางที่ 4 แสดงประเภทรางวัลในการประกวดสถานประกอบกิจการ คณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพ ในระดับจังหวัดและระดับประเทศ ระหว่างปี พ.ศ. 2542 ถึง พ.ศ.2547

ประเภทการประกวด	ประเภทรางวัลในระดับจังหวัด และระดับประเทศ					
	พ.ศ. 2542	พ.ศ. 2543	พ.ศ. 2544	พ.ศ. 2545	พ.ศ. 2546	พ.ศ. 2547
	← มีรางวัลในระดับจังหวัดและระดับประเทศ →					
1. ประเภทสถานประกอบกิจการ	← มีรางวัลในระดับจังหวัด มีเฉพาะรางวัลในระดับประเทศ →					
2. ประเภทคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน	← ไม่มีรางวัลในระดับจังหวัด มีเฉพาะรางวัลในระดับประเทศ →					
3. ประเภทเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพ	← ไม่มีรางวัลในระดับจังหวัด มีเฉพาะรางวัลในระดับประเทศ →					

3.4 ขั้นตอนการประกวด

ในการประกวดสถานประกอบกิจการ คณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน มีหลักเกณฑ์เงื่อนไข และวิธีการประกวดสถานประกอบกิจการดีเด่นด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน คณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพ โดยมีหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการ ดังนี้

3.4.1 ผลงานที่จะใช้ประกอบการพิจารณา

- สำหรับกิจการอุตสาหกรรม – ขนส่งและบริการ ใช้ผลงานการดำเนินการเกี่ยวกับความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ต่อเนื่อง 2 ปี
- สำหรับกิจการก่อสร้าง ใช้ผลงานการดำเนินการเกี่ยวกับความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ที่อยู่ระหว่างดำเนินการภายใน 1 ปี

3.4.2 ขั้นตอนการพิจารณาคัดเลือก

- ขั้นตอนที่ 1 สถานประกอบกิจการผ่านการพิจารณารางวัลในระดับจังหวัดหรือพื้นที่กรุงเทพมหานครก่อน

- ชั้นตอนที่ 2 สถานประกอบกิจการที่ได้รับรางวัลดีเด่นด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานในระดับจังหวัดและพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยมีคะแนนตั้งแต่ 90 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป จะพิจารณาเพิ่มเติมเพื่อให้ได้รับรางวัลระดับประเทศ ดังนี้

- สถานประกอบกิจการดีเด่นด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

- คณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานดีเด่น (เป็นคณะกรรมการตามกฎหมาย และประสงค์ขอรับการพิจารณารางวัล)

- เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพดีเด่น (สถานประกอบกิจการแต่ละแห่งสามารถส่งเข้ารับการพิจารณาได้ 1 คน ทั้งนี้เป็นเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพ ตามกฎหมาย และประสงค์ขอรับการพิจารณารางวัล)

3.4.3 การพิจารณาให้คะแนน จะพิจารณาให้คะแนนจากข้อมูล เอกสาร และหลักฐานที่สถานประกอบกิจการจัดส่งให้พร้อมแบบเสนอชื่อ เช่น ประกาศ คำสั่งแบบฟอร์ม เอกสาร หนังสือ หลักสูตรอบรม แผนงาน ภาพถ่าย เป็นต้น รวมทั้งการตรวจเยี่ยม การสอบถามข้อมูล และการสัมภาษณ์

4. ผลสำเร็จของการประกวดสถานประกอบกิจการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

4.1 การเสริมสร้างประสิทธิภาพการดำเนินงานแก่เจ้าหน้าที่กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานและผู้ประกอบกิจการนายจ้างในกิจกรรมการประกวดสถานประกอบกิจการดีเด่นด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ให้สัมฤทธิ์ผล โดยได้ดำเนินการเสนอโครงการ ดังนี้

4.1.1 การจัดโครงการเตรียมความพร้อมการประกวดสถานประกอบกิจการดีเด่นด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

การดำเนินงานตามโครงการเตรียมความพร้อมการประกวดสถานประกอบกิจการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานนั้น ได้เริ่มดำเนินการเมื่อปี พ.ศ.2544 จนถึงปัจจุบัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนการประกวดสถานประกอบกิจการดีเด่นด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เนื่องจากรูปแบบโครงการจะเป็นการชี้ทางแก่เจ้าหน้าที่ของ

กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ซึ่งปฏิบัติงานอยู่ ณ สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน จังหวัด และกลุ่มงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานพื้นที่ ซึ่งทำหน้าที่ในการตรวจสอบ สถานประกอบกิจการให้ทราบและเข้าใจในมาตรฐานและหลักเกณฑ์การประกวด สถานประกอบกิจการดีเด่นได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นแนวทางเดียวกันทั่วประเทศ สามารถให้คำปรึกษาและเชิญชวนสถานประกอบกิจการเข้าร่วมการประกวดได้มากยิ่งขึ้น และ ในส่วนของผู้ประกอบการนายจ้างนั้นจะได้ทราบแนวทางการดำเนินงานการประกวด สถานประกอบกิจการดีเด่นด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน มีความรู้ความเข้าใจในหลักเกณฑ์การพิจารณาตามแบบการประกวดได้อย่างถูกต้อง และมีเวลา สำหรับการเตรียมการล่วงหน้าเพียงพอในการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดเตรียมเอกสาร หลักฐานต่างๆ สำหรับการให้ตรวจสอบและแนวทางที่จะพิจารณาให้เป็นสถานประกอบ- กิจการทั้งในการประกวดระดับจังหวัดและการประกวดในระดับประเทศโดยมีผลการดำเนินงาน ตามโครงการ ดังรายละเอียดตามตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แสดงผลการดำเนินงานตามโครงการเตรียมความพร้อมการประกวดสถานประกอบ- กิจการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ระหว่างปี พ.ศ. 2544 ถึง พ.ศ. 2547

ประเภทผู้เข้าร่วมโครงการ	จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ (คน)			
	พ.ศ.2544	พ.ศ.2545	พ.ศ.2546	พ.ศ.2547
1. นายจ้าง/ ผู้แทน/ เจ้าหน้าที่ความ ปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพ	496	652	512	500
2. เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบ (ภาคราชการ)	145	141	187	152
รวม	641	793	699	652

หมายเหตุ เป้าหมายผู้เข้ารับการอบรม 500 คนต่อปี และปี พ.ศ.2547 ดำเนินโครงการ จำนวน 5 รุ่น ในเดือน มกราคม พ.ศ. 2547

4.2 การดำเนินงานของคณะอนุกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพ- แวดล้อมในการทำงาน ประจำจังหวัด

คณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานประจำจังหวัด แต่งตั้งโดยคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 102 ประกอบมาตรา 84 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 ซึ่งคณะกรรมการฯ ชุดนี้ จะมีผู้ว่าราชการจังหวัดหรือรองผู้ว่าราชการจังหวัดของแต่ละจังหวัดเป็นประธานอนุกรรมการ โดยมีอนุกรรมการจากหน่วยราชการ อาทิเช่น สาธารณสุขจังหวัด อุตสาหกรรมจังหวัด โยธาและผังเมืองจังหวัด และมีอนุกรรมการจากผู้แทนนายจ้าง ผู้แทนลูกจ้าง โดยมีสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดเป็นอนุกรรมการและเลขานุการ คณะอนุกรรมการฯ ดังกล่าวมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1. กำหนดแผนงาน มาตรการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานของผู้ใช้แรงงานในเขตจังหวัดให้สอดคล้องกันนโยบายด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน
2. ให้ความเห็นชอบและเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ต่อคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน
3. ประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานและติดตามสถานการณ์การประสบอันตรายและการเจ็บป่วยของผู้ใช้แรงงานในเขตจังหวัด
4. ส่งเสริมการรณรงค์เพื่อให้เกิดจิตสำนึกด้านความปลอดภัยในการทำงานให้แก่ นายจ้าง ลูกจ้าง และประชาชนทั่วไปในเขตจังหวัด
5. ส่งเสริม สนับสนุนการจัดงานสัปดาห์ความปลอดภัยในการทำงานระดับจังหวัด
6. ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานและเสนอความเห็นเกี่ยวกับการพัฒนางานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานของผู้ใช้แรงงาน เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายและแผนงานที่กำหนด
7. รายงานผลการดำเนินงานของคณะกรรมการและสรุปสถานการณ์ด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานในเขตจังหวัด ต่อคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ทุก 6 เดือน
8. แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อให้ปฏิบัติงานได้ตามความจำเป็น
9. ปฏิบัติงานอื่นใดตามที่คณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และ

สภาพแวดล้อมในการทำงานมอบหมาย

จากที่ผ่านมานับได้ว่าคณะอนุกรรมการฯ มีส่วนช่วยส่งเสริมกิจกรรมการประกวดสถานประกอบกิจการดีเด่นฯ ให้สำเร็จลุล่วงเป็นอย่างดี ทั้งในแง่การผลักดันการประกวด และการส่งเสริมความร่วมมือของสถานประกอบกิจการในระดับจังหวัด รวมทั้งสนับสนุนการคัดเลือกสถานประกอบกิจการดีเด่นระดับจังหวัด

4.3 จำนวนสถานประกอบกิจการที่ได้รับรางวัลระดับจังหวัดและระดับประเทศในการประกวดสถานประกอบกิจการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ประจำปี พ.ศ.2544 ถึง พ.ศ.2546 ดังรายละเอียดตามตารางที่ 6

ตารางที่ 6 แสดงภาพรวมของผลการดำเนินงานเกี่ยวกับการประกวดสถานประกอบกิจการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ระหว่างปี พ.ศ. 2544 ถึง พ.ศ. 2546

รายละเอียดในแต่ละด้าน	ผลการดำเนินงาน		
	พ.ศ. 2544	พ.ศ. 2545	พ.ศ. 2546
1. จำนวนสถานประกอบกิจการที่เข้าร่วมการประกวด (แห่ง)	185	257	328
2. จำนวนสถานประกอบกิจการที่ได้รับรางวัลระดับจังหวัด			
- โล่รางวัล (แห่ง)	97	155	216
- ประกาศนียบัตรดีเด่นและชมเชย (รางวัล)	98	99	122
3. จำนวนสถานประกอบกิจการที่ผ่านเข้าสู่การพิจารณาระดับประเทศ (แห่ง)	73	117	168
4. จำนวนสถานประกอบกิจการที่ได้รับรางวัลระดับประเทศ (แห่ง)	42	77	122
5. จำนวนคณะกรรมการความปลอดภัยฯ ดีเด่นระดับประเทศ (แห่ง)	4	2	1
6. จำนวนเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพ ดีเด่นระดับประเทศ (คน)	1	1	ไม่มี

4.4 พิธีมอบรางวัลในระดับจังหวัดและระดับประเทศ การมอบรางวัลให้แก่สถานประกอบกิจการที่ได้รับรางวัลในระดับจังหวัด จะกระทำในโอกาสที่เหมาะสม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับพิจารณาของสำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัด โดยอาจจัดพิธีมอบรางวัลขึ้น ณ สถานที่ที่เห็นสมควร ส่วนในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ซึ่งมีหน่วยงานรับผิดชอบหลายพื้นที่นั้น ที่ผ่านมาได้จัดพิธีมอบรางวัลพร้อมกันโดยกองตรวจความปลอดภัยเป็นผู้ประสานการดำเนินงานรวมทั้งมีจังหวัดปริมณฑลได้เข้าร่วมงานด้วย สำหรับการมอบรางวัลระดับประเทศให้แก่สถานประกอบกิจการ คณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพนั้น จะมีพิธีมอบในวันเปิดงานสัปดาห์ความปลอดภัยในการทำงานแห่งชาติของทุกปี

4.5 การวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการประกวดสถานประกอบกิจการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ระหว่างปี พ.ศ.2544 ถึง พ.ศ.2546

การประกวดสถานประกอบกิจการ รวมถึงการประกวดคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และการประกวดเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพ ในแต่ละปีนั้น มีประเด็นต่างๆ ที่สามารถวิเคราะห์เปรียบเทียบ เพื่อจะได้ทราบถึงความสำเร็จและปัญหาอุปสรรคที่จะได้ปรับปรุงแก้ไข ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการในปีต่อไป โดยการศึกษานิติวิเคราะห์เปรียบเทียบที่จะกล่าวถึงต่อไปนี้จะใช้ข้อมูลในการประกวดระหว่างปี พ.ศ.2544 ถึง พ.ศ.2546 ซึ่งมีผลการศึกษา ดังต่อไปนี้

4.5.1 จำนวนสถานประกอบกิจการที่เข้าร่วมประกวดสถานประกอบกิจการดีเด่นด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พบว่ามีจำนวนเพิ่มขึ้นโดยในปี พ.ศ. 2545 มีจำนวนเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ.2544 โดยเฉลี่ยทั่วประเทศ 38.92 เปอร์เซ็นต์ (เพิ่มขึ้นจาก 185 แห่ง เป็น 257 แห่ง) ในปี พ.ศ. 2546 มีจำนวนเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ.2545 โดยเฉลี่ยทั่วประเทศ 27.63 เปอร์เซ็นต์ (เพิ่มขึ้นจาก 257 แห่ง เป็น 328 แห่ง) ทั้งนี้ภาคหรือจังหวัดที่มีจำนวนสถานประกอบกิจการเข้าร่วมการประกวดเพิ่มขึ้นน้อยสุดและสูงสุด พบว่าในปี พ.ศ. 2545 จังหวัดกรุงเทพมหานคร มีจำนวนลดลงคือ 6.90 เปอร์เซ็นต์ (ลดลงจาก 29 แห่ง เป็น 27 แห่ง) และภาคเหนือมีจำนวนเพิ่มขึ้นสูงสุดคือ 92.31 เปอร์เซ็นต์ (เพิ่มขึ้นจาก 26 แห่ง เป็น 50 แห่ง) ส่วนในปี พ.ศ.2546 ภาคเหนือมีจำนวนลดลงคือ 6.00 เปอร์เซ็นต์ (ลดลงจาก 50 แห่ง เป็น 47 แห่ง) และภาคตะวันออกมีจำนวนเพิ่มขึ้นสูงสุด คือ 82.14 เปอร์เซ็นต์ (เพิ่มขึ้นจาก 28 แห่ง เป็น 51 แห่ง) ดังรายละเอียดตามตารางที่ 7

ตารางที่ 7 แสดงจำนวนสถานประกอบกิจการที่เข้าร่วมประกวดสถานประกอบกิจการดีเด่น ด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ระหว่างปี พ.ศ.2544 ถึง พ.ศ.2546 และเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์ระหว่างปี โดยแยกตามภาค

ภาค / จังหวัด	จำนวนสถานประกอบกิจการที่เข้าร่วมประกวด (แห่ง) และเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์ที่เพิ่มขึ้นหรือลดลง				
	พ.ศ. 2544	พ.ศ. 2545	+/- เปอร์เซ็นต์	พ.ศ. 2546	+/- เปอร์เซ็นต์
1. กทม.	29	27	-6.90	42	+55.56
2. 5 จังหวัดปริมณฑล	35	48	+37.14	60	+25.00
3. ภาคกลาง	41	50	+21.95	62	+24.00
4. ภาคตะวันออก	18	28	+55.56	51	+82.14
5. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	20	25	+25.00	35	+40.00
6. ภาคเหนือ	26	50	+92.31	47	-6.00
7. ภาคใต้	16	29	+81.25	31	+6.90
รวม	185	257	-	328	-
จำนวนเปอร์เซ็นต์ที่เพิ่มขึ้น จากปีที่ผ่านมาโดยเฉลี่ย		+38.92%	-	+27.63%	-

หากพิจารณาการเข้าร่วมการประกวดโดยจำแนกตามประเภทของกิจการ พบว่า ในปี พ.ศ.2545 สถานประกอบกิจการประเภทกิจการก่อสร้าง เข้าร่วมการประกวดเพิ่มขึ้นสูงสุด คือ 66.67 เปอร์เซ็นต์ สำหรับในปี พ.ศ.2546 สถานประกอบกิจการประเภทกิจการขนส่ง เข้าร่วมการประกวดเพิ่มขึ้นสูงสุด คือ 66.67 เปอร์เซ็นต์ แต่อย่างไรก็ตามสถานประกอบกิจการประเภทกิจการก่อสร้างและขนส่ง ยังมีจำนวนที่เข้าร่วมการประกวดน้อยมาก เมื่อเทียบกับสถานประกอบกิจการประเภทอุตสาหกรรมและกิจการบริการ ดังรายละเอียดตามตารางที่ 8

ตารางที่ 8 แสดงจำนวนสถานประกอบกิจการที่เข้าร่วมการประกวดสถานประกอบกิจการดีเด่น ด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ระหว่างปี พ.ศ.2544 ถึง พ.ศ. 2546 และเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์ระหว่างปี โดยแยกตาม ประเภทกิจการ

ประเภทกิจการ	จำนวนสถานประกอบกิจการที่เข้าร่วมประกวด (แห่ง) และเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์ที่เพิ่มขึ้นหรือลดลง				
	พ.ศ.2544	พ.ศ.2545	+/- เปอร์เซ็นต์	พ.ศ.2546	+/- เปอร์เซ็นต์
1. อุตสาหกรรม	153	214	+39.87	275	+28.50
2. ขนส่ง	2	3	+50.00	5	+66.67
3. ก่อสร้าง	3	5	+66.67	7	+40.00
4. บริการ	25	35	+40.00	41	+17.14
รวม	185	257	-	328	-
จำนวนเปอร์เซ็นต์ที่เพิ่มขึ้น จากปีที่ผ่านมาโดยเฉลี่ย		+38.92%	-	+27.63%	-

สำหรับกรณีการเข้าร่วมการประกวดโดยจำแนกตามขนาดของกิจการ พบว่า ในปี พ.ศ.2545 และ พ.ศ.2546 สถานประกอบกิจการขนาดที่มีลูกจ้างต่ำกว่า 50 คน มีการเข้าร่วมการประกวดเพิ่มขึ้นสูงสุด คือ 80.00 เปอร์เซ็นต์ และ 66.67 เปอร์เซ็นต์ตามลำดับ แต่เมื่อเปรียบเทียบจำนวนสถานประกอบกิจการที่เข้าร่วมการประกวดกับจำนวนสถานประกอบกิจการขนาดที่มีลูกจ้าง ตั้งแต่ 100 คนขึ้นไป ถือว่ายังมีจำนวนที่เข้าร่วมการประกวดแตกต่างกันพอสมควร ดังรายละเอียดตามตารางที่ 9

ตารางที่ 9 แสดงจำนวนสถานประกอบกิจการที่เข้าร่วมการประกวดสถานประกอบกิจการดีเด่น ด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ระหว่างปี พ.ศ. 2544 ถึง พ.ศ. 2546 และเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์ระหว่างปี โดยแยกตามขนาด ของกิจการ

ขนาดของกิจการ	จำนวนสถานประกอบกิจการที่เข้าร่วมประกวด (แห่ง) และเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์ที่เพิ่มขึ้นหรือลดลง				
	พ.ศ. 2544	พ.ศ. 2545	+/- เปอร์เซ็นต์	พ.ศ. 2546	+/- เปอร์เซ็นต์
1. ที่มีลูกจ้างต่ำกว่า 50 คน	10	18	+80.00	30	+66.67
2. ที่มีลูกจ้าง 50 – 99 คน	20	34	+70.00	30	-11.76
3. ที่มีลูกจ้าง 100 – 499 คน	77	109	+41.56	164	+50.46
4. ที่มีลูกจ้าง ตั้งแต่ 500 คน	78	96	+23.68	104	+8.33
รวม	185	257	-	328	-
จำนวนเปอร์เซ็นต์ที่เพิ่มขึ้น จากปีที่ผ่านมาโดยเฉลี่ย		+38.92%	-	+27.63%	-

4.5.2 จำนวนสถานประกอบกิจการที่ได้รับโล่รางวัลสถานประกอบกิจการดีเด่นด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ระดับจังหวัด พบว่ามีจำนวนเพิ่มขึ้น โดยในปี พ.ศ.2545 มีจำนวนเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ.2544 โดยเฉลี่ยทั่วประเทศ 59.79 เปอร์เซ็นต์ (เพิ่มขึ้นจาก 97 แห่ง เป็น 155 แห่ง) ในปี พ.ศ.2546 มีจำนวนเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ.2545 โดยเฉลี่ยทั่วประเทศ 39.35 เปอร์เซ็นต์ (เพิ่มขึ้นจาก 155 แห่ง เป็น 216 แห่ง) ทั้งนี้ภาคหรือจังหวัดที่มีจำนวนสถานประกอบกิจการได้รับโล่รางวัลระดับจังหวัดเพิ่มขึ้นน้อยสุดและสูงสุด พบว่าในปี พ.ศ.2545 ใน 5 จังหวัดปริณพณผลมีจำนวนลดลง 32.43 เปอร์เซ็นต์ (ลดลงจาก 37 แห่ง เป็น 25 แห่ง) และภาคกลางมีจำนวนเพิ่มขึ้นสูงสุด คือ 312.50 เปอร์เซ็นต์ (เพิ่มขึ้นจาก 8 แห่ง เป็น 33 แห่ง) ส่วนในปี พ.ศ.2546 ภาคใต้มีจำนวนเพิ่มขึ้นน้อยสุด คือ 15.79 เปอร์เซ็นต์ (เพิ่มขึ้นจาก 19 แห่ง เป็น 22 แห่ง) และภาคตะวันออกมีจำนวนเพิ่มขึ้นสูงสุดคือ 76.47 เปอร์เซ็นต์ (เพิ่มขึ้นจาก 17 แห่ง เป็น 30 แห่ง) ดังรายละเอียดตามตารางที่ 10

ตารางที่ 10 แสดงจำนวนสถานประกอบกิจการที่ได้รับโล่รางวัลสถานประกอบกิจการดีเด่นด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ระดับจังหวัด ระหว่างปี พ.ศ.2544 ถึง พ.ศ.2546 และเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์ระหว่างปี โดยแยกตามภาค

ภาค / จังหวัด	จำนวนสถานประกอบกิจการที่ได้รับโล่รางวัลระดับจังหวัด (แห่ง) และเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์ที่เพิ่มขึ้นหรือลดลง				
	พ.ศ. 2544	พ.ศ. 2545	+/- เปอร์เซ็นต์	พ.ศ. 2546	+/- เปอร์เซ็นต์
1. กทม.	7	15	+114.29	22	+46.67
2. 5 จังหวัดปริมณฑล	37	25	-32.43	32	+28.00
3. ภาคกลาง	8	33	+312.50	47	+42.42
4. ภาคตะวันออก	10	17	+70.00	30	+76.47
5. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	12	18	+50.00	26	+44.44
6. ภาคเหนือ	15	30	+100.00	37	+23.33
7. ภาคใต้	8	19	+137.50	22	+15.79
รวม	97	155	-	216	-
จำนวนเปอร์เซ็นต์ที่เพิ่มขึ้น จากปีที่ผ่านมาโดยเฉลี่ย		+59.79%	-	+39.35%	-

4.5.3 จำนวนสถานประกอบกิจการที่ได้รับโล่รางวัลสถานประกอบกิจการดีเด่นด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ระดับจังหวัดและมีคะแนนเข้าสู่ระดับประเทศ พบว่า มีจำนวนเพิ่มขึ้น โดยในปี พ.ศ.2545 มีจำนวนเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ.2544 โดยเฉลี่ยทั่วประเทศ 60.27 เปอร์เซ็นต์ (เพิ่มขึ้นจาก 73 แห่ง เป็น 117 แห่ง) ในปี พ.ศ.2546 มีจำนวนเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ.2545 โดยเฉลี่ยทั่วประเทศ 41.03 เปอร์เซ็นต์ (เพิ่มขึ้นจาก 117 แห่ง เป็น 165 แห่ง) ทั้งนี้ภาคหรือจังหวัดที่มีจำนวนสถานประกอบกิจการเข้าสู่ระดับประเทศเพิ่มขึ้นน้อยสุดและสูงสุด พบว่าในปี พ.ศ.2545 ภาคกลางมีจำนวนเพิ่มขึ้นน้อยสุด คือ 25.00 เปอร์เซ็นต์ (เพิ่มขึ้นจาก 24 แห่ง เป็น 30 แห่ง) ภาคใต้มีจำนวนเพิ่มขึ้นสูงสุด คือ 150.00 เปอร์เซ็นต์ (เพิ่มขึ้นจาก 6 แห่ง เป็น 15 แห่ง) ส่วนในปี พ.ศ.2546 ภาคใต้มีจำนวนเท่าเดิม และ

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีจำนวนเพิ่มขึ้นสูงสุดคือ 84.62 เปอร์เซ็นต์ (เพิ่มขึ้นจาก 13 แห่ง เป็น 24 แห่ง) ดังรายละเอียดตามตารางที่ 11

ตารางที่ 11 แสดงจำนวนสถานประกอบกิจการที่เข้ารอบสู่ระดับประเทศ ระหว่างปี พ.ศ.2544 ถึง พ.ศ.2546 และเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์ระหว่างปี โดยแยกตามภาค

ภาค / จังหวัด	จำนวนสถานประกอบกิจการที่เข้ารอบสู่ระดับประเทศ (แห่ง) และเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์ที่เพิ่มขึ้นหรือลดลง				
	พ.ศ.	พ.ศ.	+/-	พ.ศ.	+/-
	2544	2545	เปอร์เซ็นต์	2546	เปอร์เซ็นต์
1. กทม.	6	11	+83.33	15	+36.36
2. 5 จังหวัดปริมณฑล	8	13	+62.50	18	+38.46
3. ภาคกลาง	24	30	+25.00	42	+40.00
4. ภาคตะวันออก	6	13	+116.67	24	+84.62
5. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	11	12	+90.09	20	+66.67
6. ภาคเหนือ	12	23	+91.67	31	+34.78
7. ภาคใต้	6	15	+150.00	15	0
รวม	73	117	-	165	-
จำนวนเปอร์เซ็นต์ที่เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาโดยเฉลี่ย		+60.27%	-	+41.03%	-

หากพิจารณาจำนวนสถานประกอบกิจการที่เข้ารอบสู่ระดับประเทศ โดยพิจารณาจากพื้นที่ตั้งของสถานประกอบกิจการในกรุงเทพมหานครและจังหวัด พบว่ามีจำนวนพื้นที่ในกรุงเทพมหานครและจังหวัดในภาคต่างๆ เพิ่มขึ้นโดย ในปี พ.ศ.2545 มีจำนวนเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ.2544 โดยเฉลี่ยทั่วประเทศ 19.44 เปอร์เซ็นต์ ส่วนในปี พ.ศ.2546 มีจำนวนเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ.2545 โดยเฉลี่ยทั่วประเทศ 13.95 เปอร์เซ็นต์ ดังรายละเอียดตามตารางที่ 12

ตารางที่ 12 แสดงจำนวนพื้นที่ในกรุงเทพมหานคร และจำนวนจังหวัดที่มีสถานประกอบกิจการ
 เข้ารอบสู่ระดับประเทศ ระหว่างปี พ.ศ.2544 ถึง พ.ศ.2546 และเปรียบเทียบ
 เปอร์เซ็นต์ระหว่างปี โดยแยกตามภาค

ภาค / จังหวัด	จำนวนพื้นที่ในกรุงเทพมหานคร และจำนวนจังหวัดที่มี สถานประกอบกิจการที่เข้ารอบสู่ระดับประเทศ (พื้นที่หรือ จังหวัด) และเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์ที่เพิ่มขึ้นหรือลดลง				
	พ.ศ. 2544	พ.ศ. 2545	+/- เปอร์เซ็นต์	พ.ศ. 2546	+/- เปอร์เซ็นต์
1. กทม.	5พื้นที่	6 พื้นที่	+20.00	8 พื้นที่	+33.33
2. 5 จังหวัดปริมณฑล	4	4	0	4	0
3. ภาคกลาง	7	8	+14.29	9	+12.50
4. ภาคตะวันออก	2	4	+100.00	3	-25.00
5. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	7	7	0	9	+28.57
6. ภาคเหนือ	5	7	+40.00	9	+28.57
7. ภาคใต้	6	7	+16.67	7	0
รวม	36	43	-	49	-
จำนวนเปอร์เซ็นต์ที่เพิ่มขึ้น จากปีที่ผ่านมาโดยเฉลี่ย		+19.44%	-	+13.95%	-

4.5.4 จำนวนสถานประกอบกิจการที่ได้รับการพิจารณาคัดเลือกให้ได้รับ
 รางวัลระดับประเทศ พบว่า มีจำนวนเพิ่มขึ้น โดยในปี พ.ศ.2545 มีจำนวนเพิ่มขึ้นจากปี
 พ.ศ.2544 โดยเฉลี่ยทั่วประเทศ 83.33 เปอร์เซ็นต์ (เพิ่มขึ้นจาก 42 แห่ง เป็น 77 แห่ง) ในปี
 พ.ศ.2546 มีจำนวนเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ.2545 โดยเฉลี่ยทั่วประเทศ 58.44 เปอร์เซ็นต์ (เพิ่มขึ้น
 จาก 77 แห่ง เป็น 122 แห่ง) ทั้งนี้ภาคหรือจังหวัดที่มีจำนวนสถานประกอบกิจการได้รับรางวัล
 ระดับประเทศเพิ่มขึ้นน้อยสุดและสูงสุด พบว่าในปี พ.ศ.2545 กรุงเทพมหานครมีจำนวนเพิ่ม
 ขึ้นน้อยสุด คือ 40.00 เปอร์เซ็นต์ (เพิ่มขึ้นจาก 5 แห่ง เป็น 7 แห่ง) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
 มีจำนวนเพิ่มขึ้นสูงสุด คือ 350.00 เปอร์เซ็นต์ (เพิ่มขึ้นจาก 2 แห่ง เป็น 9 แห่ง) ส่วนในปี
 พ.ศ.2546 ภาคใต้มีจำนวนเพิ่มขึ้นน้อยสุด คือ 22.22 เปอร์เซ็นต์ (เพิ่มขึ้นจาก 9 แห่ง เป็น 11 แห่ง)

ภาคกลางมีจำนวนเพิ่มขึ้นสูงสุดคือ 325.87 เปอร์เซ็นต์ (เพิ่มขึ้นจาก 17 แห่ง เป็น 30 แห่ง) ดังรายละเอียดตามตารางที่ 13

ตารางที่ 13 แสดงจำนวนสถานประกอบกิจการที่ได้รับรางวัลระดับประเทศ ระหว่างปี พ.ศ.2544 ถึง พ.ศ.2546 และเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์ระหว่างปี โดยแยกตามภาค

ภาค / จังหวัด	จำนวนสถานประกอบกิจการที่ได้รับรางวัลระดับประเทศ (แห่ง) และเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์ที่เพิ่มขึ้นหรือลดลง				
	พ.ศ.	พ.ศ.	+/-	พ.ศ.	+/-
	2544	2545	เปอร์เซ็นต์	2546	เปอร์เซ็นต์
1. กทม.	5	7	+40.00	10	+42.86
2. 5 จังหวัดปริมณฑล	6	9	+50.00	16	+77.78
3. ภาคกลาง	10	17	+70.00	30	+325.87
4. ภาคตะวันออก	6	10	+66.67	18	+80.00
5. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	2	9	+350.00	12	+33.33
6. ภาคเหนือ	10	16	+60.00	25	+56.25
7. ภาคใต้	3	9	+200.00	11	+22.22
รวม	42	77	-	122	-
จำนวนเปอร์เซ็นต์ที่เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาโดยเฉลี่ย		+83.33%	-	+58.44%	-

นอกจากนี้ หากพิจารณาถึงจำนวนสถานประกอบกิจการที่ได้รับรางวัลระดับประเทศ 2 ปีติดต่อกันระหว่างปี พ.ศ.2544 และ พ.ศ.2545 และระหว่างปี พ.ศ.2545 และ พ.ศ.2546 พบว่ามีจำนวนสถานประกอบกิจการที่ได้รับรางวัลติดต่อกัน 2 ปี ในปี พ.ศ.2544 และ พ.ศ.2545 มีจำนวน 27 แห่ง ส่วนในปี พ.ศ.2545 และ พ.ศ.2546 มีจำนวน 60 แห่ง จะเห็นว่ามีสถานประกอบกิจการเต็มสนใจเข้าร่วมการประกวดต่อไปเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้ ในปี พ.ศ.2545 มีจำนวนสถานประกอบกิจการรายใหม่จากปี พ.ศ.2544 ที่เข้าร่วมการประกวดและได้รับรางวัลระดับประเทศมีจำนวน 50 แห่ง และในปี พ.ศ.2546 มีจำนวนสถานประกอบกิจการรายใหม่จากปี พ.ศ.2545 ที่เข้าร่วมการประกวดและได้รับรางวัลระดับประเทศมีจำนวน

62 แห่ง จะเห็นว่ามีสถานประกอบกิจการรายใหม่สนใจเข้าร่วมการประกวดเพิ่มขึ้น รวมทั้งพบว่า มีสถานประกอบกิจการที่เคยได้รับรางวัลระดับประเทศในปีที่ผ่านมาและเข้าร่วมการประกวดในปีถัดไป แต่ไม่ได้รับรางวัลระดับประเทศโดยในปี พ.ศ.2545 มีจำนวน 15 แห่ง (ที่เคยได้รางวัลระดับประเทศในปี พ.ศ.2544 แต่ในปี พ.ศ.2545 ไม่ได้รับรางวัลระดับประเทศหรือไม่เข้าประกวด) ส่วนในปี พ.ศ.2546 มีจำนวน 17 แห่ง (ที่เคยได้รับรางวัลระดับประเทศในปี พ.ศ.2545 แต่ในปี พ.ศ.2546 ไม่ได้รับรางวัลระดับประเทศหรือไม่เข้าประกวด) จะเห็นว่ามีจำนวนสถานประกอบกิจการที่ไม่ได้รักษามาตรฐานหรือพัฒนาการดำเนินงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นมีจำนวนเพิ่มขึ้น ดังรายละเอียดตามตารางที่ 14 และตารางที่ 15

ตารางที่ 14 แสดงการเปรียบเทียบจำนวนสถานประกอบกิจการที่ได้รับรางวัลระดับประเทศ ระหว่างปี พ.ศ.2544 และ ปี พ.ศ.2545 ในกรณีที่สถานประกอบกิจการได้รับรางวัลติดต่อกัน 2 ปี และกรณีเป็นสถานประกอบกิจการรายใหม่ รวมทั้งกรณีที่ไม่เข้าร่วมการประกวดหรือเข้าร่วมการประกวด แต่ไม่ได้รับรางวัล

รายละเอียด	จำนวน (แห่ง) และการเปรียบเทียบเป็นเปอร์เซ็นต์	
	พ.ศ.2544	พ.ศ.2545
1. จำนวนสถานประกอบกิจการที่ได้รับรางวัล ระดับประเทศ	42 แห่ง	77 แห่ง
2. จำนวนสถานประกอบกิจการที่ได้รับรางวัลระดับประเทศติดต่อกันทั้ง 2 ปี (พ.ศ.2544 และ พ.ศ.2545)	27 แห่ง	
	คิดเป็น 64.28% ของสถานประกอบกิจการที่ได้รับรางวัลระดับประเทศในปี พ.ศ.2544	คิดเป็น 35.06% ของสถานประกอบกิจการที่ได้รับรางวัลระดับประเทศในปี พ.ศ.2545
3. จำนวนสถานประกอบกิจการที่ได้รับรางวัลระดับประเทศเฉพาะ ในปี พ.ศ.2545	50 แห่ง คิดเป็น 64.94% ของสถานประกอบกิจการที่ได้รับรางวัลระดับประเทศในปี พ.ศ.2545	

ตารางที่ 14 แสดงการเปรียบเทียบจำนวนสถานประกอบกิจการที่ได้รับรางวัลระดับประเทศ ระหว่างปี พ.ศ.2544 และ ปี พ.ศ.2545 ในกรณีที่สถานประกอบกิจการได้รับรางวัลติดต่อกัน 2 ปี และกรณีเป็นสถานประกอบกิจการรายใหม่ รวมทั้งกรณีที่ไม่เข้าร่วมการประกวดหรือเข้าร่วมการประกวด แต่ไม่ได้รับรางวัล (ต่อ)

รายละเอียด	จำนวน (แห่ง) และการเปรียบเทียบเป็นเปอร์เซ็นต์	
	พ.ศ.2544	พ.ศ.2545
4. จำนวนสถานประกอบกิจการที่ได้รับรางวัลระดับประเทศ ในปี พ.ศ.2544 และไม่เข้าร่วมประกวดหรือไม่ได้รับรางวัลระดับประเทศในปี พ.ศ.2545	15 แห่ง คิดเป็น 35.71% ของสถานประกอบกิจการที่ได้รับรางวัลระดับประเทศในปี พ.ศ.2544	

ตารางที่ 15 แสดงการเปรียบเทียบจำนวนสถานประกอบกิจการที่ได้รับรางวัลระดับประเทศ ระหว่างปี พ.ศ.2545 และ ปี พ.ศ.2546 ในกรณีที่สถานประกอบกิจการได้รับรางวัลติดต่อกัน 2 ปี และกรณีเป็นสถานประกอบกิจการรายใหม่ รวมทั้งกรณีที่ไม่เข้าร่วมการประกวดหรือเข้าร่วมการประกวด แต่ไม่ได้รับรางวัล

รายละเอียด	จำนวน (แห่ง) และการเปรียบเทียบเป็นเปอร์เซ็นต์	
	พ.ศ.2545	พ.ศ.2546
1. จำนวนสถานประกอบกิจการที่ได้รับรางวัล ระดับประเทศ	77 แห่ง	122 แห่ง
2. จำนวนสถานประกอบกิจการที่ได้รับรางวัลติดต่อกันทั้ง 2 ปี (พ.ศ.2545 และ พ.ศ.2546)	60 แห่ง	
	คิดเป็น 77.92% ของสถานประกอบกิจการที่ได้รับรางวัลระดับประเทศในปี พ.ศ.2545	คิดเป็น 49.18% ของสถานประกอบกิจการที่ได้รับรางวัลระดับประเทศในปี พ.ศ.2546

ตารางที่ 15 แสดงการเปรียบเทียบจำนวนสถานประกอบกิจการที่ได้รับรางวัลระดับประเทศ ระหว่างปี พ.ศ.2545 และ ปี พ.ศ.2546 ในกรณีที่สถานประกอบกิจการได้รับรางวัลติดต่อกัน 2 ปี และกรณีเป็นสถานประกอบกิจการรายใหม่ รวมทั้งกรณีที่ไม่เข้าร่วมการประกวดหรือเข้าร่วมการประกวด แต่ไม่ได้รับรางวัล (ต่อ)

รายละเอียด	จำนวน (แห่ง) และการเปรียบเทียบเป็นเปอร์เซ็นต์	
	พ.ศ.2545	พ.ศ.2546
3. จำนวนสถานประกอบกิจการที่ได้รับรางวัลระดับประเทศ เฉพาะ ในปี พ.ศ.2546		62 แห่งคิดเป็น 50.82% ของสถานประกอบกิจการที่ได้รับรางวัลระดับประเทศในปี พ.ศ.2546
4. จำนวนสถานประกอบกิจการที่ได้รับรางวัลระดับประเทศ ในปี พ.ศ.2545 และไม่เข้าร่วมประกวดหรือไม่ได้รับรางวัลระดับประเทศในปี พ.ศ.2546		17 แห่งคิดเป็น 22.08% ของสถานประกอบกิจการที่ได้รับรางวัลระดับประเทศในปี พ.ศ.2545

4.5.5 จำนวนคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ได้รับรางวัลระดับประเทศระหว่างปี พ.ศ.2544 ถึงปี พ.ศ.2546 มีจำนวนที่ได้รับรางวัลน้อยมาก เมื่อเทียบกับจำนวนสถานประกอบกิจการที่เข้าร่วมการประกวดและต้องมีการแต่งตั้งคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด ดังรายละเอียดตามตารางที่ 16

ตารางที่ 16 แสดงจำนวนคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อม
ในการทำงาน ในสถานประกอบกิจการที่ได้รับรางวัลระดับประเทศ ระหว่างปี
พ.ศ.2544 ถึง พ.ศ.2546 โดยแยกตามภาค

ภาค / จังหวัด	จำนวนคณะกรรมการ ของสถานประกอบกิจการ ที่ได้รับรางวัลระดับประเทศ (แห่ง)		
	พ.ศ.2544	พ.ศ.2545	พ.ศ.2546
1. กทม.	3	1	1
2. 5 จังหวัดปริมณฑล	1 (นครปฐม)	1 (นครปฐม)	-
3. ภาคกลาง	-	-	-
4. ภาคตะวันออก	-	-	-
5. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	-	-	-
6. ภาคเหนือ	-	-	-
7. ภาคใต้	-	-	-
รวม	4	2	1

หมายเหตุ จังหวัดในวงเล็บ หมายถึง เป็นจังหวัดที่มีคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย
และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ได้รับรางวัลในระดับประเทศ

4.5.6 จำนวนเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพที่ได้รับ
รางวัลระดับประเทศระหว่างปี พ.ศ.2544 ถึงปี พ.ศ.2546 มีจำนวนที่ได้รับรางวัลระดับประเทศ
น้อยมาก เมื่อเทียบกับจำนวนสถานประกอบกิจการที่เข้าร่วมการประกวดและต้องจัดให้มี
เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด
ดังรายละเอียดตามตารางที่ 17

ตารางที่ 17 แสดงจำนวนเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพที่ได้รับรางวัล
ระดับประเทศ ระหว่างปี พ.ศ.2544 ถึง พ.ศ.2546 โดยแยกตามภาค

ภาค / จังหวัด	จำนวนเจ้าหน้าที่ความปลอดภัย ในการทำงานระดับวิชาชีพ ที่ได้รับรางวัลระดับประเทศ (คน)		
	พ.ศ.2544	พ.ศ.2545	พ.ศ.2546
1. กทม.	-	-	-
2. 5 จังหวัดปริมณฑล	-	-	-
3. ภาคกลาง	1 (พระนครฯ)	1 (สระบุรี)	-
4. ภาคตะวันออก	-	-	-
5. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	-	-	-
6. ภาคเหนือ	-	-	-
7. ภาคใต้	-	-	-
รวม	1	1	-

หมายเหตุ จังหวัดในวงเล็บ หมายถึง เป็นจังหวัดที่มีเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับ
วิชาชีพได้รับรางวัลในระดับประเทศ

4.5.7 สำหรับรายละเอียดตามตารางที่ 18 ถึงตารางที่ 24 จะแสดงให้เห็น
รายละเอียดของจำนวนสถานประกอบกิจการที่ได้รับรางวัลระดับประเทศ ระหว่างปี พ.ศ.2544
ถึง พ.ศ.2546 โดยแยกตามพื้นที่กรุงเทพมหานคร และแยกตามภาคเป็นรายจังหวัด ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 18 แสดงจำนวนสถานประกอบกิจการที่ได้รับรางวัลสถานประกอบกิจการดีเด่น ด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานระดับ ประเทศ ระหว่างปี พ.ศ.2544 ถึง พ.ศ.2546 ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยแยก ตามกลุ่มงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานพื้นที่

กลุ่มงาน พื้นที่	เขตพื้นที่ ในความรับผิดชอบ ของกลุ่มงาน	จำนวนสถานประกอบกิจการที่ได้รับรางวัล ระดับประเทศ (แห่ง)		
		พ.ศ.2544	พ.ศ.2545	พ.ศ.2546
กลุ่มงาน พื้นที่ 1	ดุสิต พระนคร ป้อมปราบศัตรูพ่าย สัมพันธวงศ์	-	-	-
กลุ่มงาน พื้นที่ 2	จตุจักร ดอนเมือง บางเขน บางซื่อ หลักสี่	3	2	4
กลุ่มงาน พื้นที่ 3	ดินแดง ห้วยขวาง พญาไท ราชเทวี	1	2	1
กลุ่มงาน พื้นที่ 4	จอมทอง ทุ่งครุ บางขุนเทียน บาง บอน บางคอแหลม ราษฎร์บูรณะ	-	-	-
กลุ่มงาน พื้นที่ 5	บางรัก ปทุมวัน ยานนาวา สาทร	-	-	-
กลุ่มงาน พื้นที่ 6	คลองเตย บางนา ประเวศ พระโขนง วัฒนา สวนหลวง	-	1	1
กลุ่มงาน พื้นที่ 7	คลองสามวา บึงกุ่ม ลาดกระบัง มีนบุรี หนองจอก สะพานสูง	1	2	3
กลุ่มงาน พื้นที่ 8	คันนายาว บางกะปิ ลาดพร้าว วังทองหลาง สายไหม	-	-	-

ตารางที่ 18 แสดงจำนวนสถานประกอบกิจการที่ได้รับรางวัลสถานประกอบกิจการดีเด่นด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานระดับประเทศ ระหว่างปี พ.ศ.2544 ถึง พ.ศ.2546 ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยแยกตามกลุ่มงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานพื้นที่ (ต่อ)

กลุ่มงานพื้นที่	เขตพื้นที่ในความรับผิดชอบของกลุ่มงาน	จำนวนสถานประกอบกิจการที่ได้รับรางวัลระดับประเทศ (แห่ง)		
		พ.ศ.2544	พ.ศ.2545	พ.ศ.2546
กลุ่มงานพื้นที่ 9	ตลิ่งชัน ทวีวัฒนา บางแค บางพลัด ภาษีเจริญ หนองแขม	-	-	1
กลุ่มงานพื้นที่ 10	คลองสาน ธนบุรี บาง กอกน้อย บางกอกใหญ่	-	-	-
รวม		5	7	10

ตารางที่ 19 แสดงจำนวนสถานประกอบกิจการที่ได้รับรางวัลสถานประกอบกิจการดีเด่นด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานระดับประเทศ ระหว่างปี พ.ศ.2544 ถึง พ.ศ. 2546 ใน 5 จังหวัดปริมณฑล โดยแยกตามรายจังหวัด

ลำดับที่	จังหวัดปริมณฑล	จำนวนสถานประกอบกิจการที่ได้รับรางวัลระดับประเทศ (แห่ง)		
		พ.ศ.2544	พ.ศ.2545	พ.ศ.2546
1	จังหวัดปทุมธานี	3	4	9
2	จังหวัดนนทบุรี	-	-	-
3	จังหวัดสมุทรสาคร	-	-	2
4	จังหวัดสมุทรปราการ	2	4	4
5	จังหวัดนครปฐม	1	1	1
รวม		6	9	16

ตารางที่ 20 แสดงจำนวนสถานประกอบกิจการที่ได้รับรางวัลสถานประกอบกิจการดีเด่นด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานระดับประเทศ ระหว่างปี พ.ศ.2544 ถึง พ.ศ.2546 ในภาคกลาง โดยแยกตามรายจังหวัด

ลำดับที่	จังหวัดในภาคกลาง (13 จังหวัด)	จำนวนสถานประกอบกิจการ ที่ได้รับรางวัลระดับประเทศ (แห่ง)		
		พ.ศ.2544	พ.ศ.2545	พ.ศ.2546
1	จังหวัดสระบุรี	4	9	12
2	จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	1	1	2
3	จังหวัดราชบุรี	1	2	3
4	จังหวัดเพชรบุรี	-	1	2
5	จังหวัดกาญจนบุรี	1	1	2
6	จังหวัดลพบุรี	-	1	3
7	จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	3	2	5
8	จังหวัดอ่างทอง	-	-	1
9	จังหวัดสมุทรสงคราม	-	-	-
10	จังหวัดสิงห์บุรี	-	-	-
11	จังหวัดชัยนาท	-	-	-
12	จังหวัดสุพรรณบุรี	-	-	-
13	จังหวัดอุทัยธานี	-	-	-
รวม		10	17	30

ตารางที่ 21 แสดงจำนวนสถานประกอบกิจการที่ได้รับรางวัลสถานประกอบกิจการดีเด่นด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานระดับประเทศระหว่างปี พ.ศ.2544 ถึง พ.ศ.2546 ในภาคตะวันออกโดยแยกตามรายจังหวัด

ลำดับที่	จังหวัดในภาคตะวันออก (8 จังหวัด)	จำนวนสถานประกอบกิจการ ที่ได้รับรางวัลระดับประเทศ (แห่ง)		
		พ.ศ.2544	พ.ศ.2545	พ.ศ.2546
1	จังหวัดฉะเชิงเทรา	-	2	2
2	จังหวัดชลบุรี	1	4	6
3	จังหวัดปราจีนบุรี	-	-	-
4	จังหวัดระยอง	5	4	10
5	จังหวัดจันทบุรี	-	-	-
6	จังหวัดตราด	-	-	-
7	จังหวัดนครนายก	-	-	-
8	จังหวัดสระแก้ว	-	-	-
รวม		6	10	18

ตารางที่ 22 แสดงจำนวนสถานประกอบกิจการที่ได้รับรางวัลสถานประกอบกิจการดีเด่นด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานระดับประเทศระหว่างปี พ.ศ.2544 ถึง พ.ศ. 2546 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยแยกตามรายจังหวัด

ลำดับที่	จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (19 จังหวัด)	จำนวนสถานประกอบกิจการ ที่ได้รับรางวัลระดับประเทศ (แห่ง)		
		พ.ศ.2544	พ.ศ.2545	พ.ศ.2546
1	จังหวัดชัยภูมิ	-	1	-
2	จังหวัดนครราชสีมา	-	1	2
3	จังหวัดนครพนม	-	-	-

ตารางที่ 22 แสดงจำนวนสถานประกอบกิจการที่ได้รับรางวัลสถานประกอบกิจการดีเด่นด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานระดับประเทศ ระหว่างปี พ.ศ.2544 ถึง พ.ศ. 2546 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยแยกตามรายจังหวัด (ต่อ)

ลำดับที่	จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (19 จังหวัด)	จำนวนสถานประกอบกิจการที่ได้รับรางวัลระดับประเทศ (แห่ง)		
		พ.ศ.2544	พ.ศ.2545	พ.ศ.2546
4	จังหวัดขอนแก่น	1	4	6
5	จังหวัดกาฬสินธุ์	-	-	1
6	จังหวัดสกลนคร	1	1	1
7	จังหวัดหนองคาย	-	-	1
8	จังหวัดอุบลราชธานี	-	2	-
9	จังหวัดอุดรธานี	-	-	1
10	จังหวัดบุรีรัมย์	-	-	-
11	จังหวัดมหาสารคาม	-	-	-
12	จังหวัดมุกดาหาร	-	-	-
13	จังหวัดยโสธร	-	-	-
14	จังหวัดร้อยเอ็ด	-	-	-
15	จังหวัดศรีสะเกษ	-	-	-
16	จังหวัดเลย	-	-	-
17	จังหวัดสุรินทร์	-	-	-
18	จังหวัดหนองบัวลำภู	-	-	-
19	จังหวัดอำนาจเจริญ	-	-	-
รวม		2	9	12

ตารางที่ 23 แสดงจำนวนสถานประกอบกิจการที่ได้รับรางวัลสถานประกอบกิจการดีเด่นด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานระดับประเทศ ระหว่างปี พ.ศ.2544 ถึง พ.ศ.2546 ในภาคเหนือ โดยแยกตามรายจังหวัด

ลำดับที่	จังหวัดในภาคเหนือ (16 จังหวัด)	จำนวนสถานประกอบกิจการ ที่ได้รับรางวัลระดับประเทศ (แห่ง)		
		พ.ศ.2544	พ.ศ.2545	พ.ศ.2546
1	จังหวัดนครสวรรค์	1	1	1
2	จังหวัดลำพูน	2	4	6
3	จังหวัดแพร่	-	1	1
4	จังหวัดกำแพงเพชร	-	-	1
5	จังหวัดพิษณุโลก	3	4	6
6	จังหวัดเชียงใหม่	2	2	4
7	จังหวัดพะเยา	-	-	1
8	จังหวัดลำปาง	2	4	5
9	จังหวัดพิจิตร	-	-	-
10	จังหวัดสุโขทัย	-	-	-
11	จังหวัดเชียงราย	-	-	-
12	จังหวัดตาก	-	-	-
13	จังหวัดน่าน	-	-	-
14	จังหวัดเพชรบูรณ์	-	-	-
15	จังหวัดแม่ฮ่องสอน	-	-	-
16	จังหวัดอุตรดิตถ์	-	-	-
	รวม	10	16	25

ตารางที่ 24 แสดงจำนวนสถานประกอบกิจการที่ได้รับรางวัลสถานประกอบกิจการดีเด่นด้าน
ความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานระดับประเทศ
ระหว่างปี พ.ศ.2544 ถึง พ.ศ.2546 ในภาคใต้ โดยแยกตามรายจังหวัด

ลำดับที่	จังหวัดในภาคใต้ (14 จังหวัด)	จำนวนสถานประกอบกิจการ ที่ได้รับรางวัลระดับประเทศ (แห่ง)		
		พ.ศ.2544	พ.ศ.2545	พ.ศ.2546
1	จังหวัดตรัง	-	1	1
2	จังหวัดนครศรีธรรมราช	1	2	2
3	จังหวัดสุราษฎร์ธานี	1	1	2
4	จังหวัดระนอง	-	1	1
5	จังหวัดสงขลา	1	3	3
6	จังหวัดภูเก็ต	-	1	2
7	จังหวัดชุมพร	-	-	-
8	จังหวัดกระบี่	-	-	-
9	จังหวัดยะลา	-	-	-
10	จังหวัดสตูล	-	-	-
11	จังหวัดนราธิวาส	-	-	-
12	จังหวัดปัตตานี	-	-	-
13	จังหวัดพังงา	-	-	-
14	จังหวัดพัทลุง	-	-	-
รวม		3	9	11

4.5.8 การเปรียบเทียบจำนวนสถานประกอบกิจการที่มีคะแนนเข้ารอบสู่
การพิจารณาคัดเลือกให้ได้รับรางวัลระดับประเทศกับจำนวนสถานประกอบกิจการที่ได้รับ
รางวัล ในระหว่างปี พ.ศ.2544 ถึง พ.ศ.2546 พบว่า มีเปอร์เซ็นต์เพิ่มขึ้นทุกปี โดยในปี
พ.ศ.2544 มีสถานประกอบกิจการที่ผ่านการพิจารณาให้ได้รับรางวัลระดับประเทศ 57.53
เปอร์เซ็นต์ ซึ่งภาคตะวันออก มีจำนวนเปอร์เซ็นต์สูงสุด คือ 100.00 เปอร์เซ็นต์ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีจำนวนเปอร์เซ็นต์น้อยสุดคือ 18.18 เปอร์เซ็นต์ ดังรายละเอียดตามตารางที่

25 ในปี พ.ศ.2545 มีสถานประกอบกิจการที่ผ่านการพิจารณาให้ได้รับรางวัลระดับประเทศ 65.81 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งภาคตะวันออกมีจำนวนเปอร์เซ็นต์สูงสุดคือ 76.92 เปอร์เซ็นต์ ดังรายละเอียดตามตารางที่ 26 สำหรับปี พ.ศ.2546 มีสถานประกอบกิจการที่ผ่านการพิจารณาให้ได้รับรางวัลระดับประเทศ 73.94 เปอร์เซ็นต์ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีจำนวนเปอร์เซ็นต์น้อยสุดคือ 60.00 เปอร์เซ็นต์ เปอร์เซ็นต์ ดังรายละเอียดตามตารางที่ 27 โดยจะเห็นว่าภาคที่มีจำนวนเปอร์เซ็นต์กรณีที่มีการเข้ารอบระดับประเทศและได้รับรางวัลระดับประเทศมากที่สุดในช่วง 3 ปี คือภาคตะวันออก และน้อยสุดคือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตารางที่ 25 แสดงการเปรียบเทียบจำนวนสถานประกอบกิจการที่เข้ารอบสู่ระดับประเทศ และจำนวนสถานประกอบกิจการที่ผ่านการพิจารณาให้ได้รับรางวัลระดับประเทศ ในปี พ.ศ. 2544 โดยแยกตามภาค

ภาค / จังหวัด	เปรียบเทียบจำนวนสถานประกอบกิจการที่เข้ารอบสู่ระดับประเทศ และจำนวนที่ได้รับรางวัล (แห่ง) ในปี พ.ศ. 2544		
	เข้ารอบ	ได้รับรางวัล	เปอร์เซ็นต์
1. กทม.	6	5	83.33
2. 5 จังหวัดปริมณฑล	8	6	75.00
3. ภาคกลาง	24	10	41.67
4. ภาคตะวันออก	6	6	100.00
5. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	11	2	18.18
6. ภาคเหนือ	12	10	83.33
7. ภาคใต้	6	3	50.00
รวม	73	42	57.53

ตารางที่ 26 แสดงการเปรียบเทียบจำนวนสถานประกอบกิจการที่เข้ารอบสู่ระดับประเทศ และจำนวนสถานประกอบกิจการที่ผ่านการพิจารณาให้ได้รับรางวัลระดับประเทศ ในปี พ.ศ. 2545 โดยแยกตามภาค

ภาค / จังหวัด	เปรียบเทียบจำนวนสถานประกอบกิจการที่เข้ารอบสู่ระดับประเทศ และจำนวนที่ได้รับรางวัล (แห่ง) ในปี พ.ศ. 2545		
	เข้ารอบ	ได้รับรางวัล	เปอร์เซ็นต์
1. กทม.	11	7	63.64
2. 5 จังหวัดปริมณฑล	13	9	69.23
3. ภาคกลาง	30	7	23.33
4. ภาคตะวันออก	13	10	76.92
5. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	12	9	75.00
6. ภาคเหนือ	23	16	69.57
7. ภาคใต้	15	9	60.00
รวม	117	77	65.81

ตารางที่ 27 แสดงการเปรียบเทียบจำนวนสถานประกอบกิจการที่เข้ารอบสู่ระดับประเทศ และจำนวนสถานประกอบกิจการที่ผ่านการพิจารณาให้ได้รับรางวัลระดับประเทศ ในปี พ.ศ. 2546 โดยแยกตามภาค

ภาค / จังหวัด	เปรียบเทียบจำนวนสถานประกอบกิจการที่เข้ารอบสู่ระดับประเทศ และจำนวนที่ได้รับรางวัล (แห่ง) ในปี พ.ศ. 2546		
	เข้ารอบ	ได้รับรางวัล	เปอร์เซ็นต์
1. กทม.	15	10	66.67
2. 5 จังหวัดปริมณฑล	18	16	88.89
3. ภาคกลาง	42	30	71.43
4. ภาคตะวันออก	24	18	75.00

ตารางที่ 27 แสดงการเปรียบเทียบจำนวนสถานประกอบกิจการที่เข้ารอบสู่ระดับประเทศ และจำนวนสถานประกอบกิจการที่ผ่านการพิจารณาให้ได้รับรางวัลระดับประเทศ ในปี พ.ศ. 2546 โดยแยกตามภาค (ต่อ)

ภาค / จังหวัด	เปรียบเทียบจำนวนสถานประกอบกิจการที่เข้ารอบสู่ระดับประเทศ และจำนวนที่ได้รับรางวัล (แห่ง) ในปี พ.ศ. 2546		
	เข้ารอบ	ได้รับรางวัล	เปอร์เซ็นต์
5. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	20	12	60.00
6. ภาคเหนือ	31	25	80.65
7. ภาคใต้	15	11	73.33
รวม	165	122	73.94

4.6 ปัญหาและอุปสรรคในการประกวด

จากการดำเนินการประกวดสถานประกอบกิจการ คณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพ พบปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ซึ่งสรุปออกเป็นด้านๆ ได้ดังนี้

4.6.1 ปัญหาและอุปสรรคสำหรับสถานประกอบกิจการ ซึ่งรวมถึงคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพ โดยภาพรวมจากการตรวจประเมินในระดับประเทศ ในช่วงปี พ.ศ. 2544 ถึงปี พ.ศ. 2546 พบว่าสถานประกอบกิจการยังขาดความพร้อมหรือไม่ดำเนินงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน อย่างเป็นระบบและสอดคล้องกับมาตรฐานต่างๆ ที่ครอบคลุมในทุกๆ ด้าน โดยเฉพาะสถานประกอบกิจการขนาดกลาง และขนาดเล็ก และสถานประกอบกิจการที่ดำเนินการโดยนายจ้างคนไทย สำหรับคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพ พบว่าปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญ คือ การขาดความมุ่งมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด การขาดการสร้างสรรคงานในด้านต่างๆ และขาดการสนับสนุนอย่างแท้จริงจากฝ่ายบริหาร จะเห็นได้จากจำนวนคณะกรรมการฯ และเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพ ที่ได้รับรางวัลในระดับประเทศในแต่ละปี

สำหรับประเด็นที่สถานประกอบการที่เข้าร่วมการประกวด มีการดำเนินงาน แต่ยังคงขาดความสมบูรณ์ ควรมีการดำเนินการปรับปรุงแก้ไข ซึ่งสามารถจำแนกออกเป็นด้านๆ ได้ดังต่อไปนี้

ด้านนโยบายและการจัดการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พบว่าส่วนใหญ่มีความไม่สมบูรณ์ในเรื่องดังต่อไปนี้ คือ ขาดการประเมินผล การปฏิบัติตามนโยบายหรือมีการประเมินผลแต่ไม่ครบถ้วนทุกด้าน ขาดหน่วยงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน หรือมีแต่ไม่ขึ้นตรงกับผู้บริหารระดับสูง ขาดการทดสอบทัศนคติในการคัดเลือกลูกจ้างใหม่ องค์ประกอบของคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานไม่ถูกต้อง หน้าที่ของคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และการคัดเลือกลูกจ้างระดับปฏิบัติการเพื่อเป็นกรรมการไม่ถูกต้อง ขาดงบประมาณที่ชัดเจนในแต่ละกิจกรรมในแผนงาน เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพมีคุณสมบัติไม่ถูกต้อง หรือขาดการอบรมเพื่อแต่งตั้งลูกจ้างระดับบริหารและหัวหน้างานเป็นเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานหรืออบรมไม่ครบถ้วน ขาดการแจ้งนโยบายให้ลูกจ้างทุกคนทราบและขาดการปฐมนิเทศลูกจ้างใหม่ และขาดเอกสารหลักฐานแผนงานไม่ชัดเจนและครบถ้วน หรือจัดทำแต่ไม่ต่อเนื่อง สำหรับประเด็นอื่นๆ เช่น มีเฉพาะการแต่งตั้งบุคคลให้รับผิดชอบด้านความปลอดภัยฯ ขาดหนังสือมอบอำนาจจากนายจ้างให้ผู้บริหารเป็นประธานกรรมการความปลอดภัยฯ เป็นต้น

ด้านบริหารและคุ้มครองความปลอดภัยในการทำงาน พบว่ามีความไม่สมบูรณ์เรียงตามลำดับ คือ ขาดกฎระเบียบหรือมาตรการด้านการปฏิบัติงานด้านความสะอาด/การยกของด้วยเครื่องมือ บันจัน หรือด้วยมือ/การควบคุมพื้นที่อันตราย หรือมีแต่ไม่ครบถ้วน/ไม่ครอบคลุมถึงผู้รับเหมา และบุคคลภายนอกหรือไม่เป็นลายลักษณ์อักษร หรือไม่มีการกำหนดผู้รับผิดชอบและการควบคุมให้เป็นไปตามกฎนั้น และขาดเอกสารหลักฐานขาดมาตรการและการปฏิบัติในการตรวจเช็คสภาพของเครื่องจักร เครื่องมือก่อนและหลังการปฏิบัติงาน ขาดการตรวจสอบสายไฟและอุปกรณ์ไฟฟ้า และขาดเอกสารหลักฐานขาดการอบรมเกี่ยวกับความปลอดภัย/มาตรฐานการปฏิบัติงาน/หน้าที่รับผิดชอบ/อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคล หรือไม่ครอบคลุมทั้งกรณีเปลี่ยนงาน/กระบวนการผลิต หรือไม่ครอบคลุมทั้งกรณีของลูกจ้าง หัวหน้างานและผู้บริหาร และผู้บริหารและขาดเอกสารหลักฐาน แผนฉุกเฉินยังไม่ครอบคลุมทุกประเด็นและขาดการฝึกซ้อม หรือฝึกซ้อมแต่ไม่ต่อเนื่อง

ขาดการควบคุมการทำงานที่มีระยะเวลาติดต่อกันนาน/การทำงานผลัด/งานล่วงเวลา ขาดความชัดเจนเกี่ยวกับการหมุนเวียนสลับเปลี่ยนหน้าที่ เพื่อความปลอดภัย ขาดการจัดเก็บข้อมูลการประสบอันตราย ขาดการแสดงผลแนวโน้ม และการนำข้อมูลมาวางแผนงาน ขาดการสืบค้นอันตรายด้านเทคนิคต่างๆ เช่น JSA หรือไม่ครอบคลุมงานที่เป็นอันตราย หรือดำเนินการแต่ไม่นำมากำหนดเป็นระเบียบ ขาดการประเมินผลด้านความปลอดภัยก่อนบรรจุนงาน ขาดการประเมินโครงการ แผนงานที่เป็นโครงการร่วมกับผู้รับเหมา หรือบุคคลภายนอก หรือดำเนินการแต่ไม่นำมาปรับปรุงแก้ไข ขาดระบบอนุญาตการทำงาน หรือมีแต่ไม่ครอบคลุมงานที่เสี่ยงภัย หรือปฏิบัติไม่สม่ำเสมอ ขาดการสอบสวนอุบัติเหตุ หรือสอบสวนแต่ไม่ครบถ้วนไม่ครอบคลุมผู้รับเหมา และอุบัติเหตุนอกงาน หรือไม่นำผลการสอบสวนไปปรับปรุง แผนป้องกันและระงับอัคคีภัยไม่ถูกต้อง การอบรมดับเพลิงขั้นต้น การฝึกซ้อมดับเพลิงและฝึกซ้อมหนีไฟประจำปี ไม่ถูกต้อง ไม่รายงาน ไม่ต่อเนื่อง ขาดการตรวจความปลอดภัย ขาดแบบตรวจ ขาดการนำผลการตรวจมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องที่พบจากการตรวจ ขาดระบบข้อเสนอแนะ ขาดการนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข สวัสดิการเพื่อความปลอดภัยยังไม่เหมาะสมและเพียงพอ เช่น ที่พัก ยานพาหนะเดินทาง สำหรับประเด็นอื่นๆ เช่น การป้องกันอันตรายของเครื่องจักรและไฟฟ้า ยังไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ ขาดมาตรการที่ชัดเจนเกี่ยวกับการสอนงาน/การปรึกษาหารือ/พูดคุยระหว่างหัวหน้างานและลูกจ้าง และขาดเอกสารหลักฐาน ขาดการดูแลหรือมาตรการเกี่ยวกับความปลอดภัยนอกงาน การจัดทำป้ายเตือนอันตราย การจัดทำคู่มือแจกจ่าย เป็นต้น

ด้านบริหารและคุ้มครองสุขภาพอนามัย พบว่ามีความไม่สมบูรณ์เรียงตามลำดับ ดังต่อไปนี้ การขาดข้อมูลสถิติ การแสดงผลแนวโน้ม การจำแนกข้อมูล และการนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผน ขาดแผนการอบรม ขาดการอบรม ในเรื่องโรคจากการทำงานและโรคทั่วไป การอบรมไม่ครบถ้วนทั้งลูกจ้าง หัวหน้างาน ผู้บริหาร ผู้รับเหมาทั้งแรกกับ และเปลี่ยนงาน ขาดการเผยแพร่ความรู้ ทั้งที่ดำเนินการเองหรือโดยหน่วยงานอื่น ขาดการประเมินผลสภาพแวดล้อมในการทำงานเพื่อเฝ้าระวังโรคจากการทำงาน ขาดการสอบสวนสาเหตุของการเจ็บป่วยหรือโรคเนื่องจากการทำงาน และนำผลการสอบสวนไปปรับปรุงแก้ไข ขาดสวัสดิการด้านสุขภาพอนามัย เช่น ห้องพยาบาล, อุปกรณ์ปฐมพยาบาล, ที่ล้างตาฉุกเฉิน, ยานพาหนะฉุกเฉิน, อุปกรณ์ช่วยชีวิตพื้นฐาน, อุปกรณ์เพื่อส่งเสริมสุขภาพ, ที่รับประทานอาหาร ขาดการตรวจสุขภาพทั้งก่อนและประจำปีที่เน้นด้านการป้องกันโรคจากการทำงาน หรือจัดให้มีการตรวจแต่ไม่ต่อเนื่อง ขาดการแจ้งผลการตรวจให้ลูกจ้างทราบ ขาดเอกสาร

หลักฐาน ขาดระบบเก็บข้อมูล ขาดมาตรการด้านการกำหนดระยะเวลาทำงาน การทำงานล่วงเวลา ทำงานผิดพลาดเพื่อความปลอดภัยต่อสุขภาพ/ลดความเมื่อยล้า/ความเครียด ขาดความชัดเจนเกี่ยวกับการหมุนเวียนสลับเปลี่ยนหน้าที่ ขาดการออกแบบสถานที่เพื่อลดความเมื่อยล้า ขาดกฎระเบียบด้านสุขภาพอนามัย หรือมีแต่ไม่ชัดเจน ขาดมาตรการควบคุมให้เป็นไปตามกฎ ขาดแผนงานโครงการร่วมระหว่างผู้รับเหมา/บุคคลภายนอกที่เกี่ยวกับสุขภาพ ขาดการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมด้านสุขภาพอนามัยหรือมีแต่ไม่ต่อเนื่อง ขาดการประเมินด้านสุขภาพก่อให้เกิดกลับเข้าทำงานเมื่อหายจากการเจ็บป่วย สำหรับประเด็นอื่นๆ เช่น ขาดระบบเสนอแนะด้านสุขภาพ และการนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงแก้ไข ขาดการประกันชีวิตและสุขภาพ ขาดเอกสารเผยแพร่ความรู้ด้านสุขภาพอนามัย เป็นต้น

ด้านการจัดการและดูแลสภาพแวดล้อมในการทำงาน พบว่า มีความไม่สมบูรณ์เรียงตามลำดับ ดังต่อไปนี้ การขาดการตรวจวิเคราะห์สภาพแวดล้อมในการทำงาน หรือดำเนินการแต่ไม่สม่ำเสมอ ขาดการแสดงแนวโน้ม และนำข้อมูลมาเพื่อปรับปรุงแก้ไขสภาพการทำงาน ขาดการแสดงผล ขาดการฝึกอบรมด้านสภาพแวดล้อมหรือดำเนินการ แต่ไม่สม่ำเสมอ ไม่ครบถ้วน ขาดการฝึกซ้อมแผนฉุกเฉินด้านสภาพแวดล้อม ขาดการสอบสวนและวิเคราะห์เหตุการณ์ที่มีผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมในการทำงาน ขาดการนำผลการสอบสวนไปปรับปรุงแก้ไข หรือมีการดำเนินการไม่ชัดเจน ไม่ครบถ้วน ขาดโครงการป้องกัน ผลกระทบต่อชุมชน ขาดแผนงานโครงการด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน ขาดแผนงาน โครงการร่วมต่างๆ ขาดกฎระเบียบด้านการดูแลรักษาสภาพแวดล้อมในการทำงาน และมาตรการควบคุมให้เป็นไปตามกฎ ขาดกิจกรรมส่งเสริมสภาพแวดล้อมหรือดำเนินการ แต่ไม่ต่อเนื่อง ขาดการเสนอแนะด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน และนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงแก้ไข สำหรับประเด็นอื่นๆ เช่น ความไม่เป็นระเบียบ ขาดความสะอาด การไม่จำแนกขยะ เป็นต้น

4.6.2 ปัญหาของการตรวจสถานประกอบกิจการ

การดำเนินการตรวจสถานประกอบกิจการในระดับจังหวัดพบว่า ปัญหาและอุปสรรคในด้านการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ โดยภาพรวมคือสภาพปัญหาเกี่ยวกับระยะเวลาในการดำเนินงาน เนื่องจากการดำเนินงานจากการประกวดสถานประกอบกิจการนี้เป็นกิจกรรมหนึ่งในการจัดงานสัปดาห์ความปลอดภัยในการทำงานแห่งชาติ ที่กำหนดให้มีการจัดงานในช่วงเดือนพฤษภาคมของทุกปี โดยมีวันที่ 10 พฤษภาคม รวมอยู่ในช่วงของการจัดงานด้วย ดังนั้น ช่วงระยะเวลาในการดำเนินการประกวด จะมีช่วงวันหยุดต่างๆ ก่อนถึงเดือน

พฤษภาคม ทำให้ระยะเวลาดำเนินการไม่ต่อเนื่อง และมีระยะเวลาจำกัด นอกจากนี้สภาพปัญหาอีกประการหนึ่งคือ เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบในการดำเนินงาน ในบางครั้งมีการโยกย้ายหรือสับเปลี่ยนหน้าที่ ทำให้ขาดความต่อเนื่องในการดำเนินงานและการประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่ส่วนกลางและส่วนภูมิภาค รวมทั้งระหว่างเจ้าหน้าที่ส่วนภูมิภาคกับสถานประกอบกิจการในเขตพื้นที่รับผิดชอบ ส่งผลต่อการดำเนินงานตามแผนงาน แต่อย่างไรก็ตามเพื่อแก้ไขและบรรเทาปัญหาในด้านนี้ กองตรวจความปลอดภัยในฐานะหน่วยงานรับผิดชอบในการประกวดสถานประกอบกิจการ ได้มีการวางแผนงาน มีการบริหารจัดการ และดำเนินการแก้ไขปัญหาต่างๆ เพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามกิจกรรมดังกล่าว อาทิเช่น การจัดโครงการเตรียมความพร้อมในการประกวดสถานประกอบกิจการให้กับเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ซึ่งสามารถแก้ไขปัญหาได้เป็นอย่างดี โดยพิจารณาได้จากการเปรียบเทียบการตรวจประเมินเพื่อพิจารณาให้คะแนนสถานประกอบกิจการระหว่างสำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัด และกลุ่มงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานพื้นที่กับคณะทำงานตรวจคัดเลือกเพื่อพิจารณาให้ได้รับรางวัลในระดับประเทศ พบว่า มีความใกล้เคียงกัน และมีความแตกต่างกันเล็กน้อย (อยู่ในระดับศักยภาพ B) เป็นส่วนใหญ่ คือในปี พ.ศ.2544 มีจำนวนถึง 67.15 เปอร์เซ็นต์ ในปี พ.ศ.2545 มีจำนวนถึง 75.44 เปอร์เซ็นต์ และในปี พ.ศ.2546 มีจำนวนถึง 85.71 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งจะเห็นได้ว่าการตรวจประเมินเพื่อพิจารณาให้คะแนนระหว่างผู้รับผิดชอบในระดับพื้นที่หรือจังหวัดกับระดับประเทศมีศักยภาพที่ใกล้เคียงกันเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ อย่างต่อเนื่อง ดังรายละเอียดตามตารางที่ 28 ถึงตารางที่ 30

ตารางที่ 28 แสดงการเปรียบเทียบการตรวจประเมินของสำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัด และกลุ่มงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานพื้นที่ เปรียบเทียบกับคณะทำงานตรวจคัดเลือกเพื่อพิจารณาให้ได้รับรางวัลใน ระดับประเทศ ประจำปี พ.ศ. 2544

ระดับศักยภาพ	จำนวนสถานประกอบกิจการที่ตรวจประเมิน (แห่ง)	ร้อยละ
A	26	37.15
B	21	30.00
C	5	7.14
D	18	25.71
รวม	70	100.00

หมายเหตุ 1. มีจำนวนสถานประกอบกิจการที่อยู่ในเกณฑ์ตรวจประเมินในระดับประเทศ ตามที่จังหวัดหรือกลุ่มงานแจ้งยอด รวมทั้งสิ้น 73 แห่ง

2. มีสถานประกอบกิจการที่ไม่ผ่านเกณฑ์การตรวจประเมินจากคณะทำงาน ตรวจคัดเลือกเพื่อพิจารณาให้ได้รับรางวัลในระดับประเทศ 2 แห่ง (โดยมีคะแนนไม่ผ่านเกณฑ์ ในหมวดที่ 1)

3. มีสถานประกอบกิจการที่ไม่ประสงค์การพิจารณาคัดเลือกในภายหลัง จำนวน 1 แห่ง

4. ระดับศักยภาพ หมายถึง ระดับความแตกต่างของการพิจารณาให้คะแนนในระดับจังหวัดหรือพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยสรุป/สรุป.กับการพิจารณาให้คะแนนในระดับประเทศ โดยคณะทำงาน ซึ่งอยู่ในรูปของเปอร์เซ็นต์ โดยแบ่งระดับศักยภาพตามช่วงของความแตกต่างของคะแนนออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่

ระดับศักยภาพ A เป็นระดับที่มีความแตกต่างของคะแนนน้อยกว่า 5 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งถือว่าอยู่ในเกณฑ์ดีมากคือมีศักยภาพใกล้เคียงกัน

ระดับศักยภาพ B เป็นระดับที่มีความแตกต่างของคะแนนอยู่ระหว่าง 5.1 – 10 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งถือว่าอยู่ในเกณฑ์ดี คือมีศักยภาพแตกต่างกันเล็กน้อย

ระดับศักยภาพ C เป็นระดับที่มีความแตกต่างของคะแนนอยู่ระหว่าง 10.1 – 15.0 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งถือว่าอยู่ในเกณฑ์พอใช้ คือมีศักยภาพแตกต่างกันปานกลาง

ระดับศักยภาพ D เป็นระดับที่มีความแตกต่างมากกว่า 15.0 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป ซึ่งถือว่าต้องปรับปรุงอย่างมาก คือมีศักยภาพแตกต่างกันอย่างมาก

(สำหรับความหมายของ "ระดับศักยภาพ" นี้ จะใช้อธิบายในตารางที่ 29 และ ตารางที่ 30 ด้วย)

ตารางที่ 29 แสดงการเปรียบเทียบการตรวจประเมินของสำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน จังหวัด และกลุ่มงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานพื้นที่ เทียบกับคณะทำงานตรวจคัดเลือกเพื่อพิจารณาให้ได้รับรางวัลในระดับประเทศ ประจำปี พ.ศ.2545

ระดับศักยภาพ	จำนวนสถานประกอบกิจการที่ตรวจประเมิน (แห่ง)	ร้อยละ
A	60	52.63
B	26	22.81
C	12	10.53
D	16	14.03
รวม	114	100.00

หมายเหตุ 1. มีจำนวนสถานประกอบกิจการที่อยู่ในเกณฑ์ตรวจประเมินในระดับประเทศ ตามที่จังหวัดหรือกลุ่มงานแจ้งยอด รวมทั้งสิ้น 117 แห่ง

2. มีสถานประกอบกิจการที่ไม่ประสงค์การพิจารณาคัดเลือกในภายหลัง จำนวน 3 แห่ง

ตารางที่ 30 แสดงการเปรียบเทียบการตรวจประเมินของสำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน แรงงานจังหวัดและกลุ่มงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานพื้นที่ เทียบกับคณะทำงาน ทำงานตรวจคัดเลือกเพื่อพิจารณาให้ได้รับรางวัลในระดับประเทศ ประจำปี พ.ศ.2546

ระดับศักยภาพ	จำนวนสถานประกอบกิจการที่ตรวจประเมิน (แห่ง)	ร้อยละ
A	90	53.57
B	54	32.14
C	12	7.14
D	11	6.55
รวม	167	100.00

หมายเหตุ 1. มีจำนวนสถานประกอบกิจการที่อยู่ในเกณฑ์ตรวจประเมินในระดับประเทศ ตามที่จังหวัดหรือกลุ่มงานแจ้งยอด รวมทั้งสิ้น 168 แห่ง

2. มีสถานประกอบกิจการที่ไม่ประสงค์การพิจารณาคัดเลือกในภายหลัง เนื่องจากไม่พร้อม จำนวน 1 แห่ง

นอกจากนี้ในปี พ.ศ. 2546 ได้มีการสอบถามสำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัด และกลุ่มงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานพื้นที่ เกี่ยวกับการประกวดสถานประกอบกิจการดีเด่นด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน โดยได้มีการแสดงข้อคิดเห็นตามแบบสอบถาม จำนวน 42 ฉบับ ซึ่งได้ประมวลผลตามแบบสอบถาม และมีข้อสรุปผลดังนี้

1. เกี่ยวกับหลักเกณฑ์และเงื่อนไขสำหรับการประกวดสถานประกอบกิจการ ส่วนใหญ่จังหวัดเห็นว่ามีเหมาะสมดีมาก คิดเป็นร้อยละ 31.00
2. หลักเกณฑ์และเงื่อนไขสำหรับการประกวดคณะกรรมการความปลอดภัยฯ ส่วนใหญ่เห็นว่ามีเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 44.00
3. หลักเกณฑ์และเงื่อนไขสำหรับการประกวดเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพ ส่วนใหญ่เห็นว่ามีเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 44.00
4. สำหรับระยะเวลาดำเนินการในการเข้าร่วมประกวด (สถานประกอบกิจการ) ส่วนใหญ่เห็นว่าควรปรับปรุง คิดเป็นร้อยละ 69.00
5. ระยะเวลาดำเนินการในการตรวจสถานประกอบกิจการ (สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัด/กลุ่มงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานพื้นที่) ส่วนใหญ่เห็นว่าควรปรับปรุง คิดเป็นร้อยละ 70.00
6. หลักเกณฑ์การพิจารณาให้คะแนน ส่วนใหญ่เห็นว่าเหมาะสมคิดเป็นร้อยละ 44.00 และเห็นควรปรับปรุง ร้อยละ 31.00
7. งบประมาณดำเนินการ ส่วนใหญ่เห็นว่าควรปรับปรุงคิดเป็นร้อยละ 70.00
8. รูปแบบรางวัลแต่ละประเภท ส่วนใหญ่เห็นว่าเหมาะสมดีแล้ว คิดเป็นร้อยละ 50.00

โดยมีข้อคิดเห็นเพิ่มเติม ดังนี้

1. การประกวดในครั้งต่อไปควรเพิ่มระยะเวลาดำเนินการให้สถานประกอบกิจการในการร่วมประกวดมากขึ้นกว่านี้ และระยะเวลาในการตรวจสอบเอกสารของคณะกรรมการระดับจังหวัดมีน้อยเกินไป ควรเพิ่มระยะเวลาในการดำเนินการ
2. ข้อเสนอแนะจากจังหวัด เห็นว่าการพิจารณาตัดสินทั้งในระดับจังหวัดและระดับประเทศ ควรดำเนินการโดยจังหวัด เนื่องจากใช้หลักเกณฑ์เดียวกัน

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

1. บทสรุปผลการศึกษา

ผลการศึกษาเป็นการผสมผสานกันระหว่างการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่าง โดยคิดเป็นร้อยละและค่าเฉลี่ยและการวิเคราะห์ในเชิงคุณภาพ โดยใช้ข้อมูลจากการสอบถามและจากข้อเสนอแนะ ซึ่งผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

1. เกี่ยวกับหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการประกวดสถานประกอบกิจการ คณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพ รวมทั้งหลักเกณฑ์การพิจารณาให้คะแนนและรูปแบบรางวัล พบว่า มีความเหมาะสมและได้รับการยอมรับอยู่ในเกณฑ์ที่ดี โดยมีสถิติในด้านต่างๆ มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น อาทิเช่น จำนวนสถานประกอบกิจการที่เข้าร่วมการประกวด ซึ่งมีจำนวนเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยปีละ 33.28 เปอร์เซ็นต์ (ตารางที่ 9) จำนวนสถานประกอบกิจการที่เข้าร่วมการประกวดและได้รับรางวัลดีเด่นระดับจังหวัดหรือพื้นที่กรุงเทพมหานคร มีจำนวนเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยปีละ 49.57 เปอร์เซ็นต์ (ตารางที่ 10) จำนวนสถานประกอบกิจการที่เข้าร่วมการประกวดและมีคะแนนที่จะได้รับการพิจารณาให้ได้รับรางวัลระดับประเทศมีจำนวนเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยปีละ 50.65 เปอร์เซ็นต์ (ตารางที่ 11) และจำนวนสถานประกอบกิจการที่ได้รับการพิจารณาให้ได้รับรางวัลระดับประเทศมีจำนวนเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยปีละ 70.89 เปอร์เซ็นต์ (ตารางที่ 13) เป็นต้น นอกจากนี้จากการสอบถามเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบการประกวดในระดับจังหวัดหรือพื้นที่กรุงเทพมหานครส่วนมากเห็นว่าหลักเกณฑ์และเงื่อนไขรวมทั้งรูปแบบและวิธีการที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันมีความเหมาะสมด้วยเช่นกัน

2. เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการประกวดสถานประกอบกิจการ คณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพ พบว่า ควรปรับปรุงเกี่ยวกับระยะเวลาในการดำเนินการและการสนับสนุนงบประมาณ กล่าวคือ ระยะเวลาที่ให้สถานประกอบกิจการเตรียมการเข้าร่วมการประกวดและระยะเวลาที่ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการตรวจประเมินหรือพิจารณาให้รางวัลทั้งระดับจังหวัดและระดับประเทศ ควรให้มีระยะเวลาที่มากพอสมควรและ

ควรมีการพิจารณาจัดสรรงบประมาณเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ เนื่องจาก การดำเนินงานในเรื่องนี้จำเป็นต้องมีค่าใช้จ่ายในหลายๆ ด้าน เช่นการจัดประชุม การจัดเตรียม เอกสาร ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง รวมทั้งค่าใช้จ่ายในการติดต่อประสานงาน เป็นต้น โดยสำนักงาน สวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัด และกลุ่มงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานพื้นที่ได้ใช้ งบประมาณในการดำเนินงานจากงบประมาณประจำปีที่เป็นงบบปกติ ซึ่งอาจทำให้เกิดผล กระทบต่อการดำเนินงานตามแผนงานปกติตามงบประมาณที่ได้รับแต่ละปี

3. เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในส่วนของเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบการตรวจ คัดเลือกและการพิจารณาให้คะแนนพบว่า ปัญหาโดยทั่วไป คือ การขาดความมั่นใจในการ ตรวจคัดเลือกและการพิจารณาผลการดำเนินงานเพื่อให้คะแนน โดยสาเหตุหนึ่งเกิดจาก เจ้าหน้าที่ส่วนหนึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ที่ใหม่ต่องานด้านนี้ เนื่องจากการโยกย้ายและการเลื่อนระดับ ในระบบราชการ แต่นับได้ว่าปัญหาในด้านนี้ มีแนวโน้มที่เป็นปัญหาลดน้อยลงเนื่องจากการ จัดให้มีคู่มือสำหรับเจ้าหน้าที่ในการพิจารณาให้คะแนน การจัดโครงการเตรียมความพร้อม ในการประกวดสถานประกอบกิจการให้แก่เจ้าหน้าที่ รวมทั้งการจัดทำคำชี้แจงเพิ่มเติม เพื่อการดำเนินงานในเรื่องดังกล่าว

4. เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของสถานประกอบกิจการ พบว่ามีปัญหา เกี่ยวกับการขาดมาตรฐานและระบบในการบริหารจัดการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และ สภาพแวดล้อมในการทำงาน การขาดความเข้าใจในมาตรฐานหรือข้อกำหนด การขาดความ ต่อเนื่องในการดำเนินงาน การขาดงบประมาณในการดำเนินงานเพื่อให้สอดคล้องกับระบบ การบริหารจัดการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน รวมทั้ง ขาดการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อประสานงานในการขอรับ การสนับสนุนและการขอความร่วมมือในด้านต่างๆ รวมทั้งด้านข้อมูลข่าวสารความปลอดภัย เพื่อนำมาใช้ในการดำเนินงานในสถานประกอบกิจการ

5. เกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการประกวดสถานประกอบกิจการ คณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และเจ้าหน้าที่ ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพ พบว่า ในการเข้าร่วมการประกวดจะเกิดประโยชน์ ต่อการประเมินผลการดำเนินงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมใน การทำงานของสถานประกอบกิจการ ของคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพ- แอมวลแวดล้อมในการทำงาน และของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพ ทั้งใน

ด้านผลงานและการปฏิบัติตามกฎหมายความปลอดภัยในการทำงาน ซึ่งจะได้ทราบถึงประเด็นที่ควรปรับปรุงแก้ไขหรือประเด็นต่างๆ ที่ยังมีได้มีการดำเนินงาน สำหรับเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบได้รับประโยชน์ในด้านการพัฒนาความรู้ความเข้าใจรวมทั้งได้แลกเปลี่ยนความคิดและประสบการณ์กับภาคเอกชน และหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะเป็นการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย ส่วนในภาพรวมแล้ว พบว่าเกิดประโยชน์ในด้านการลดความสูญเสียที่เกิดขึ้นจากความไม่ปลอดภัยอันเนื่องมาจากการขาดการบริหารจัดการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ทั้งนี้เพราะมีสถานประกอบการจำนวนหนึ่งได้เข้าร่วมการประกวด และส่งผลให้ผู้บริหารและผู้รับผิดชอบได้พัฒนาการดำเนินงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ให้มีมาตรฐานและเป็นระบบมากกว่าที่เคยปฏิบัติ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและมีแนวคิดที่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินงานเพื่อลดปัญหาการประสบอันตรายจากการทำงานของลูกจ้าง และการลดความเสียหายหรือความสูญเสียที่อาจเกิดต่อองค์กร นายจ้าง และลูกจ้าง ซึ่งจะเป็นผลดีต่อการประกอบธุรกิจ และสามารถช่วยลดจำนวนอัตราเงินสมทบที่จะต้องจ่ายเงินสมทบกองทุนเงินทดแทน ให้มีอัตราที่น้อยลงจากเดิม

2. ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาในการประกวดสถานประกอบการ คณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และ เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพ พบว่ามีปัญหาอุปสรรคในการประกวดตามที่กล่าวมาแล้ว ดังนั้นจึงมีข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงแก้ไข และการพัฒนาให้มีความสมบูรณ์เพิ่มมากขึ้น ดังต่อไปนี้

1. การพัฒนาและปรับเปลี่ยนกิจกรรมการประกวดสถานประกอบการ คณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพ ให้อยู่ในแผนงานปกติเพื่อให้การดำเนินงานต่างๆ เป็นไปตามแผนงานและดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง แน่นนอน และทำให้สามารถประชาสัมพันธ์ได้อย่างชัดเจน ทั้งนี้เนื่องจากการประกวดนี้ ในแต่ละปีจะดำเนินการได้ต้องได้รับการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดงานสัปดาห์ความปลอดภัยในการทำงาน และมีการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการในด้านนี้ จึงจะทำให้ดำเนินงานมีความสมบูรณ์และเป็นไปอย่างถูกต้อง

2. การสร้างแรงจูงใจสำหรับผู้ประกอบกิจการที่ดำเนินงานและมีการบริหารจัดการ ด้านความปลอดภัยที่ดีและได้มาตรฐาน ซึ่งต้องมีการใช้งบประมาณเพื่อการดำเนินงาน เช่น ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมและการฝึกซ้อม การปรับปรุงแก้ไขสภาพการทำงาน การจัดหา อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคล เป็นต้น เพื่อผลักดันให้เกิดความสนใจและมุ่งมั่นที่จะดำเนินงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบใดที่นอกเหนือจากด้วยรางวัลหรือใบประกาศเกียรติคุณ เช่น การนำค่าใช้จ่ายด้านความปลอดภัยไปลดหย่อนภาษี การลดภาษีเกี่ยวกับอุปกรณ์ป้องกันและคุ้มครองด้านความปลอดภัย หรือแม้แต่การยกเว้นการตรวจสอบจากทางราชการ ในระยะเวลาที่เหมาะสม เป็นต้น และที่จะเป็นแรงจูงใจสูงสุด สำหรับคนไทยก็คือ การพิจารณาให้นายจ้างหรือผู้ที่มีคุณสมบัติในด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน เป็นบุคคลที่อยู่ในเกณฑ์การได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ อีกรประการหนึ่ง นอกจากนี้การพิจารณาให้สิทธิประโยชน์พิเศษภายใต้เงื่อนไขและภายใต้กฎหมายแก่สถานประกอบการที่เข้าร่วมกิจกรรม หน่วยงานต่างๆ ในกระทรวงแรงงานที่มีข้อบังคับหรือกฎหมายกำกับดูแล และส่งเสริมสถานประกอบการ อาจให้การสนับสนุน เพื่อสร้างแรงจูงใจได้อีกประการหนึ่ง เช่น การพิจารณาลดอัตราเงินสมทบกองทุนเงินทดแทน การพิจารณาด้านการพัฒนามือแรงงานให้แก่ลูกจ้าง การฝึกอบรมนายจ้าง ลูกจ้างในด้านต่างๆ เป็นต้น

3. จากผลการประกวดที่ผ่านมาพบว่า มีจำนวนคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพ ให้ความสนใจในการเข้าร่วมการประกวดและได้รับรางวัลระดับประเทศเป็นจำนวนน้อยมาก ดังนั้นจึงควรมีการปรับเปลี่ยนขั้นตอนและวิธีการดำเนินการในการประกวด อาจได้แก่การให้มีการคัดเลือกหรือเสนอชื่อในระดับจังหวัดหรือพื้นที่กรุงเทพมหานคร หลังจากนั้นจะเป็นการพิจารณาเพื่อให้ได้รับรางวัลในระดับประเทศ หรือการสร้างแรงจูงใจในรูปแบบที่เหมาะสม เพื่อให้คณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพ เกิดความสนใจในการเข้าร่วมการประกวดมากยิ่งขึ้น รวมทั้งอาจสร้างรูปแบบโดยให้มีการพิจารณาคัดเลือกจากคณะกรรมการ หรือเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพ ที่มีผลงานเป็นที่ยอมรับ

4. สำหรับในกรณีที่มีสถานประกอบการประเภทอุตสาหกรรมที่มีขนาดเล็ก สถานประกอบการประเภทก่อสร้างและขนส่ง เข้าร่วมการประกวดเป็นจำนวนน้อยนั้น ควรมีปรับเปลี่ยนรูปแบบวิธีการเช่นเดียวกัน โดยอาจใช้รูปแบบวิธีการตามที่กล่าวแล้วในข้อ 3 นอกจากนี้ สถานประกอบการประเภทก่อสร้างมักมีการดำเนินงานในระยะเวลาดำเนินงาน ทำให้ไม่สามารถ เข้าร่วมการประกวดได้ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนด ดังนั้นจึงควรมีการปรับเปลี่ยนหลักเกณฑ์และเงื่อนไขหรือรูปแบบการให้รางวัลเพื่อให้เหมาะสมกับกิจการก่อสร้าง

5. จากข้อมูลการเข้าร่วมการประกวดของสถานประกอบการในระยะเวลาที่ผ่านมาพบว่า มีสถานประกอบการจำนวนหนึ่งที่เข้าร่วมการประกวดและได้รับรางวัลติดต่อกัน ดังนั้นจึงควรมีการพัฒนารูปแบบการเข้าร่วมการประกวดโดยอาจให้มีการประกวดในระดับที่สูงขึ้น สำหรับสถานประกอบการที่ได้รับรางวัลมาแล้วเพื่อให้เกิดการยกระดับการดำเนินงาน และกำหนดรูปแบบของการได้รับรางวัลที่แตกต่างกันตามระดับของมาตรฐานแต่ละชั้น

6. ในกรณีที่มีปัญหาและอุปสรรคในส่วนของเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบในการตรวจประเมินเพื่อพิจารณาให้คะแนนผลการดำเนินงานของสถานประกอบการ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงตัวเจ้าหน้าที่หรือการขาดแคลนเจ้าหน้าที่ รวมทั้งอาจเกิดปัญหาเนื่องจากมีจำนวนสถานประกอบการที่จะต้องได้รับการตรวจประเมินเป็นจำนวนมาก ดังนั้นจึงควรมีการพัฒนาให้หลักสูตรการอบรมเจ้าหน้าที่ เพื่อเพิ่มพูนขีดความสามารถในการเป็นผู้ตรวจประเมินระบบการบริหารจัดการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน นอกจากนี้ อาจจัดให้มีการทดสอบเป็นผู้ตรวจประเมิน (Auditor) ซึ่งอาจทำให้มีบุคลากรส่วนหนึ่งที่สามารถทำการตรวจประเมินได้ทั่วทั้งประเทศ ซึ่งจะสามารถรองรับปัญหาดังที่กล่าวแล้วข้างต้นได้

บรรณานุกรม

- กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม. แผนพัฒนาแรงงานและสวัสดิการสังคม ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2540 – 2544). มปส., 2539.
- กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม. แผนพัฒนาแรงงานและสวัสดิการสังคม ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2545 – 2549). (ม.ป.ท.), (ม.ป.ป.).
- กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม. แผนปฏิบัติการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2545. กรุงเทพมหานคร : หจก.บางกอกบลิ๊อค, 2545.
- กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม. แผนพัฒนาแรงงานและพัฒนาอาชีพ ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2546 – 2549). กรุงเทพมหานคร : หจก.บางกอกบลิ๊อค, 2545.
- กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน. แผนแม่บทความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ.2545 – 2549. กรุงเทพมหานคร : บริษัท จำไทย เพรส จำกัด, 2545.
- กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน, กระทรวงมหาดไทย. รวมกฎหมายแรงงาน. กรุงเทพมหานคร : บริษัท บพิศการพิมพ์ จำกัด, 2535.
- กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน, กองตรวจความปลอดภัย, คู่มือการฝึกอบรมโครงการเสริมสร้างศักยภาพการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายสำหรับเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับหัวหน้างาน. กรุงเทพมหานคร : บริษัท เรียงสามกราฟฟิค ดีไซน์ จำกัด, 2546.
- กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน, สถาบันพัฒนาสภาพและสิ่งแวดล้อมในการทำงาน, กระทรวงมหาดไทย. คู่มือการจัดกิจกรรมรณรงค์ส่งเสริมความปลอดภัยในการทำงาน, มปส, 2535.
- กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน, สำนักพัฒนามาตรฐานแรงงาน. แผนปฏิบัติการกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2547. กรุงเทพมหานคร : บริษัท บพิศการพิมพ์ จำกัด, 2546.
- คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน, สำนักนายกรัฐมนตรี. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่เก้า พ.ศ.2545 – 2549. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2544.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- คณะกรรมการจัดงานสัปดาห์ความปลอดภัยในการทำงาน. สัปดาห์ความปลอดภัยในการ
ทำงานแห่งชาติ ครั้งที่ 15. กรุงเทพมหานคร : บริษัท บพิธการพิมพ์ จำกัด, 2544.
- สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย, สาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ, เออร์โกโนมิกส์และ
จิตวิทยาในการทำงาน(ergonomics and work Psychology) หน่วยที่ 1-15.
กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2534.
- สุโขทัยธรรมมาธิราช มหาวิทยาลัย, สาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ. บริหารงานความปลอดภัย
Safety Management หน่วยที่ 9-15. พิมพ์ครั้งที่ 8, กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2540.